ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

T
398.2
ACH
1

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಗ್ರಂಥಾಲಯ
ಮಂಗಳೂರು - 575 006

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಮತ್ತು
ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ಕೊಡುಗೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 3.
ದೂರವಾಣಿ /ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824- 2459389
Email: tuluacademy@yahoo.co.in

TULU SAMSKRITHIDA POLABU
An essay on Tulu culture By Dr. Palthady Ramakrishna Achar
'Nele' P.O. NARIMOGARU- 574312, Putturu D.K.

ಮುದ್ರಣ	: 2008
ಪುಟಗಳು	: 72
ಬೆಲೆ	: 50
ಹಕ್ಕುಗಳು	: ಅಕಾಡೆಮಿ
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು	: ಯಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು.
ಪ್ರಕಾಶಕರು	: ಎಸ್.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 3 ದೂರವಾಣಿ / ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824 - 2459389 Email: tuluacademy@yahoo.co.in
ಮುದ್ರಣ	: ಪವನ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್ ಮಂಗಳೂರು -3, M : 9242885743

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಪಾತೆರ

'ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು'ನು ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ರ್ಯ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಪರಪೋಕು ಇನ್ನಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಆಚಾರ್ರ್ಯ ಪರಪೋಕು ಪಂಡ ಜಾನಪದ (Folklore), ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಪರಪುಂದು ಪನೊಲ್ಯಾಪುಂಡು ಪಂತೆರ್. ಅವು ದುಂಬುಗು ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಬುಡ್ನ ವಿಚಾರ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇನಿ ಕೋಡೆದ ಅತ್ತ್. ಬಾಸೆ ಪುಟ್ಟುನಗನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಜಮ್ಮೊಗು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ನನೊಂಜಿ ಅರ್ತೊಡು ಪನ್ಪುನಿಯಾಂಡ, ನರಮಾನಿ ಪುಟ್ಟುನಗನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಆಯನೊಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಜನ ಅವೆನ್ ಮದತ್ ನಡಪುವೆರ್. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಬಜೀ ನಮ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಪರ್ಬೊ ಪುಣ್ಣೆಮೆಲತ್ತ್. ನಮ ದಿನೊ ನಿತ್ಯದ ನಡಕೆ ಸಮಾಜದೆದುರು ನಮ ನಡೊತೊನುನ ರೀತಿ ನೀತಿ, ಅಂಚನೆ ಸಮಾಜೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ನಡಪುನ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲೆಲಾ ಕೂಡೊಂದುಂಡು. ಇಂಚಿ ವಿಷಯೊನು ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ರ್ಯ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮೇರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಅಂಚೆನೆ ಈ ಪುಸ್ತಕೊನು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಪವನ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್‌ದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಯಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಬೂಳ್ಯೊ

"ಪೊಸ ತೆಗ್‌ರ್ ಪರ ಬೇರ್ ಕೂಡ್ಡಿತ್ತಿ ಮರ ಪೊರ್ಲುರ್" ಪನ್ತೆರ್ ಕವಿ ಡಿ. ವಿ. ಜಿ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಈ ಪಾತೆರ ಬಾರಿ ಒಕ್ಕಣೆ ಆಪುಂಡು. ತುಳುವರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂಜಿ ಅನನ್ಯವಾಯಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಐನ್ ಸಾರೊ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬುದ ಜಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ಬತ್ತಿನ ಶಕ್ತಿನ ಆರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ಅಗ್ನಿ ಆರಾಧನೆ, ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ, ಬೂತಾರಾಧನೆ ಉಂದು ಪೂರ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಸೇರೊಂದು ಒಂಜಿಲಾ ಅರಿಯಂದೆ ಇತ್ತೆ ಇನಿಕ್ಲಾ ಮೂಲು ನಡತೊಂದುಂಡು. ಜನೊಕುಲು ಜಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರತೀಕವಾದ್ ಆರಾಧನೆಡ್ ಕಲಶ (ಮೂರಿ) ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಯಿ ತೊಟ್ಟಿಗೆನೇ ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಹೋಮೊ-ಹವನೊಲೆನ್ಲಾ ನಡಪವೆರ್.

ಪ್ರಾಕ್‌ದ ನಾಗನ ಶಕ್ತಿ ಕುಂದೊಂದು ಬನ್ನಗ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಬೆಂಗಾವಲಾದ್ ನಾಗೆ ಉಂತುನಗ ಆರ್ ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆರಾಯೆರ್. ವೈದಿಕ ದೇವೆರ್ಕುಲು ಈಡೆ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಮದೆಟುಂತ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ಬೂತೊಲು ಶಿವ-ಶಕ್ತಿನ ಬೆರಿಬುಡ್ಜೊ. ಶಕ್ತಿ ಮೂಲು ಪೊಣ್ಣನ ಒರು ತಾಳ್ಯಲ್. ಆದೇಚ ತೂಯಲ್. ಸಾಮರ್ತ್ಯೊ ತೋಜುಯಲ್. ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್ ಮುಲ್ಪ ರೂಢಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ದುಂಬುದ ಜನೊಕುಲು ಬೋಂಟೆ ದೇರ್ದ್ ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಕಳೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾಡ್ ಅರಿಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜನೊ ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಬೋಂಟೆ ಕೆಡ್ಡಸೊದ ಕುದಿ ಪಾಡ್ಂಡ್. ಕಾಡ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಬೈಲ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅರಿ-ಬಾರ್ ಬುಳೆಪಯೆರ್, ಉನಸ್-ತಿನಸ್-ನೆತ್ತೆರ್-ಬೀರ್ಯೊ-ಕಾಮೊ-ಸಂತಾನೊ-ಸುಕೊ-ದುಕ್ಕೊ ಪೂರ ಅರಿಡ್ದಾದ್‌ಂದ್ ಎನ್ನಿಯೆರ್.

ಅರಿ-ಬಾರ್ ಬುಳೆಯರೆ ಮಣ್ಣ್- ನೀರ್ ಬೋಡು. ನಾಗೆ-ಯಕ್ಷೆರ್ ಅಯಿನ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಬೂತೊಲೆನ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕುದ ಬೇಲಿಡ್ದಾದ್ ಬುಳೆ ಒರಿಪುಂಡು. ಪೊಲಿ ಎಚ್ಚುಂಡು. ಬೆನ್ನಿ ಒಂಜಿ ಧಾರ್ಮಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆ ಆಂಡ್. ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿ ಬುಡುದು ಜನೊ ಬಜ್ಜೆಯಿದ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್ಯೆರ್. "ಅಮ್ಮೆ ಆಕಾಸೊಗು ಪೋತೆ. ಅಪ್ಪೆ ಪಾತಾಳೊಗು ಪೋತಲ್. ಮಗೆ ಬೇರೊಗು ಪೋತೆ. ಮಗಳ್ ಮದ್ಮೆಗ್ ಪೋತಲ್." ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರತಿಮೆಯಾದ್ ಕಂಗ್‌ಗ್ ಇಂಚ ಎದ್‌ರ್ಕತೆ ಉಟರ್ನೆ ಆಂಡ್. ಕಂಗ್ ಅರಿತ್ತ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ಪಡೆಂಡ್. ಪಿಂಗಾರ ಪಲವಂತಿಕೆದ ಸಂಕೇತ ಆಂಡ್.

ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತೋಟೊದಂಚಿ ತಿರ್ಗ್‌ಂಡ್, ಅರಿ ಆಹಾರೊದ ಬುಳೆ. ಬಜ್ಜೆಯಿ ಬೇರೊದ ಬುಳೆ. ಹಳ್ಳಿಗ್ ಪೇಂಟೆ ಮುಟ್ಟ ಆಂಡ್. ಬೇರೊಗಾದೆ ಈಡೆ ಅರಬಿಲು ಬತ್ತೆರ್. ವಿಲಾತಿದಕುಲು ಬತ್ತೆರ್. ಅಕುಲಕುಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮೂಲು ಬಿತ್ತ್ಯೆರ್. ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗುಣೊಟು, ನೀರ್‌ದ ಗುಣೊಟು ಮುಲ್ಪದ ಗಾಳಿದ ಗುಣೊಟು ಬಿತ್ತಿನ ಬಿದೆ ಒವುಲಾ ಕುನಲೆ ಆಯಿಜಿ. ಪೊಸ ಬಿದೆಯಾದ್ ಮುಲ್ಪದ ಪರ ಕೆಯ್‌ತೊಟ್ಟಿಗೆನೇ ಬುಳೆಂಡ್. ಸರ್ವೆರೆನ್ಲಾ ಸಮಾನತೆಡ್ ತೂಪಿನಕುಲು ಮುಲ್ಪದಕುಲು. ಮುಲ್ಪ ಶಿವನ ಪೂಜೆನ್ ಕೃಷ್ಣನ ಬಕ್ತೆರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪರವೆ ಕಟ್ಟುನ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಕಯ್ ಮುಗಿಪೆರ್. ಮಹಾವೀರನ ಅನುಯಾಯಿಲು ಅಯಿಕ್ ಅನುಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅರಸು ಮಂಜಿಷ್ನಾರ್ ಪಳ್ಳಿಗ್ ಪೋಪೆರ್. ದೈವೊಲೆನ್ ನಂಬುನಕುಲು ಅತ್ತೂರ್ದ ಇಂಗ್ರೋಜಿಡ್ ತುದರ್ ಬೆಳಗವೆರ್. ಅರೆ ಸಾರೊ ದೈವೊಲೆನ್ ನಂಬುನ ಈ ಪೊರ್ಲು ಸುರ್ಪೊದ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಕಲ್ಕುಡೆಲಾ ಬೋಡು, ಆಲಿ-ಬೊಬ್ಬರ್ಯೆಲಾ ಬೋಡು. ಅರಬಿ-ಚೀನಿ

ಬೂತೊಲುಲಾ ಬೋಡು. ಇಂಚ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನವು. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಗಾಂತ್, ಬಿತ್ತರ ಮಲ್ಲವು. ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಕಯ್‌ಕಾರ್ ದೆಕ್ಯರೆಗಾದ್ ಜಾಲ ಕೋಡಿಡ್ ಕಲ್ಲ ಮರಯಿಡ್ ನೀರ್ ಕೂಟು ದೀಪೆರ್. ಕಯಿ ಒರಂಕೆ ಪಾಡವೆರ್. ಕಾರ್ದ ಪೊಡಿದೂಳು ದೆಕ್ಕೊಂದು ಮೋನೆದ ಮುತ್ತು ಬೆಗರ್ ಒಚ್ಚೊಂದು ಉಲಯಿ ಬನ್ನಗ ಇಲ್ಲ ಯಜಮಾನ್ನಿ ಮುತ್ತೈಸಿ ಪೊಣ್ಣು ಕುಲ್ಯರೆ ಪಜೆಪಾಡ್ದ್ "ದಾನೆ ಅಣ್ಣಾಂದ್" ಕೇಂಡಲ್‌ಂಡ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಿಲೆಕ ಆಪುಂಡು. "ಎಡ್ಡೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ನ ಬಿನ್ನೆ ಪಜೆಟ್ ಕುಲ್ಲುದ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪರ್ಯರೆ ಬೆಲ್ಲ ನೀರ್ ಕೊರ್ಪಲ್. ಬಾಜೆಲ್ ಅರತಿ ಬೊಕ್ಕ ತಿನ್ಯರೆ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಲುದ ಹರಿವಾಣ ಎದ್ರ್‌ದೀದ್ ಬತ್ತಿ ವಿಷಯೊ ಎಂಚಿನಂದ್ ಕೇನ್ಪಲ್. ಉಂದು ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದ್ಕೊನುನ ತುಳುವೆರೆನ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿ.

ಇಂಚಿನ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ಪರಪು (ಸಂಸ್ಕೃತಿ)ದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯರೆ ಎಂಕ್ ಅನುಮಲ್ತ್. ಕೊರ್ತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಯವ್.ಕೆ. ಸೀತಾರಾವ್ ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪೆರೆಗ್ ಅಂಚನೆ ಬಳಗೊದಕುಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಪವನ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್ ಕುಡಲ ಮೊಕುಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಓದುನ ಸರ್ವೆರೆಗ್ಲಾ ಸೋಲ್ಯೊತ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪಲೇಂದ್ ನಟ್ಟೊನ್ವೆ.

ಪುತ್ತೂರು, ೧-೨-೨೦೦೮, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು

ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಪರಪು):

ನಮ ಇತ್ತೆ ವಾ ಕಡೆಕ್ ಕೆಬಿ ಕೊರ್‌ಂಡಲಾ ನಂಕ್ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಪನ್ಪಿ ಪದೊನೇ ಕೇಂಡೊಂದುಂಡು, "ಜಾಗತೀಕರಣ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಡ್ದ್ ನಮನ್ ಮುತ್ತೊಂದುಂಡು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಳಾವೊಂದುಂಡು. ನಮ ನಮ್ಮ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಡ್ದು ಪರೆಂಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೊ, ನಮ್ಮ ದುಸ್ಸೈತೊ, ನಮ್ಮ ಉನಸ್-ತಿನಸ್, ನಂಬಿಕೆ-ನಡೆವಳಿಕೆ ಪೂರಾ ಬದಲಾವೊಂದುಂಡು. ನಂಕ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಾತೆರ್‍ಯರೆ ನಾಕುಸಿ ಆಪುಂಡು. ವಿಲಾಯತಿದಕ್ಲೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪಾತೆರ್‍ಯೊಂದಾಂಡ ನಮ ಮಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿವಂತೆರ್‌ಂದ್ ಎನ್ನಿವೊ." ಇಂಚ ಮಾತ ನಮ ಜನೊಕುಲು ಪಾತೆರುನೆನ್, ಭಾಷಣ ಮಲ್ಪುನೆನ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ, ಅಪಗಪಗ ಕೇಂಡೊಂದುಪ್ಪುನ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ.

ಪರ್ದೇಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅರಬ್ಬಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಶೂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಇಂಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ನಮ ಅಜಕಲ ಮಲ್ತ್ ತೂಪ. ಅಂಚಾಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ? ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗೊದ, ಅತ್ತಂಡ ಒಂಜಿ ಪ್ರದೇಸೊದ ಜನಜೀವನೊದ ಪಿದಯಿ ಮೈತ ಲಕ್ಷಣೊನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಜನೊಕುಲೆನ ದುಸ್ಸೈತೊ, ಮದಿಮೆ-ಮಸಿರಿ, ಪರ್ಬ-ಲೇಸ್, ಉನಸ್-ತಿನಸ್ ಇಂಚಿನ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರೊದ ದಿಟ್ಟಿಡ್, ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರೊದ ದಿಟ್ಟಿಡ್

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಇಂಚ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂಜಿ ಪ್ರದೇಸೊದ ಜನೊಕುಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್ ಉಂಡು ಮಲ್ಪುಂಡು. ಒಂಜೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಜನೊಕುಲು ಕುಡ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಜನೊಕುಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒರ್ಮೈತ್‌ದ ಸೇರುನ ರಿವಾಜಿ ಕಡಿಮೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿಪದೊ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಸೆದವು. ಕನ್ನಡೊಡುಲಾ ಆಯಿನೇ ಬಳಸವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳುಟು ಆಯಿನ್ 'ಪರಪು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನೊಲಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಪರಪೋಕು ಪನ್ಪಿಪುದರ್ ತುಳುಟು ದೀದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಪರಪೋಕು ಪನ್ಪಿಪದ ಜಾನಪದ (Folklore) ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಎರಕೊ ಆಪುಂಡು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ Culture ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಗು ಸರಿಸಮಾನೊ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಸುಟಿತೆರ್. ಆಂಡ Culture ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊದ ಬಾರಿ ಸರಿ ಸಮಾನವಾಯಿನ ಸಬ್ದೊ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ಪನಿಯರೆ ಗಾಪುಜಿ. ತುಳುಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಗು 'ಪರಪು' ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊನು ಬಳಸುನೆ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಸಮ್ಯಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೃತಿ ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಸಬ್ದೊಲು ಸೇರ್ದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡಾಂಡ್. ಸಮ್ಯಕ್ ಪಂಡ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥೊ, ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಕೆಲಸೊಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಏರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ? ಪ್ರತಿಯೊರಿ ಮಲ್ಪಿ ಕೆಲಸೊಲು ಆಯಾಯಗ್ ಎಡ್ಡೆಂದೇ ತೋಜುಂಡು. ತಾನ್ ಮಲ್ಪಿ ಕೆಲಸೊ ಪೊಕ್ಕಡೆಂದ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ತೋಜುಜಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಮಲ್ತಿನಾಯಗ್ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ತೋಜುನೆ ಅತ್ತ್. ಅವು ಸಮಾಜೊದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ತೋಜೊಡು. ಅಂಚ ಸಮಾಜೊಗ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ಲಾ ಬಾರಿ ಮುಟ್ಟದ ಸಮ್ಮಂದೊ. ಸಮಾಜೊದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಜನೊಕುಲು ಮಲ್ಪಿ ಕೆಲಸೊ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಒವು ತೋಜುಂಡೊ ಅವು ಪೂರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅತ್ತಂಡ ಪರಪು.

ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಚಿಂತಕೆ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಅರ್ನಾಲ್ಡ್ ಪನ್ಪೆ "ಬುದ್ಧಿಗ್ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪರೆ ಬಜೀ ಸುದ್ದೊ ವಿಜ್ಞಾನೊದ ಬಲ ಮಾತ್ರಯಾವಂದ್. ಸಮಾಜ ಹಿತೊತ ಬೊಕ್ಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬಲೊತ ಧೋರಣೆಲಾ ಬೋಡು, ಅಂಚ ಉಂಡಾಯಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ." ಅರ್ನಾಲ್ಡನ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಬುದ್ಧಿದ ಮಟ್ಟೊನು ಏರವುನ, ಸಮಾಜೊದ ಬುಳೆಚಿಲ್ ಸಾಧಿಸವುನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಮೌಲ್ಯೊನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪುನ ವಿಷಯೊನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದಾಪುಂಡು.

ನರಮಾನಿ ಮಲ್ಪಿನ ಮಾತ ಕೆಲಸೊಲೆಡ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಜೀ ಮಲ್ಪಿ ಕೆಲಸೊಲೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಆಯಿತ ಪಿರವುಡುಪ್ಪಿ ಆಲೊಚನೆಲು, ಮೌಲ್ಯೊಲು ಅವೆಟ್ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದೆ ಉಪ್ಪರೆಲಾ ಯಾವು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಾಯಿದ ಪಾತೆರೊಡುಪ್ಪರೆ ಯಾವು. ಉಡಲ್ದ ಗೃಹಿಕೆಡ್‌ಲು

ಉಪ್ಪರೆಯಾವು. ಕಾಯ್ತಿನ ಪೇರ್‌ದ ಮಿತ್ತುಂತಿ ಬಾವೆದಲೆಕ ಸಮಾಜೊಡು ಅವು ಏಪಲಾ ತೋಜಿದ್ನಾ ತೋಜಂದಿಲೆಕ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಲಯಿಡುಪ್ಪಿ ಮೌಲ್ಯೊಲು ಪಜಿಪೇರ್‌ಡ್ದ ದೆಂಗ್‌ದುಪ್ಪಿನ ನೈತಲೆಕ್ಕಾಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಬಯಕುನನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉದ್ದೇಶ. ಸಮಾಜೊನು ಪೊರ್ಲುಪೊಲಿಗೆಡ್ ಕಟ್ಟುನನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕೆಲಸೊ. "ಸಮಾಜೊ ಪನ್ಪಿನವೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟೋಣೊ. ಅಯಿನ್ ಕಟ್ಟೆರೆ ಜೋಡಣೆ ಮಲ್ತಿ ಇಟ್ಟಿಗೆಲೆನ್ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಸೇರವುನ ಗಾರೆನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ."

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರೊದ ಒಂಜಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಮಾತಾಜೀವಿಲೆಗ್ ಸಂಘ ಜೀವನೊದ ಒಂಜಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ಬಾಕಿ ಜೀವಿಲೆಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಕುಟುಮೊ ಪದ್ದತಿನ್ ಕೈಕೊನ್ವೆ, ತನ್ನ ಕೈತಲ್ದ ಬಂದುಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬದ್‌ಕ್ಯರೆ ಇಷ್ಟ ಪಡೆಪೆ. ಅಪಗ ಕುಟುಮೊದ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಆಸಕ್ತಿ, ಅಭಿರುಚಿ ಮಾತೆನ್ಲಾ ಆಯೆ ಲೆಕ್ಕೊಗು ದೆತೊನೊಡಾಪುಂಡು, ಈ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಇಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ಒರಿಯಗೊರಿ ಪಟ್ಟೊನೊಡಾಪುಂಡು, ಇಂಚ ಪಟ್ಟೊನ್ನಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪಾಯರೆ ಬೋಡಾದ್ ಸಮಾಜೊಡು ನೀತಿ ನಿಯಮವಳಿಲು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಪ. ಇಂಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಆಯಿಟ್ ಮೌಲ್ಯೊಲು, ಕಲೆ, ಕಸುಬು, ಮಾನ್ಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ, ಪರ್ಬ, ಲೇಸ್ ಪೂರ ಸೇರ್ದುಪ್ಪುಂಡು. ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆಡ, ಇಲ್ಲಲ್ದ ಸದಸ್ಯೆರೆಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಾಜೊದ ಜನುಕುಲೆಡ ಕಲ್ತೊಂದು ಕಲ್ತೊಂದು ಮಲ್ಲೆ ಆಪುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಸಾಮಾಜೀಕರಣಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್, ಸಾಮಾಜೀಕರಣ ಪಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವರ್ಗಾವಣೆ.

ನರಮಾನಿ ಸಮಾಜೊಡ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲ್ಪುವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಸಮಾಜೊಗು ಕೊರ್ಪೆ, ಕುಟುಮೊ ಸಮ್ಮಂದೊ, ಕುಟುಮೊಡು ಪಡೆವೊನುನ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಆಲೋಚನೆಲು, ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ, ನೆನ್ನ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ನ್ ಪೂರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಗ್ರಾಹಂ ವ್ಯಾಲೇಸ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಪಂಡ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಪದ್ಧತಿಲು, ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಮೌಲ್ಯೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಆದರ್ಶೊಲೆನ ಸಂಗ್ರಹ. ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ನಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಗೇನೊ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಡ್ದ್ ಪಡೆವೊನೊಲಿ ಪನ್ತೆ. ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಬಿ. ಟೈಲರ್‌ನ ಪ್ರಕಾರೊಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ "ಜ್ಞಾನ, ನಂಬಿಕೆ, ಕಲೆ, ನೈತಿಕ ನಿಯಮೊಲು, ಕಾನೂನು, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೊಕ್ಕ ನರಮಾನಿ ಆಯನ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯೊಡು ಪಡೆವೊನ್ನ ಕುಶಲತೆ."

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಜೀವನ ವಿದಾನೊದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಉರೆಕಲ್ಲ್. ನರಮಾನ್ಯನ ನಡತೆ, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ನೀತಿ-ನಿಯಮ, ಕಲೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯೊ,

ಆಚರಣೆ, ಮೌಲ್ಯ, ಆದರ್ಶ, ರಾಜಕೀಯ, ವ್ಯವಹಾರೊ ಉಂದು ಮಾತ ಸೇರ್ದುಪ್ಪಿನನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅಂಚಾದ್ ಅವು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಶೈಲಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯ, ಭಾವನಾತ್ಮಕಬಂಧನ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಧನೆ ಪೂರ ಸೇರ್ದುಂಡು. ದುಸ್ಯೆತೊ, ಉನಸ್-ತಿನಸ್, ಆಟ-ಕೂಟ ಉಂದು ಪೂರ ಪಿದಯಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಂಡ ನರಮಾನ್ಯನ ಉಡಲ್‌ದುಲಯಿಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡು. ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಆಯೆ ಮಾನವತಾವಾದಿಯಾದಿತ್ತೆಂಡ ಆಯನ್ ಸುಸಂಸ್ಕೃತೆ, ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ರೂಢಿ. ಮಾನವೀಯ ಸಮ್ಮಂದೊಲೆನ್ ಒರಿಪವುನ, ಬೊಳಗವುನ, ಅವೆನ್ ತನ್ನಕಜ್ಜೊಲೆಡ್ ಯೇರ್ ತೋಜದ್‌ಕೊರ್ಪೆನೋ ಆಯನ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಾಯೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚಿನಾಯನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಎಡ್ಡೆಲುಪ್ಪುಂಡು. ಮನಸ್ ಎಡ್ಡೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಯೆ ಸತ್ಯವಾದಿ ಆದುಪ್ಪುವೆ. ಆಯಗ್ ಸಹನಾಶಕ್ತಿ, ಬೇತೆದಕುಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರೀತಿ, ದಯೆ, ಕರುಣೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಯೆ ಬೇತದಕುಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಪಿನಾಯೆ ಆದುಪ್ಪುವೆ. ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಸಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂಪಿನಾಯೆ ಆದಿಪ್ಪುವೆ. ಆಯಗ್ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಯೆ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯಾದುಪ್ಪುವೆ. ಅಂಚಿನಾಯೆ ಸಮಾಜೊಡ್ದು ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆಪೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೇಮ, ಸೌಂದರ್ಯ ರಸಗ್ರಹಣ ಮಾತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ದ ಸೀರೆ ತುತ್ತುದು ಆಯ್ತ ಆಯಿಲೆಕ ತೋಜುನ ಭೂದೇವಿ. ಜುಳು ಜುಳು ಪರಿತೊನು ಪೋಪಿನ ಸುದೆ-ತೋಡು. ಕಾಡ್, ಏರ್-ತಗ್ಗ್‌ದ ಜೇರೂ ಗುಡ್ಡೆಲು, ಪಜಿರ್ ಪುದೆತೊಂದುಪ್ಪಿ ಅಡ್ಕ, ಕಾನ-ಬನೊಕುಲು, ಮೂಡಯಿ ಗಟ್ಟಡ್ದ್ ಮೂಡೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಪೊರ್ತುದೇವೆರ್, ಪುಣ್ಣಮೆ ದಾನಿದ ತಿಂಗೊಳು ನೆನ್ನ್ ಮಾತತೂದು ಮನಸ್‌ಗ್ ಸಂತೋಸು ಪಡೆವೊನವುಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪೊರ್ಲುದ ಚಿತ್ತಾರೊನು ತೂರ್ಪಿನ ಇಂಪುದ ಗಾಯನ ಕೇನುನವುಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಂಚನೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಕುಲಾಯಿನ ಆಟೊ, ನಾಟಕೊ, ಯಕ್ಷಗಾನೊ, ಗೊಬ್ಬುಲುಪೂರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದೇಶೊ-ಕಾಲೊಗನುಸಾರವಾದ್ ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಊರುದ ಜನೊಕುಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕುಡಒಂಜಿ ಊರುಗು ವಿರೋಧವಾದು ಪ್ಯರೆ ಲಾಯಾವು. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕುಡೂಂಜಿ ಕಾಲೊಗು ಪೊಕ್ಕಡ್ಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾದ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆಯರೆಗ್ಲಾಯಾವು. ಜವ್ವನೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಬೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಲೆಕ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಆಂಜೊವೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಂಜೆಗ್. ಪೊಂಜೊವೆನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪೊಂಜೊವೆಗ್, "ಪೊರಕೊಲಿ ಬಾಲೆದ ಎದ್ರ್, ನಿನ್ನ ಬಾಲೆಗ್ ಮುತ್ತೊಕೊರಡ." ಪಂಡ್‌ದ್ 13ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಕವಿ ಷೇಕ್ ಸಾದಿ ಪನ್ತೆ. ಈ ಪಾತೆರೊ 13ನೇ ಶತಮಾನೊಗು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಬಜೀ ಪರ್ಷಿಯಾ ದೇಶೊಗು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಸರ್ವ ಕಾಲೊಗ್ಲಾ ಸರ್ವ ದೇಶೊಲೆಗ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಪಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಲಕ್ಷಣೊಲು :

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಸಮಾಜೊ ಕೊರ್ಪಿನ ದೇಣಿಗೆ. ಅವು ಒರಿಯೊರಿಯನ ಸೊತ್ತ್. ನರಮಾನಿ ನರಮಾನ್ಯನ ನಡುವೆ ಉಂಡಾಯಿನ ಅಂತರಕ್ರಿಯೆ. ಮಾನವೀಯ ಗುಣಧರ್ಮೊದ ಬುಲೆ ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕೆಲಸೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದಾಂತೆ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲಿಕೆಡ್ದ್ ಉಂಡಾಪುಂಡು. ಬಾಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ ಸಾಮಾಜೀಕರಣ ಆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಅಬ್ಬೆಸೊ, ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯೊ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಗೊಬ್ಬರ. ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅನುಕರಣೆ, ಅನುಸರಣೆಡ್ ಸಮಾಜೊದ ಮಾತ ಜನೊಕುಲು ಪಾಟ ಪಡೆಪೆರ್, ಅಂಚ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಸಂಸ್ಕತಿ ಒಂಜಿ ಪೀಳಿಗೆಡ್ದ್ ಕುಡ ಒಂಜಿ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಪರಿತೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ರಡ್ದ್ ವಿಷಯೊ ಅತ್ತ್. ನಮ್ಮ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಒವು ಪೂರಾ ಬೋಡಾ ಆಯಿಟ್ ಪೂರ ಬಿರಾದುಂಡು. ಅಂಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯೇಪಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಅವು ಪರಪುನ ಸುದೆತ ನೀರ್ದಲೆಕ. ಸುದೆಟ್ ಯೇಪಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿದ ನೀರ್ ಪರಿಪುಜಿ, ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ತೆಲಿನೀರ್ ಪರಿತ್‌ಂಡ, ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಕಳೆಂಕ್ ನೀರ್, ಅಂಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗ್ ಬಣ್ಣೊ ಬದಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ನರಮಾನಿ ಸಂತೋಸಗಾದ್, ತೃಪ್ತಿಗಾದ್, ಆಸೆ-ಅಬುಲಾಸೆಗಾದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ಲಾ ಆಯಿನವೆ ಒಂಜಿ ರೀತಿ ನೀತಿ ಉಂಡು. ಅವು ಬೇತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ದ್ ಭಿನ್ನ ಆದುಪ್ಪುಂಡು, ಸಮಾಜೊದ ಜನೊಕುಲೆನ ಮೌಲ್ಯ ಎಂಚ ಉಪ್ಪುಂಡೋ ಅವ್ವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಭಾರತೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ :

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಗೇನೊದ ಭಂಡಾರೊ. ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ಪುಂಡು, ನರಮಾನ್ಯಗ ಆಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತೊನ್ಯರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಪ್ರೊ. ವಿ. ಎಸ್. ಅಗರವಾಲ ಪನ್ಪಿನಾರ್ "ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಬಾರೆ ಇತ್ತಿಲೆಕ. ಬಂಬೆಲಕ್ಕಯಿನಾತ್ ಮುಗಿಪುಜಿ. ಒಂಜಿ ಲಕ್ಕನಗ ಆಯಿನಡಿಟ್ಟ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಉಪ್ಪುಂಡು." ಪಂಡ್‌ದ ಪನ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂಜಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿದ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆ ಕೂಡ್ದಿತ್ತಿನ ಆರ್ಯ ಅತ್ತಂಡ. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಿಮಾಲಯೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಮುಟ್ಟ

ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡೇ ಪಸರ್ದ್‌ಂಡ್, ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರೆಡ್ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಮೇಲ್ವರ್ಗೊದ ವಿದ್ಯಾವಂತೆರೆನ ಮುಟ್ಟ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಭಾವ ತೋಜಾದ್‌ಂಡ್. ಅಂಡ ಈ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬರ್ಪುನೆಗ್ ದುಂಬೇ ಮೂಲು ಇತ್ತಿನ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕತಿ ಅರಿದ್ ಪೋತುಜಿ. ಈ ರಡ್ಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಡುವೆ ಬೋಡಿತ್ತಿನ್ಲಾಗ್ತ್ ಕೊರ್ಪುನ-ದೆತೊನುನ ಕಿರ್ಯೊಲು ನಡತೊಂದೇ ಉಲ್ಲ. ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಾರತೊ ಡಿಡಿಯ ಪ್ರಸಾರ ಆಂಡ್, ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಪಿಪೊರ್ತುಗು ಬೌದ್ಧೆರ್ಲಾ, ಜೈನೆರ್ ನಕುಲುಲಾ ಮುಲ್ಪುದ ರಡ್ಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ಲಾ ತನ್ಕುಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರವೊಂಡೆರ್, ಪರೆಂಗಿ ಜನೊಕುಲು ಈಡೆ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ ಪಿದಯಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಂಚನೆ ಅರಬಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಮೂಲುಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಬಿಂಡ್. ಭಾರತೊದ ಒಂಜಿ ವಿಸೇಸೊ ಗುಣಪಂಡ ಈಡೆ ವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಜನೊಕುಲೇ ಬರೆಡ್. ಅಕುಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕೆಲವು ಅಂಸೊಲೆನ್ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲು ದೆತೊನ್ವೆರ್. ಅಂಡ ಮುಲ್ಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮಾತ್ರ ಯೇಪಲಾ ಬುಡ್ಡು ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಯುರೋಪು-ಅರಬ್ ದೇಶೊಲೆನ ಇತ್ತೆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ತೂನಗ ಕ್ರೈಸ್ತ, ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮೊಲು ಅಲ್ಪ ಉದಿಪನ ಆಯಿನೆಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ದೇಶೊಲೆನ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿತ್‌ಲೆನ ಪುದರೇ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಯಿಲೆಕಾತ್‌ಂಡ್, ಪಿರಾಕ್‌ದ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಮೆಸಪಟೋಮಿಯಾ, ಬ್ಯಾಬಿಲೋನಿಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ರೋಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂದು ಮಾತಾ ಮನ್ನಡಿಟ್‌ದೆಂಗ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡು. ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪಿ ಒರ್ಯೇ ಒರಿ ನರಮಾನಿಲಾ ಇತ್ತೆ ಅಲ್ಪ ತಿಕ್ಕುಜೆರ್, ಅಂಚಾದ್ ಪರಂಪರೆ ಒರಿತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಭಾರತೀಯೆರೆನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಗುಣೊಂದು ಪನೊಲಿ

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ : (ಬೆನ್ನಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ):

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಭಾಗವಾದುಪ್ಪಿನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾದುಂಡು. ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮಬೆರಕೆಯಾದ್ ಸೇರ್ದುಂಡು. ಒಂಜಿ ಭೂಭಾಗೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಲ್ಪದ ವಾಯುಗುಣೊ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಲಕ್ಷಣೊ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಉಟರ್ನೆ ಆಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಕಡೆಡ್ಡ್ ಕಡಲ್ ಒರಿನ ಮೂಜಿ ಭಾಗೊಡ್ಡುಲಾ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಗ್ರಂತಿಲು ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತಿ ನೆಡ್ಡಾವರ ತುಳುನಾಡು ತಗ್ಗ್ ಡುಪ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಕುದುರು ದಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಇಂಚಾದೆ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ಡಿಂಚಿ ಈ ಭೂಭಾಗೊಡು ಜನೊಕುಲು ಬೇತೆ ಕಡೆತ ಜನೊಕುಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕೊನು ದೀವೊನಂದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ್ ಒರಿದ್‌ಬತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ತನ್ಕುಲೆನನೇ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಳೆಪವೊಂಡೆರ್, ತನ್ಕುಲೆನನೇ ಬಾಸೆನ್ ಒರಿತೊಂಡೆರ್. ಸುಮಾರ್ 12 ಡಿಗ್ರಿ ಉತ್ತರ

ಅಕ್ಷಾಂಶೊಡ್ದು 13.5 ಡಿಗ್ರಿ ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶೊ ಮುಟ್ಟ ಪದ್ರ್ ದುಪ್ಪಿನ ತುಳುನಾಡು ಉಷ್ಣವಲಯೊಡುಂಡು. ಕಡಲ್ದ ಪುಡೆಡ್ದ್ ಬರ್ಪಿ ಬೆಚ್ಚಗಾಳಿ ಪರ್ವತೊದ ಕಡೆಡ್ದ್ ಬರ್ಪಿ ತಂಪುಗಾಳಿ ಇಂಚ ಮುಲ್ಪ ಏಪಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿತವಾಯಿನ ವಾಯುಗುಣ. ಬೇಸ್ಯಡ್ದ್ ಸೋಣ (ಜೂನುಡ್ದು ಸಪ್ಟಂಬರ) ಮುಟ್ಟ ಮುಂಗಾರು ಬರ್ಸ, ಪರ್ಬದ ಪೊರ್ತುಗು ಅಪಗಪಗ ಒಂಜೊಂಚಿ ಹಿಂಗಾರು ಬರ್ಸ. ಅಂಚ ವರ್ಸೊಗು ಸುಮಾರ್ 100 ಡ್ದ್ 150 ಇಂಚಿ ಮುಟ್ಟ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪಿನೆಡ್ದಾದ್ ಮುಲ್ಪದ ಮಣ್ಣ್ ಕಂದ್ ಬಣ್ಣೊದ ಮೊಲಂಪು ಆಯಿನೆಡ್ದಾದ್ ಜನೊಕುಲು ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ಮುಲ್ಪ ಬಾರ್‌ದ ಬುಳೆ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆದಿವಾಸಿಲೆನ ಕುಮೆರಿ ಬುಳೆಡ್ದ್ ಸುರುವಾಯಿನ ಬೆನ್ನಿ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪದ ಕೆಲವು ವರ್ಸೊ ಬೈಲ್ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಕಂಗ್‌ದ ತೋಟೊ ಲಕ್ಕುದುಂತುನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಮುಲ್ಪದ ಪ್ರದಾನ ಬುಲೆ ಅರಿಬಾರ್ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ. ನೀರ್ ಧಾರಾಳ ಇತ್ತಿನ ಕಡೆಟ್ ವರ್ಸೊಗು ಮೂಜಿ ಬುಳೆದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನೀರೊತ್ತಾಯೊದ ಕಂಡೂಲೆಡ್ ರಡ್ದ್ ಬುಳೆ, ಬಜೀ ಬರ್ಸೊದ ನೀರ್‌ಡೇ ಬೆನ್ನಿನಡಪು ನಲ್ಪ ವರ್ಸೊಗೊಂಜಿ. ಏಣೇಲ್, ಸುಗ್ಗಿ, ಕೊಳಕೆ-ಈ ಮೂಜಿ ಬುಳೆತ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿ. ಶ. 1618ನೇ ವರ್ಸೊಡು ಇಂಗ್ಲಾಂಡ್‌ಡ್ದ್ ಈಡೆ ಬತ್ತಿನ ಪ್ರವಾಸಿ ವಿಲಿಯಂ ಮೆಥೋಲ್ಡ್ ಬರೆತೆ. ಕೆಲವು ಸಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆರ್ ಅರಿ-ಬಾರ್ ಪುಟ್ಟುದಿನೆನೇ ಭಾರತೊದ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಭಾಗೊಡುಂದು ಪನ್ಪೆರ್, ಅಂಚಾಂಡ ಅವು ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ಪುಟ್ಟುದುಪ್ಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆಲಾ ಉಂಡು. ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಸಾಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗೊದ ಕಡೆಡ್ದ್ ಈಡೆ ಬತ್ತಿನಕುಲು. ಧಾರಾಳ ಅರಿ-ಬಾರ್ ಬುಳೆಪಿ ಊರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ. ಆಂಡಲಾ ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದೇ ಬತ್ತಿನ ಅಕುಲು "ತುಪ್ಪಶನ ಉಂಬಲೆ ತುಳುನಾಡಿಂಗೋಯೆಕ್ಕು ಅಕ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ಬರವಿಲ್ಲೆ ತುಳುನಾಡ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಕಲೆ ಇಲ್ಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡೇ ಅಕುಲೆ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಡ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮುಲ್ಪ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ಅರಿ ಬಾರ್ ಬುಳೆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ಮುಲ್ಪುದ ಕಲ್ಬರವುಲೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿ ಅಗರ, ಉಪ್ಪಿನಾಗರ, ಹುಣ್ಸೆಮಕ್ಕಿ, ಹೊಗೆ ಮಕ್ಕಿ ಕಂಬ್ಳಗದ್ದೆ, ತಾರುಕಂಡ, ಹಿರಿಯಾಗರ, ಬೈಲು, ಬೆರಕೆಭೂಮಿ, ಕರಿಕೆ ಬಯಲು, ಮಜಲು, ಬೆದ್ರಡಿಮಕ್ಕಿ, ತೆಂಗಿನ ಮಕ್ಕಿ, ಪೊಯ್ಯಗದ್ದೆ, ತಿಟ್ಟು-ಇಂಚಿನ ಪೂರ ಪುದರ್ಲೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಉಂದು ಪೂರ ವಿಜಯ ನಗರೊದ ಅರಸುಲುನಕುಲು ದತ್ತಿ, ದಾನ ಕೊರ್ದು ಪಾಲ್‌ಕಟ್ಟಿನ ಕಂಡೊಲೆನ ಪುದರುಲು. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ಇತ್ತೆಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿ ತಿಮರ್, ಬಾರೆಮಾರ್, ಬಾಕ್ಯಾರ್, ಕುಂಟೆಮಾರ್, ನಾಗನಡಿ, ಬಾನ ಬೊಟ್ಟು, ಪೆಜತ್ತಡಿ, ಪೆಲತ್ತಡಿ, ಪುಣ್ಕೆದಡಿ, ಕೇದಯಿದಡಿ, ಕುಕ್ಕುದಡಿ, ಮೂಡಯಿಬೊಟ್ಟು, ಪೊಯ್ಯೆಕಂಡ, ಅರಿಬೈಲು ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಪುದರುಲು ಒಂಜಿಕಾಲೊಡು

ಆ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ಕಂಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಆಲುಪೆರೆನ ಕಾಲೊಡು ಏಣೇಲ್ ಬುಳೆ ಬುಳೆಪಿನ ಕಂಡೊಲೆಗ್ ಬೆದೆಕಾರು ಪಂಡ್‌ದ್ಲಾ ಗಣಗಿಲು ಪನ್ಪಿ ಬಿದೆತ್ತ ಕಂಡೊಗು ಬಿದೆಗಣಗಿಲು ಪಂಡ್‌ದ್ಲಾ, ತಾರುನ ಕಂಡೊಲೆಗ್ ಕಳಭೂಮಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಗೇಣಿನ್ ಅರಿತ್ತ ರೂಪೊಡು ಕೊರ್ಪೆದೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಬರವು ಲೆಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ತುಳುತ ಅರಿ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊ ಮೂಲೊ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆದ ಅರಿಶಿ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಡ್ದು ಉಂಡಾಂಡ್, ಈ ಸಬ್ದೊ ಕನ್ನಡೊಡು ಅರ್ಕಿ (ಅಕ್ಕಿ) ಪಂಡ್‌ದಾಂಡ್. ಅರಬ್ಬಿ ಜನೊಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಅರಿನ್ ಕೊನೊದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಇಂಚಿನ ಯುರೋಪುದ ದೇಶೊಲೆಗ್ ಮಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅರಬೆರ್ ತುಳುತ ಅರಿನ್ 'ಅರೂಜ್ಸ್' ಪಂಡೆರ್. ಗ್ರೀಕೆರ್ ಲರಿನ್ 'ಒರೈಜ್ಸಾ' ಪಂಡೆರ್, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಅವು 'ರೈಸ್'ಂದಾಂಡ ಫ್ರೆಂಚ್ ಬಾಸೆಡ್ 'ರೈಜ್ಸ್'ಂದಾಂತ್, ಇಂಚ ತುಳುತ ಅರಿ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊನೇ ರೂಪಾಂತರ ಪಡೆದ್ ಪಡ್ಡೆಯಿ ದೇಶೊಲೆಡ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಸಬ್ದೊಲುಂಡಾಂಡ್. ಅಂಚ ಅರಿ ತುಳುವೆರೆನ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿದ ಆಹಾರೊ. ಬೆನ್ನಿ ಅಕುಲೆನ ಮೂಲೋದ್ಯೋಗ. ಬೆನ್ನಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಲ್ಪದ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅರಿ-ಬಾರ್‌ನ್‌ದಿಂಜ ಕಾಲೊ ಮುಟ್ಟ ಹಾಳಾವಂದಿಲೆಕ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪಿ ಕುಸೆಲ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆರಿನ್‌ಮುಡಿ ಕಟ್ಟ್ ದೀಪೆರ್. ಮುಡಿ ಕಟ್ಟುನ ವಿಧಾನೊದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿ. ಶ. 1583ಡ್ ಈಡೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ಪ್ರವಾಸಿ ಲಿನ್‌ಸ್ಕೊತೆನ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಇಂಚ ಬರೆತ್ತೆ "ಅರಿನ್ ಬೈಟ್ಟ್ ಸುತ್ತುದು ಉರುಂಟು ಕಟ್ಟ್ ಕಾಯ್ಪುವೆರ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಮೊರಜೊದ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ಬಿಗಿಪ್ಪೆರ್, ಕಲ್ಲೆಡ್ ಬೊಟ್ಟುವೆರ್, ನೆನ್ನ್ ಮುಡಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮುಡಿಯರಿ ಉನ್ಯರೆ ರಿತಿಯಾದುಪ್ಪುಂಡು. ಇಂಚ ದೀನ ಅರಿ ಬಾರಿ ದಿಂಜ ಸಮಯ ಮುಟ್ಟ ಹಾಳಾಪುಜಿ."

ಬಾರಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಪರದೇಶೊಲೆಗ್ ಅರಿ ಮಾರಾಟ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ದಾಖಲೆ ಉಂಡ್. ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಕಾಲೊಡ್, ವಿಜಯ ನಗರದ ಅರಸೆರೆ ಕಾಲೊಡ್ ಪೋರ್ಚ್‌ಗಲ್, ಗ್ರೀಸ್, ಅರೇಬಿಯಾ ಬೊಕ್ಕ ಯುರೋಪ್‌ದ ಕೆಲವು ದೇಶೊಲೆಗ್ ಅರಿ ಪೋಪೆದ್‌ಂಡ್. ಅಪಗದ ಕಾಲೊಡು ಮಲ್ಲ ನಗರೊಂದ್ ಪಂಡ ಮಸ್ಕತ್. ಮಸ್ಕತ್‌ದ ಜನಕುಲು ಬಾರೀ ಊಚಿ ಜಾತಿದ ಅರಿನೇ ಬಯಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಮಸ್ಕತ್‌ಗ್ ಕಡಪುಡ್ನ ಅರಿನ್ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲು ಮಸ್ಕತ್‌ದ ಅರೀಂದ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಐಕ್ ಬಾಕಿ ಅರಿಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚ ಬಿಲೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುಡಲ ಬೊಕ್ಕ ಬಾರ್ಕೂರು ಅರಿ ಮಾರಾಟೊದ ರಡ್ಡ್ ಕೇಂದ್ರೊಲಾದಿತ್ತ್.

ಅರಿನ್ ಮುಡಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೆತ್ತ್‌ದೀಪುನ ಒಂಜಿ ವಿಧಾನ ಆಂಡ, ದಿಂಜ ಬಾರ್‌ನ್ ದೊಂಬು ಬರ್ಸೊಡ್ದು ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪರೆ ಬೋಡಾದ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಜಾಲ್‌ಡೇ ಬೈತ ಮೊಟ್ಟೆಡ್ ದಿಂಜದ್ ದೀಪುನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮೊಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೆನ್ನ್ ತುಪ್ಪೆಂದ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಬೆದ್ರ್‌ದ ತೆಲ್ಪು ತಲಕೆನ್ ಮುಡೇದ್ ಮಲ್ದಿನ ಅತ್ತರ್‌ನ್ ಸುತ್ತು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಉಂತಾದ್ ಐತ ಉಲಯಿ ಬಾರ್‌ನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೆಕ್ಕ್ ಕದಿಕೆಂದ್ ಪುದರ್. ಮಲ್ಲ ಗುತ್ತು ಬೂಡುದಕುಲು ಉದ್ದೊದ ಮರತ್ತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಐಟ್‌ಲಾ ಅರಿ ದಿಂಜದ್ ದೀಪೆದೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಪತ್ತಾಯಾಂದ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್.

ತುಳುವೆರ್ ಬಾರ್ ಬೆಯ್ಪುದ್ ಉನುಂಗದ್ ಉಜ್ಜೆರೆಡ್ ಎಡ್ತ್‌ದ್ ಅರಿ ಮಲ್ಪೆದೆರ್ ಉಂಡು ಉರ್ಪೆಲರಿ. ಬೆಯ್ಪವಂದೆನೆ ನುಂಗದ್ ಎಡ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಪಿ ಅರಿ ಬೊಲಂತೆ ಅರಿ. ಬಾರ್‌ನ ಒಂಜಿ ಚೂರ್ ಬೆಯ್ಪುದ್ ನುಂಗದ್ ಎಡ್ತ್‌ಂಡ ತಿಕ್ಕುನ ಅರಿ ಎದ್‌ರ್ ಬೊಲಂತೆ. ತುಳುವೆರೆಗ್ ಉರ್ಪೆಲರಿತ ಗಂಜಿ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ. ಬೊಳಂತೆರಿನ್ ಅಡ್ಯೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತನ್ಯನೊಗ್ ಬೆಂಞನ ಪಾಡ್ದ್ ಉಪ್ಪು ಮುಂಚಿ ನುರ್ತ್‌ದ್, ಉಂಡೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಬಂಜಿ ಗಟ್ಟಿ. ಅರಿಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಅಡ್ಯೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತೆಲ್ಲವು, ರೊಟ್ಟಿ, ಓಡ್‌ಪಾಲೆ, ಗೆಂಡದಡ್ಯೆ, ಇಡ್ಡಿ, ಪುಂಡಿ, ನೈಯ್ಯಪ್ಪ, ಇರೆಮಡಿಕೆ, ಪೆಲಕಾಯಿದ ಗಟ್ಟಿ, ಉರ್ದ್ ಪಾಡ್ದ್ ಉರ್ಪ್ಯರೆ ದೀಯಿನ ಅಡ್ಯೆ, ಮಂಜಲ್‌ದಿರೆಟ್ ಮಲ್ತಿನ ಪತ್ರೊಲಿ, ಪತ್ರೊಡೆ, ಸೇಮೆದಡ್ಯೆ, ಪುಂಡಿ ಪಾಯ್ಸ, ಗುಂಡ (ಕೊಟ್ಟಿಗೆ- ಮೂಡೆ) ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ, ಸುಕುನಪ್ಪೊ, ನೆಸಲೆದಡ್ಯೆ, ಸಾರಣೆದಡ್ಯೆ, ಉಂದುಪೂರಾ ತುಳುವೆರ್‌ನ ನಮುನೆ ನಮುನೆದ ಅಡ್ಯೆಲು. ಭಾರತೊಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಿನ ಮಸಾಲೆಧೋಸೆನ್ ನಾಡ್‌ಪತ್ತಿನಾರ್ ಉಡ್ಪೆಂಡ್ ಹೋಟೆಲ್ದ ಕೃಷ್ಣರಾಯೆರ್. ಆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದಾರ್. ಗಂಜಿಡ್ಲ ಬೇತೆಬೇತೆ ನಮುನೆದ ಗಂಜಿ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ತಾರಾಯಿ ಪ್ಪಾಡ್ದ್ ಮಲ್ದಿನ ತಾರಾಯಿಗಂಜಿ, ತಾರಾಯ್ಲ ಮೆತ್ತೆಲಾ ಬಿರಾದ್ ಮಲ್ದಿನ ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ, ಸಾಸಿಮೆ ಬಿರಾದ್ ಮಲ್ಪಿನ ಸಾಸಿಮೆದ ಗಂಜಿ, ಉಂದ್ ಪೂರಾ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ಮಲ್ಪಿನ ಗಂಜಿಲು. ತುಳುವೆರ್‌ನ ಕೋರಿರೊಟ್ಟಿ ಪ್ರಪಂಚೊಡೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಿನವು. ಅರಿ ಕಡೆದ್ ದಪ್ಪ ಬಂದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ್ ಕಾಯೊಂದಿಪ್ಪಿ ಓಡುಗ್ ತೆಲ್ಪುಡ್ ಪತ್ತಾದ್ ಲಕ್ಕಂಡ್‌ಂದಾಂಡ ಅವು ರೊಟ್ಟಿ. ಆ ರೊಟ್ಟಿ ಕೋರಿದ ಸಾರ್‌ಡ್ ತಿನಿಯೆರೆ ಬಾರೀ ರಿತಿ. ಕೋರಿರೊಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ ಬಂಟ್ಸ್-ನಕುಲು ಬಾರೀ ಬಿರ್ಸೆರ್.

ತುಳುವೆರೆಗ್ ಅರಿ ಆಹಾರ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಅರಿ ಒಂಜಿ ಪವಿತ್ರ ಧಾನ್ಯ. ತುಳುವೆರ್‌ನ ಜೀವನಾವರ್ತನ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಅರಿಕ್ಕ್ ಪ್ರದಾನ ಸ್ಥಾನ. ಕಂಡದ ಬೆನ್ನಿನ್

ತುಳುವೆರ್ ಬಜಿ ಒಂಜಿ ಕಸುಬುಂದ್ ಪರಿಗಣನೆ ಮಲ್ತಿಜೆರ್. ಅವು ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆ. ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್‌ಲಾ ಈ ವಿಷಯೊನ್ ಪಂತೆರ್. ಅರಿಬಾರ್ ಬುಳೆಪಾವುನಾಯೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತ ಜನಕುಲ್‌ಲಾ ಅರಿನ್ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ (ಲಕ್ಷ್ಮೀಂದ್) ನಂಬುವೆರ್. ಕಂಡೊಗ್ ಎರು ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಪಂಚಾಂಗ ತೂದ್ ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ನಾಡುವೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಕೈಕಂಜಿಲು ಪುಟ್ಟಿನ ದಿನ ಸೋಮಾರೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜನಕುಲ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಸೋಮವಾರದಾನಿ ಅಂಚೆನೇ ಅಮವ್ಯಾಸೆದಾನಿ ಗೊಬ್ಬರ ದೆಪ್ಪುಜೆರ್. ಅರಿಬಾರ್ ಇತ್ತಿನ ಜಾಗೆಡೇ ಚರ್ಮದ ಜೋಡು ಪಾಡೊಂದ್ ಪೋಪುಜೆರ್. ದೇವೆರೆಗ್ ಅರಿತ್ತ ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಭೂತೊಲೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಪುಂಡಿ, ಕೋರಿದ ಕಜಿಪುಡ್ ಅಗೆಲ್ ಬಳಸುವೆರ್. ನಾಗಗ್ ಪೊರಿಬೊಂಡ ದೀದ್ ತಂಬಿಲ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು ಗಂಜಿ ಕಟಿಡ್ದ್ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ನುಪ್ಪುಗ್ ಕೈ ಮುಗಿವೆರ್. ಮುಲ್ಪದ ಸ್ವಾಮಿಲು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪೊದ ಅಕ್ಷಂತರಿ (ಕುಂಕುಮ ಬಿರಾಯಿನ ಅರಿ) ಕೊರ್ಪೆರ್. ನರಮಾನಿ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆದಾನಿ ದೂಪೆಗ್ ಅರಿ ಬಿರ್ಕುನ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆ ಉಂಡು. ಮದಿಮಯ-ಮದಿಮಲೆಗ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಅರಿಪಾಡ್ದ್ ಮಾತ ಜನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮದಿಮಯ ಮದಿಮಾಲ್ ಅರಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತ್‌ದೆ ಮಾಲೆ ಪಾಡೊಂದ್ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಆಪೆರ್. ತುಳು ಪೊಂಜೊವ್‌ನಕುಲು ಮುಟ್ಟಾದ್ ಸುದೆಟ್ ಮೀದ್ ಬನ್ನಗ ಮೀನುಲೆಗ್ ತಿನ್ಯರೆ ಅರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅಕುಲು ಬಂಜಿನಕುಲು ಆಪೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂದು. ಬಯಕೆ (ಸೀಮಂತ) ದಾನಿ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಪೆರಡೆದ ಬಾಯಿಗ್ ಅರಿ ನೀರ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಜೀವ ಪೋಪಿ ಪೊರ್ತುಗ್ ಆಯನ ಬಂದುಲು ಬಾಯಿಗ್ ಅರಿ ನೀರ್ ಬುಡ್ಯೆರ್‌ಂಡ ಆಯೆ ಸೊರ್ಗೊಗು ಪೋಪೆಂದ್ ನಂಬಿಕೆ. ಮದಿಮಲೆಗ್ ಬಂಜಿನಾಲೆಗ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮುತ್ತೈಸಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಮಟ್ಟೆಲ್ದ್ ಸೀರೆದ ಸೆರಂಗ್‌ಡ್ ಅರಿತಾರಾಯಿ ಕಟ್ಟುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಮಟ್ಟೆಲರಿ ಪನ್ಪೆರ್.

ಮದಿಮೆಡ್ ಗೌಡ ಸಮಾಜದಕುಲು ಅರಿಕ್ಕ್ ಬಾರಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಮದಿಮಯೆ ದಿಬ್ಬಣೊಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಚಪ್ಪರದುಲಯಿ ಪೊಗ್ಗುನಗ ಮುತ್ತೈಸಿ ಪೊಣ್ಣುಲು ಐನ್ ನಮುನೆದ ಆರತಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಐಕ್ ಅಕ್ಕಿ ಆರತಿ, ಕಟ್ಟೆಮನೆ ಅಕ್ಕಿ ಆರತಿ, ಗ್ರಾಮಗೌಡನ ಆರತಿ, ಗ್ರಾಮದಕ್ಕಿ ಆರತಿ ಮತ್ತು ಕುರ್ದಿ ನೀರಿದ ಅಕ್ಕಿ ಆರತೀಂದ್ ಪುದರ್. ಮದಿಮೆಗ್ ಮಟ್ಲಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಸೋಬಾನೆ ಪನ್ಯೆರುಂಡು. ಆ ಮಟ್ಲಕ್ಕಿನ್ ಅಡ್‌ದ್ ನುಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ದ ಕಂಡೆನ್ಯಗ್ ಬಳಸುನವು ಕ್ರಮ. ಮದಿಮಯೆ-ಮದಿಮಲೆಗ್ ಕೂಡಿನ ಜನಕುಲ್ ಸಂದ್ ಸಂದ್ ಮುಟ್ಟ್‌ದ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಅರಿ ಪಾಡ್ವೆರ್. ನೆನ್ನ್ ಸೇಸೆ ಪಾಡುನೆ ಪನ್ಪೆರ್.

ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆಗ್ ಸುರುಟ್ಟ್ ನುಪ್ಪು ಕೊರ್ಪಿನ (ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ) ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಆಚರಣೆ. ಆನಿ ಬಾಲೆನ್ ಮೀಪಾದ್ ದುಸ್ತೈತ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಆರತಿ ಬೆಳಗಾದ್ ಕೂಡ್ಡಿನ ಮಾತ ಹಿರಿಯೆರ್‌ನಕುಲು, ಬಾಲೆದ ಬಾಯಿಗ್ ಪೇರ್ ನುಪ್ಪು ಕೊರ್ದು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ಪ್ವೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಇಂಚಿನ ಎಡ್ಡೆ ಜಾಗೊಲೆಗ್ ಪೋದು ದೇವೆರೆನ ಸಾನಿದ್ಯೊಡ್ ಬಾಲೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಕೊರ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬಂಜಿನಾಲೆಗ್ ಬಯಕೆದಾನಿ ಬಗೆಬಗೆತ್ತ ಭಕ್ಷ್ಯ ಮಲ್ತ್ ಬಳಸುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಐತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಾರ್ ಪೊತ್ತುದ್ ಮಲ್ತಿನೆ ಪೂರಿ ಬಜಿಲ್ ಆವೊಡೇ ಆವೊಡು. ಪೊರಿತ್ತ ಮದಿಮೇಂದ್ ಬಯಕೆಗ್ ನನೊಂಜಿ ಪುದರ್. ಮಂತ್ರವಾದಿಲು ಅರಿ ಮಂತ್ರಿತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಸರ್ಪ ಸೋಂಕು ಆಂಡ ಆ ಸರ್ಪೆ ಕೈತಡೆ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಅರಿ ಮಂತ್ರಿತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆ ಅರಿನ್ ಮೆಯ್ಯ್‌ಟ್ ಕಟ್ಯೊಂಡ ವಾ ಉಚ್ಚುಲಾ ಕೈತಡೆ ಬರ್ಪುಜಿ ಪಂಡ್‌ದ ನಂಬಿಕೆ. ಮೂಜಿ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ದೀವೊಂದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ್ ಪರಿಪಿ ನೀರ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಡ್. ಇಜ್ಜಿಂಡ ಉಚ್ಚುಗ್ ಅಂಚಿಂಚಿಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಇತ್ತಿನಲ್ಪನೆ ಇಪ್ಪೊಡಾಪುಂಡ್.

ಬೆನ್ನಿಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿಲೆಕ ತುಳುವೆರೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಪರ್ಬೊಲು ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ. ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನ (ಕುರಲ್ ಪರ್ಬ), ಬೊಕ್ಕ ಪುದ್ವಾರ್. ಏಣೇಲ್ ಬುಳೆ ಕಂಡೊಡ್ ಬುಳೆವೊಂದ್ ಬನ್ನಗ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನ ಕ್ರಮ. ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ತೂದ್ ಈ ಪರ್ಬ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನೆಗ್ ದುಂಬೆನಾನಿ ಇಲ್ಲಲ್ದಕ್ಲ್ ಅತ್ತಂಡ ಕೆಲಸದಕುಲು ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋದ್ ಅರ್ತಿ, ಇತ್ತಿ(ಇಟ್ಟೇವು), ಗೋಳಿ, ಅಶ್ವತ್ಥ, ಕುಕ್ಕು, ಪಿಲ, ಬೆದ್‌ರ್, ಪೊಲಿಬಲ್ಲ್, ಬಲಿಪ ಬಲ್ಲ್- ಈತ್ ಬಗೆತ್ತ ತಪ್ಪುಲೆನ್ ಮುತ್ತೊಂದು ಬರುವೆರ್. ಅಂಚನೆ ಕಂಡೊಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಸೂಡಿ ಕುರಲ್ ಕೊಯ್ಯೊಂದು ಬರುವೆರ್. ದಡ್ಡಾಲ್ ಮರತ್ತ ಚೋಲಿ ಲಕ್ಕಾದ್ ನಾರ್‌ಲಾ ಪತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ಕಾಂಡೆ ಪೊರ್ತು ಮೂಡುನ ಮೂರ್ತೊಗು ಈತ್ ಸಮಾನುಲೆನ್ ತೌತೆ, ತೆಕ್ಕರೆ, ಕಾಯಿ-ಕಜಿಪುಲೆನ ಒಟ್ಟುಗೆ ತರೆಟ್ಟ್ ತುಂಬೊಂದ್ ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಾಯಿ ಕೊನವೊಡು. ಆಯೆ ಮುಟ್ಟು ಮಿತೆರೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಲತ್ತ ಕಾರ್ ಉಲಾಯಿ ದೀದ್ ಉಂತುನಗ ಆಯನ ಕಾರ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಪಾಡುವೆರ್, ಪೊಂಜೋವ್‌ನಕ್ಲು ಆಯಗ್ ಆರತಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಯನ ಮುಂಡೊಗ್ ಬೊಟ್ಟು ಪಾಡುವೆರ್. ಬಾಕಿದಕ್ಲು ಪೊಲಿಪೊಲಿಯೇ, ಆಜಾಲಪೊಲಿ, ಈಜಾಲ ಪೊಲಿ, ಮಾತಾಜಾಲಪೊಲಿ ನಮ್ಮ ಜಾಲ್‌ಗೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಪೊಲಿ ಪಂಡ ಅದೃಷ್ಟಾಂದ್ ಅರ್ಥ. ಯೇರ್ ಅದೃಷ್ಟವಂತೆರೋ ಅಕುಲೆನ್ ಪೊಲ್ಸೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕುರಲ್ ಉಲಯಿ ಕನತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿನ್ ಮಣೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ದೀದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಾತಾ ಬಗೆತ ಒಂಜೊಂಜಿ ಇರೆನ್ ಒಟ್ಟುದೀದ್, ಐತ ನಡುಟ್ ರಡ್ಡ್ ಕುರಲ್ ದೀದ್ ದಡ್ಡಾಲ್ದ ಜೊಂಕುಡ್ ಆಯಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಟ್ಟಪಾಡ್ದ್ ಆಯಿನ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಗೊಗ್

ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ತಾರೆಗ್, ಕಂಗ್‌ಗ್, ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆಗ್, ಕದಿಕೆ, ಪತ್ತಾಯೊಗ್, ಕಿದೆ, ಕೊಟ್ಯಗ್, ದುಡ್ಡ್‌ದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗ್, ಗುವೆಲ್‌ದ ದಂಡೆ ಮರಕ್ಕ್‌ಲಾ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಬಾರ್ ಅದೃಷ್ಟದ ಸಂಕೇತ. ಅದೃಷ್ಟೊನು ಉಲಯಿ ಕನತ್‌ದ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನವೇ ಈ ಕುರಲ್ ಪರ್ಬೊದ ಆಶಯ.

ಕಂಡ ಕೊಯ್ಯುನೆಗ್ ದುಂಬ್‌ನಾನಿ ಕಂಡೊಗ್ ಪೇರ್ ದೀಪಿನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಇಲ್ಲಲ್ಲ ಯಜಮಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಕಂಡದ ಬರಿಕ್ಕ್ ಪೋದ್ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಸೂಡಿ ಕುರಲ್ ಕೊಯ್ದ್ ಆಯ್ನ್ ಚೌಕಾಕೃತಿಡ್ ಕಂಡೊಡ್ ದೀಡ್ದ್ ಅಯ್ತ ನಡುಟ್ಟು ಚೌಕದ ನಾಲ್ ಮೂಲೆಗ್ಲಾ ಪಿಲತ್ತ ಇರೆಟ್ಟ್ ಮಲ್ತಿನ ನಾಲ್ ಚಿಲ್ಲಿ ದೀದ್ ಐಕ್ ಪೇರ್ ಮಯ್ತಿದ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಬರ್ಪಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ನೆನ್ನ್ ಕಂಡೊಗ್ ಪೇರ್ ದೀಪುನೇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಏಣೇಲ್ದ ಬುಳೆ ಕೊಯ್ದ್ ಆ ಬಾರ್‌ಡ್ ಮಲ್ತಿ ಅರಿನ್ ನುಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉಣ್ಪಿನ ಸುರುತ್ತ ಉನಸ್‌ಗ್ ಪುದ್ವಾರ್ (ಪುದ್ದಾರ್) ಪಂಡ್‌ದ ಪುದರ್. ಪುದಿಯ ಅರಿ (ಪಂಡ ಪೊಸ ಅರಿ) ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ಸಬ್ದೊಡ್ಡ್ ಪುದ್ದುವಾರ್ ಆಂಡ್. ಇಲ್ಲಾಲ್ದಕುಲು ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತಿನಾನಿ ಪುದ್ದ್‌ವಾರ್‌ದ ಉನಸ್. ಆನಿ ಕುಟುಮೊದ ಮಾತ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಒಟ್ಟುಗೆ ಕುಲ್ಲುದ್ ಉನೊಡುಂದ್ ಲೆಕ್ಕ. ಅಂಚಾದ್ ಪುದ್‌ವಾರ್ ಅತ್ತಂಡ ಪುದುವಾಳ್ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಗು ಕೂಡೊಂದು ಬದುಕುನಿ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥಲಾ ಉಂದು. ಉಂದು ಸಹಬಾಳ್ವೆದ ಸಂಕೇತವಾದ್ ನಡಪಿನ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆ. ಆನಿ ಸೇವು ಪದ್ಪೆದ ಕಜಿಪು ಆದೇ ತೀರೊಡು. ಐತೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಡ ಐನ್ ಅತ್ತಂಡ ಏಳ್ ಬಗೆತ್ತ ಕಜಿಪು ಆವೊಡು. ಸೇವು-ಪದ್ಪೆ, ಉಂದು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸುಲಬೊಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ಬಡವೆರ್‌ನ ಆಹಾರ. ಪುದ್‌ವಾರ್ ಉನಿಯರೆ ಇಂಚಿನನೇ ದಿನ ಆವೊಡೂಂದು ದಾಲ ಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಡ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಅಕೇರಿಗ್ ಬರ್ಪಿ ವಿಜಯದಶಮಿದಾನಿ ಪುದ್ದ್‌ವಾರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸೋಣ ನಿರ್ನಾಲೊಡು ಏಪಲಾ ಪುದ್ದ್‌ವಾರ್ ಉನೊಲಿ. ಉಣ್ಪುನೆಕ್ ದುಂಬು ಇಲ್ಲಲ್ಡಕುಲು ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ವೋಲ್ಲಾ ಪೊಸ ಅರಿತ ನುಪ್ಪು ಉನಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಮಾತ ಇಲ್ಲಾಲ್ದಕುಲು ಒಂಜೇದಿನ ಪುದ್ವಾರ್ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಒಂಜೊಂಜಿದಿನ ಒರ್ಯೊರಿ ಪುದ್ವಾರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಾಲ್ದಕುಲು ಕುಡ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಡೆ ಪುದ್ವಾರ್ ಉನ್ಯರೆ ಪೋವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಉದ್ದೇಶೊಡು ಪುದ್ದಾರ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ದಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಆಪುಂಡು. ಪುದ್ದಾರ್ ದಾನಿ ಕಾಂಡೆನೇ ಇಲ್ಲಾಲ್ದ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆ ತಯಾರಿ ಸುರು ಅಪುಂಡು. ಕಾಂಡೆಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಮೀದ್ ಸುದ್ದೊ ಆದ್ ಪೊಸ ಸೀರೆರವಕೆಡ್ ಅಯ್ಮಾವೊಂದು ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ತಿಂದೊಂದು

ಕೊಡಪಾನ ಪತೊಂದು ಗುವೆಲ್ದಾಡೆ ನೀರ್‌ಕನಯರೆ ಪಿದಾಡ್ಪೆರ್. ಪೋಪಿನೆಗ್ ದುಂಬು ಹಿರಿಯಕುಲೆಡ ಪುದ್ದಾರ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಕನಪೊಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇನ್ಯರೆಗುಂಡು. ಗುವೆಲ್ದ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಬಚ್ಚಿರೆ- ಬಜ್ಜೆಯಿ, ದಕ್ಷಿಣೆ, ಪೂ-ಕುಂಕುಮ ದೀದ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಕೊಡಪಾನೊಗ್ಲಾ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಪಾಡ್ದ್ ಗುವೆಲ್‌ಡ್ದ್ ನೀರ್‌ದೆತ್ತ್ ಕೊನವರೆ. ಅಂಚ ನೀರ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಕೊನೊದು ಬನ್ನಗ ಜೋಕುಲು ಶಂಖ ಉರಿತೊಂದು ಜಾಗಂಟೆ ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಯರೆಗುಂಡು. ಆನಿಮಲ್ಲ ಕರಟ್ ಉನ್ಪು ಮಲ್ಪೊಡು. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಉನಸ್‌ಗ್ ಬರ್ಪಿನಾತ್ ಅಡ್ಯರೆ ಪೊಸ ಅರಿತಿಕ್ಕಿ ಜಿಂದಾಂಡ್ ಪೊಸಬಾರ್‌ಕನತ್‌ದ್ ಆಯಿನ್ ತೊಲ್ಪುದು ಅರಿಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪರ ಅರಿಕೇ ಬಿರಾಂಡ ಅವು ಪೊಸ ಅರಿಂದೇ ಲೆಕ್ಕ. ಹೆಚ್ಚಿನಕುಲು ಇಂಚನೇ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉನ್ಪುದ ಕರಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಎಲ್ಯ ಕರಟ್ ಸೇವು-ಪದ್ಪೆದ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ತೆಕ್ಕರೆ ಚಲ್ಲಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಬಾಕಿ ಐನಾಜಿ ಬಗೆ ಕಜಿಪು ಅಂಚನೆ ಒಂಜಿ ಫಾಯಿಸೊಲಾ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು.

ಅಡಿಗೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ದೈವ-ದೇವೆರೆಗ್, ಗುರು-ಕಾರ್ನ್ವೆರೆಗ್ ಮೂಜಿ ಇರೆಟ್ ಮಲ್ತಿ ಅಡಿಗೆನ್ ಪೂರ ಬಳಸ್‌ದ್ ದೀದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆಡ ಪುದ್ದಾರ್ ಉನ್ನೆ,ಎಂಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಉನ್ಯರೆ ಅನುಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇಂಡೊಂದು ಅಡ್ಡಬೂರ್ದು ಕೈ ಮುಗಿವೊನುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಮಾತರ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉನಸ್‌ಗೆ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಉನಸ್‌ಗೆ ದುಂಬು ಕಿರಿಯಕುಲು ಹಿರಿಯಕುಲೆನ ಕಾರ್ ಪತೊಂದು ಪುದರ್ ಉನ್ಪೊಂದು ಕೇಂಡೊನ್ಯರೆ ಉಂಡು. ಉನ್ಯರೆ ಮಾತೆರ್ಲ ಕುಲ್ಲಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲಾಲ್ದ ಯಜಮಾನ್ನಿ ಉನ್ಪುದ ಕರನೇ ಕನತ್‌ದ್ ಯಜಮಾನ್ಯನ ಎದ್ರ್ ದೀವೊಡು. ಅಪಗ ಯಜಮಾನಿ ಕರಕ್ಕ್ ಗಂದ ಅಕ್ಷತೆ ಪಾಡ್ದ್ ಉನ್ಪುಗು ಕೈ ಮುಗಿಯೊಡು. ಅಂಚನೆ ಸೇವು-ಪದ್ಪೆದೆ ಕಜಿಪುದ ಕರಕ್ಕ್‌ಲಾ ಗಂದ ಅಕ್ಷತೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕೈಮುಗ್ಯೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಉನ್ಪು-ಕಜಿಪು ಬಳಸುವೆರ್. ಉನ್ಪು ಬಳಸ್‌ನಗ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಉನ್ಪುಗು ಕೈ ಮುಗ್ಯರೆಗುಂಡು. ಪುದ್ದಾರ್‌ದಾನಿ ಉನ್ಪು ಬಳಸ್‌ನಗ ಏರ್ಲಾ ಯಾವುಂದು ಪನ್ಪಿ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜಿ. ಬಳಸುನಕುಲು ಅಂದಾಜಿಗ್ ಬಳಸೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಮಾತ ಉನ್ಪು-ಕಜಿಪು ಬಳಸ್‌ದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪುದ್ದಾರ್ ಉನ್ಪೊಂದು ಒರ್ಯಗೂರಿ ಪಂಡೊಂದು ಉನಸ್‌ಗೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನವು ಕ್ರಮೊ. ಅಂಚನೆ ಉಂಡುದು ಲಕ್ಕ್‌ನಗಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಲಕ್ಕೊಡು. ಒರ್ಯೊರೇ ಉಂಡುದಾಯೊಟ್ಟುಗು ಲಕ್ಕುನ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜಿ, ಪುದ್ದಾರ್ ಉಂಡುದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬಚ್ಚಿರೆ. ಬಜ್ಜೆಯಿ ತಿನ್ಪಿ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಆನಿ ಜೋಕುಲುಲಾ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ತಿನೊಲಿ. ಬೊಕ್ಕ ಏರೆನ ಬಾಯಿ ಕೆಂಪಾಂಡ್‌ಂದ್ ಒರ್ಯಗೊರಿ ಬಾಯಿ ತೂವೊನ್ಯರೆಗುಂಡು. ಬಾಯಿ ಎಚ್ಚ ಕೆಂಪಾಯಿ ನಕುಲೆಗ್ ಪ್ರೀತಿ ಎಚ್ಚಂದ್ ನಂಬಿಕೆ.

ಪೆಟ್ಟಿನಕುಲು ಪುದ್ವನಗ್ ಪುದ್ವಾರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ರಾತ್ರೆಗ್ ಮೀನ್‌ದ ಕಜಿಪುಡು ಉನ್ಪೆರ್, ನೆನ್ನ್ ಮದು ಪುದ್ವಾರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಮಾತ್ರ ರಾತ್ರೆಗ್ ಪುದ್ವಾರ್ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊಲಾ ಉಂಡು. ಪುದ್ವಾರ್‌ದಾನಿ ಇಲ್ಲಾಲ್ಡ್ ಪಿದಯಿ ವಾ ಸೊತ್ತೊ ಅತ್ತಂಡ ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ದಾನ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಆನಿ ಎಂಚಿನ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅವು ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ಬತ್ತ್ ಸೇರೊಡು. ಪಿದಯಿ ಪೋಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪುದ್ವಾರ್‌ದಾನಿ ಇಲ್ಲಾಲ್ಡ ಜೋಕುಲು ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪಿ ಸಾದಿಗ್ ಉಮಿ ಬಿಕ್ರೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಕೆಲವೆರ್ ಪುನ್ಕೆದ ಪುಳಿತ್ತ ಚೋಲಿ ಬಿಕ್ರೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್, ಬರ್ಪಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಸಾದಿ ತೋಜಯರೆಗಾದ್ ಉಂದು ಜೋಕುಲು ಮಲ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಕುಸೆಲ್. ಇಂಚ ಪೊಸಅರಿ ಅಡ್‌ದ್ ಉನ್ಪಿ ಈ ಪರ್ಬೊ ತುಳುವೆರೆಗೊಂಜಿ ಕುಟುಮೊದ ಮಲ್ಲಪರ್ಬೊ, ಅರಿತ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆ ಈ ಪರ್ಬೊಡು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕುಟುಮೊದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ದೂರೊ ದೂರೊಡಿತ್ತಿನಕುಲುಲಾ ಆ ದಿನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆದೆರ್. ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಸಂತೋಸುಡು ಸುಕೊ-ದುಕ್ಕೊ ಪಾತೆರೊಂದು ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಕಳೆಪೆರ್.

ಅರಿ ಬಾರ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತುಳುವೆರೆನ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಉಂದು ಅಕುಲೆನ ಜೀವದಾತು ಬೊಕ್ಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕ. ತುಳುವೆರೆನ ಜೀವನಾ ವರ್ತನ ಆಚರಣೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತ ನಮೊನೆದ ಪರ್ಬೊಲೆಡೆ ಅರಿ, ಬಾರ್ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುವಾದ್ ಬಳಕೆ ಆಪುಂಡು. ಮದಿಮೆ, ಬಯಕೆ, ಸಾವು ಮಾತ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ಲಾ ಅರಿಯೆ ಪ್ರಧಾನ. ವ್ರತೆ ಮಲ್ಪಿನ ಪೊರ್ತುಗು ತುಳುವೆರ್ ಅರಿತ್ತ ನುಪ್ಪು ಅತ್ತಂಡ ತಿಂಡಿ ತಿನಂದೆ, ಗೋದಿದ ಅತ್ತಂಡ ಬಾಕಿ ದಾನ್ಯೊದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಲೆನ್ ತಿನ್ಪೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅರಿ ಅಕುಲೆನ ನಿತ್ಯದ ಆಹಾರ. ಐನ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ಪುನನೆ ವ್ರತ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ತುಳುವೆರೆನ. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಉರ್ಪೆಲರಿ ನಿಷೇಧ. ಅಂಡ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಉರ್ಪೆಲರಿ ನಿಷೇಧ ಅತ್ತ್. ವೈದಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ರಡ್ಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್‌ಲ ಸೈತಿನಕುಲೆಗು ನುಪ್ಪುದನೆ ಪಿಂಡ ಮಲ್ಪುನೆ. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ಡ್ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ಲಾ ಪೋತುಂಡುಂದು ಪನೊಲಿ. ಅರಿ ಬಾರ್ ತುಳುವೆರೆನ ಅದೃಷ್ಟದ ಸಂಕೇತ. ತುಳುಬಾಸೆಡ್ ಪೊಲಿ (ಪೊಲ್ಸು) ಪಂಡ ಅದೃಷ್ಟಂದೆ ಅರ್ಥ. ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನ ಪೊರ್ತುಗು ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿ ಕುರಲ್ ದೆತೊಂದು ಬನ್ನಗ ಕೆಯಿ ಹಾಕ್‌ದ್ ಬಾರ್ ಲಪ್ಪುನಗ ಪೊಲಿ ಪೊಲಿಯೆ ಪೊಲಿಯೆಚ್ಚೆ ಪಂಡ ಅದೃಷ್ಟ ಹೆಚ್ಚೊಂದು ಪೋವಡ್ ಪನ್ಪಿ ಜಯಕಾರ ಮಾತೆರ್ಲ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಉಂದು ಪೂರ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಅರಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆ. ಅರಿ ದೇವೆರೆ ಸಮಾನ, ಅರಿಯೆ ನಮ್ಮ ಬುಳೆ ಬಾಗ್ಯ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಅರಿ ಕೇವಲ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವುನ ಆಹಾರ ವಸ್ತು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಅವು ನರಮಾನ್ಯನ ಲೈಂಗಿಕತೆ, ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗ್ಲಾ ಕಾರಣ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆಲ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಉಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಜಾನಪದೊಟ್ಟು ಫಲವಂತಿಕೆಯ ಕಲ್ಪ (Fertility cult) ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮದಿಮಲ್ ಮದಿಮೆಡ್ ಮದಮಲ್ ಆಯಿನ ಪೊಣ್ಣು ಮೀದ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಜಾಲ್ಡ್ ಬಾರ್ ಪದುರ್‌ದ್ ಅಯಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಉಜ್ಜೆರ್ ದೀದ್, ಉಜ್ಜೆರ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲಾವುನ, ಒಗ್ಗಿ ಪಾಡ್ಡಿನ ತಾರಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲಾವುನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಫಲ ಕೊರ್ಪಿ ಮರಕ್ಕುಲೆಗ್ಗು ನೀರು ಮೈಪ್ಪಾವುನೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಲೆಗ್ ತಾರಯಿದ ಗಂಜಿ, ಕೊತ್ತೆಂಬರಿ ಗಂಜಿ, ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ ಉನ್ಪಾವುನ ಉಂದು ಪೂರ ಲೈಂಗಿಕ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗ್ ಪೂರಕವಾಯಿನ ಆಚರಣೆಲು. ಮದಿಮಲ್ ಮದಿಮೆಡ್ ಅಡಿಗೆದ ಕೋಣೆಗ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಕರ ಪತ್ತಾವುನವು ಆಹಾರ ಸಿದ್ಧತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ವಹಿಸದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ. ಪಾಡ್ದನೊಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಮುಟ್ಟಾದ್ ಮೀದ್ ಬನ್ನಗ ಮೀನುಲೆಗ್ ಅರಿ ಪಾಡ್ಡ್ ಬರ್ಪೆದಲ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿವರಣೆ ಉಂಡು. ಈ ಮೀನುಲೆಗ್ ಅರಿಪಾಡುನ ಕ್ರಿಯೆಡ್ ತಾನ್‌ಲಾ ಬಂಜೊತ್ತುಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಲೆನ ಇಚ್ಛೆ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಕೆಲವು ಜಾತಿದಕುಲೆನ ಬಯಕೆಡ್ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಪೆರಡೆಗ್ ಅರಿ ತಿನ್ಪದ್ ಬುಡ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆ ಉಂಡು. ಉಂದು ಆಲೆನ ಸಂತಾನಾಪೇಕ್ಷೆನ್ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ್ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚ ಅರಿಂದ್ ಪನ್ಪಿನವು ಕಾಮ (Sex) ಬೊಕ್ಕ ಫಲವಂತಿಕೆದ ಒಂಜಿ ಪ್ರಧಾನ ವಸ್ತು. ಅಂಜೊವೆನ ಪೊತ್ತೆಲ್‌ನ್ ಜೀವೊದರಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ತಿಂದ್‌ನನುಪ್ಪು ನೆತ್ತರಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ವೀರ್ಯ ಆಪುಂಡು. ವೀರ್ಯೊಡ್ಡು ಜೂವೊ ಉಂಡಾಪುಂಡು. ಅಂಚ ವೀರ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅರಿಡ್ದಾ ಪುಂಡು. ವೀರ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಲ್ಪುನ ಅಂಗೊನೇ ಜೂವೊದರಿ.

ತುಳುವೆರೆಗ್ ಆಹಾರೊಡೆ ಮರ್ದ್. ಅಕುಲು ಒಯಿನ್ ಆಹಾರವಾದ್ ದೆತೊನ್ಪೆರಾ ಅವೆನ್ ಮರ್ದುಗಾದ್‌ಲ ದೆತೊನುವೆರ್. ಸಾಮಾನ್ಯ ರೋಗೊಲು ಪೂರಾ ಮರ್ದ ಗಂಜಿಡ್ ನಿವಾರಣೆ ಆಪುಂಡು. ರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪಿನ ವಿಸೇಸ ಶಕ್ತಿ ಉಲ್ಲಾಯಿನ ಮರತ್ತ ಕೆತ್ತೆನ್, ಬೇರ್‌ನ್, ತಪ್ಪುನು ಕೊನತ್ತ್‌ದ್. ಅರಿತ್ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಗಂಜಿ ದೀಯೆರ್‌ಂಡ ಅವ್ವೇ ಮರ್ದ ಗಂಜಿ. ಕೆಲವು ಚರ್ಮ ರೋಗೊಲು ಅರಿದೆಕ್ಕಿನ ಅರ್ಕಂಜಿಡೆ ಮಾಜುಂಡು. ಕೆಲವು ಮರ್ದ್‌ದ ಬೇರ್. ಕೆತ್ತೆಲೆನ್ ಅರ್ಕಂಜಿಡ್ ಅರೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜಿಂಡ ಮೈಯಿಟ್ಟ್ ಲಕ್ಕಿನ ಬಾಪು, ಕಜ್ಜಿ, ಕೆಂಪು, ಇಂಚಿನ ಪೂರಾ ರೋಗೊ ಗುಣ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಅರಿ-ಬಾರ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಆಹಾರ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಮರ್ದ್‌ಲ ಆದುಂಡು.

ತುಳುವೆರೆನ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಒಂಜಿ ಪೀಳಿಗೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಒರಿಪ್ಪುವೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ವಸ್ತು ಅರಿ ಪನ್ಪುನ ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಡು. ಅರಿಯೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಪೋಡಿಗೆನ್ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪುರೆ ಒಂಜಿ ಸಾಧನ, ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆಲ ಉಂಡು. ದೊಪೆಗ್ ಅರಿ ಬಿರ್ಕುನೆ, ಅರಿತ್ತ ಪಿಂಡೊನು ಪಿತೃಲೆಗ್ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಲ್ಪುನೆ. ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿನ್ ಪರಿಪ್ಪಿ ನೀರ್‌ಡ್ ಬೋಳ್ಳೊಗು ಬುಡ್ಪುನೆ, ಮರತ್ತ ಸ್ವಾಮಿಲ್‌ನಕುಲು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ತರೆಕ್ಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ಪುನೆ ಉಚ್ಚು ಬೆರಿ ಪತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿಕ್ ತಡೆಗಟ್ಟೆರೆಗಾದ್, ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಪೋಡಿಗೆ ನಿವಾರಣೆಗಾದ್ ಅರಿ ಮಂತಿರ್ತ್‌ದ್ ಮಟ್ಟೆಲ್ದ್ ಕಟ್ಟೊನ್ನೆ. ಉಂದು ಪೂರಾ ರಕ್ಷಣೆ, ಪೋಡಿಗೆ-ನಿವಾರಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಪರಂಪರೆದ ಕೊಂಡಿ ಒರಿತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ್ ಅರಿ ಬಳಕೆ ಆಪುಂಡುಂದು ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ಉದಾರ್ಮೆಲು.

ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಪೊಣ್ಣನ ಮುಟ್ಟೆಲ್ದ್ ಅರಿ ತಾರಯಿ ಕಟ್ಟುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಮಟ್ಟೆಲರಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮದಿಮೆದ ಪೊರ್ತುಡು ಮದಿಮಲೆಗ್ ಕಟ್ಟಿನ ಮಟ್ಟೆಲರಿನ್ ಬೈಯಿಪ್ಪದ್ ನುಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಅಲ್ ಬಳಸೊಡು. ನೆಟ್ಟ್ ಅರಿ ಬಜಿ ಆಹಾರ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಲೈಂಗಿಕತೆಗ್ಲಾ ಪೂರಕ ವಸ್ತು ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಇಂಚ ಕಂಡದ ಬೇಸಾಯದ ಕಸುಬುಡ್ದೆ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುಟ್ಟುದುಂಡು. ಒರಿನ ಮಾತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ಲಾ ಮೂಲ ಬೆನ್ನಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ಪೊಡುಂದಾಂಡ ಅಯಿಕ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಫಲವತ್ತಾಯಿನ ಮಣ್ಣ್ ಬೋಡು. ಧಾರಾಳ ನೀರ್ ಬೋಡು. ಬೊಕ್ಕ ಬುಳೆನು ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿ, ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆಲೆಡ್ದ್. ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಲೆಡ್ದ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ನಾಗಲೋಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂತೆರ್. ಈ ತುಳುನಾಡುದ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನಾಯೆ ನಾಗೆ. ಫಲವತ್ತಾಯಿನ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಮಾತ್ರ ಸಸ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಪುಂಡು. ನಾಗನ ಆರಾಧನೆಡ್ದ್ ಬುಳೆ-ಸಲೆನ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ ತುಳುವೆರೆನ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ನಾಗೆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಉಲಯಿ ಇಪ್ಪುನಾಯೆ, ಕುಡೆಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪುನಾಯೆ ಪುಂಚೊಡುಪ್ಪುನಾಯೆ. ಇಂಚ ತುಳುವೆರ್ ನಾಗಾರಾಧನೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ಪೊಡುಂದಾಂಡ ಬಜಿ ಮಣ್ಣ್ ಯಾವಂದ್ ನೀರ್‌ಲಾ ಬೋಡು. ಪುರಾಣದ ಪ್ರಕಾರ ನೀರ್‌ದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪಿನಕುಲು ಯಕ್ಷೆರ್‌ನಕುಲು. ಅಂಚ ಮೂಲು ಯಕ್ಷರಾಧನೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಯಕ್ಷೆರ್‌ನಕುಲು ನೀರ್ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು. ಜಲಾಶಯನೊ ಕಾಪಿನಕುಲು. ಬುಳೆ ಬುಲೆಪ್ಪಾಯರೆ ಮಣ್ಣ್, ನೀರ್ ರಡ್ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವಂದ್. ಕೈಯ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್. ಪಯ ಆದ್ ಕೊಯಿಪಿನಾಡೆಮುಟ್ಟುಗ್ ಆಯಿನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಬೋಡು. ಈ ರಕ್ಷಣೆದ

ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ಪಿನಕುಲು ಭೂತ ಗಣೊಕ್ಕುಲು. ಅಂಚ ಭೂತಾರಾಧನೆಲ ಮೂಲು ಸುರುವಾಂಡ್. ಇಂಚ ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆ ಉಂದು ಮೂಜಿಲ ಬೆನ್ನಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ದ್ ಉಡೆದ ಬತ್ತಿನ ಮೂಜಿ ಎಗ್ಗೆಲು.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ವೃಕ್ಷಾರಾಧನೆ, ಪರ್ವತಾರಾಧನೆ, ಸಮುದ್ರಾರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆ, ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಆರಾಧನಾ ಪದ್ದತಿಲು ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ಡಿಂಚಿ ನಡತ್ ಬತ್ತಿನವು. ಈ ಮಾತ ಆರಾಧನೆಲುಲಾ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಸೇರ್ದಿಂತ್ತ್ಂಡಲ ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಯಕ್ಷರಾಧನೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆ ಈ ಮೂಜಿ ಆರಾಧನೆಲು ಮಾತ್ರ ತುಳುವೆರೆನ ನಂಬಿಕೆ, ನಡವಳಿಕೆ, ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ನೆಗೆತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು.

ನಾಗಾರಾಧನೆ :

ನಾಗಾರಾಧನೆ ಭಾರತದ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಜಗತ್ತ್‌ದನೇ ಬಾರಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಕ್ರಿ. ಪೂ. 2600 ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬೆ ಸುಮೇರಿಯನ್ ದೊರೆ ಗುದಿಯನ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಬಳಸವೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಳಿತ್ತ ಕಡ್ಯಡ್ ಜೋಡಿ ನಾಗೆರೆನ ಚಿತ್ತಾರ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಗ್ರೀಕೆರ್ ಸರ್ಪನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಲಾಂಛನ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಗ್ರೀಕೆರೆನ ವೈದ್ಯ ದೇವತೆ ಈಸ್ಕುಲೇಪಿಯನ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಪತೊಂದಿನ ದಂಡೊಡು ನಾಗ ಮಿಥುನ ಚಿಹ್ನೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಇತ್ತೆ ಅವ್ವೆ ವೈದ್ಯವಿಜ್ಞಾನೊದ ಲಾಂಛನ ಆತ್ಂಡ್. ತುಳುನಾಡುದ ವೀರೆರ್ ಸೈತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕೊ ಬೂತೊಲಾಪೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ ಗ್ರೀಕ್ ವೀರೆರ್ ಸೈತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕೊ ನಾಗೆರಾಪೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಥೆನ್ಸ್ ಪಟ್ಟಣೊಡು ಸರ್ಪ ದೇವಾಲಯೊಲು ಇತ್ತೊ. ಗ್ರೀಕ್ ಜಾನಪದೊಟ್ಟು ಒಲಿಂಪಿಯ ಬೊಕ್ಕ ಸರ್ಪರಾಜನ ಮಗೆ ಅಲೆಂಕ್ಸಾಂಡರೆ ಪನ್ಪಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಮೆಸಪಟೋಮಿಯಡ್, ಬ್ಯಾಬಿಲೋನಿಯಡ್, ಈಜಿಪ್ಟ್‌ಡ್ ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ಸರ್ಪಾರಾಧನೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಶ್ರೀಲಂಕ, ಕಾಂಬೋಡಿಯ, ಫಿಜಿ ದ್ವೀಪ, ಬರ್ಮ, ಜಾವಾ, ಬೋರ್ನಿಯೊ, ಚೀನಾ, ಇಂಚ ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ಜನಕುಲು ನಾಗನ್ ನಂಬೊದಿತ್ತೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಏಪೊಡ್ದು ಸುರು ಆಂಡ್ ಪನಿಯರೆ ಬಂಜ ಉಂಡು. ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತೊಡು ಉಂತು ತೂನಗ ತಿರ್ತ ತುಳುನಾಡ್ ಬಾರಿ ತಗ್ಗ್‌ಡ್ ತೋಜಿನೆಡ್ದಾದ್ ಈ ಪ್ರದೇಸೊನು ದುಂಬುದಕುಲು ಪಾತಾಳೊಂದು ಪಂಡೆರ್. ಆ ಪಾತಾಳೊನೆ ಬೊಕ್ಕೊ ತಳನಾಡು-ತುಳುನಾಡು ಪಂಡ್‌ದಾಂಡ್ಂದ್ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ

ಹೆಗಡೆರ್ ಪಂತೆರ್. ಪಾತಾಳ ಪಂಡ ನಾಗರಾಜೆ ಮಹಾಶೇಷನ ನಾಡ್. ಅಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ದಕುಲು ನಾಗಾರಾಧಕೆರ್ ಆಯೆರ್‌ಂದ್ ಒಂಜಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ಉಂಡು. ಹರ್ಷವರ್ಧನ ರಾಜೆ (ಕ್ರಿ. ಶ. 606-647) ಬಡಕಯಿ ಬಾರತೊಡು ಅಳೊಂದಿತ್ತೆ, ಆಯೆ ಸ್ವತಹ ಕವಿ, ನಾಟಕಕಾರೆ ಆದಿತ್ತೆ. ಆಯೆ 'ನಾಗಾನಂದ' ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಬರೆತೆ. ಆ ನಾಟಕೊದ ಕತೆ ಗೋಕರ್ಣೊಡು ನಡತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಪಗದ ಗೋಕರ್ಣೊಡ್ದು ತಿರ್ತರಾಜ್ಯ ತುಳುರಾಜ್ಯ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುರಾಜ್ಯೊದಕುಲು ದಿನೊಕೊಂಜಿ ನಾಗನ್ ಗರುಡಗ್ ಬಲಿಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಗರುಡಗ್ ಆಹುತಿಯಾಯರೆ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಶಂಖಚೂಡ ಪನ್ಪಿ ನಾಗೆ. ಆಯನ್ ಬದ್ಕಯಿನಾಯೆ ಜೀಮೂತ ವಾಹನೆ ಪನ್ಪಿ ಮಹಾತ್ಯಾಗಿ. ಈ ಕತೆತ್ತ ಪಿರ್ಕಾರೊ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಕ್ರಿ. ಶ. 6ನೇ ಶತಮಾನೊಡೇ ತುಳುನಾಡ್‌ಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಪುಂಡು. ತೆನ್‌ಕಾಯಿ ಭಾರತದ ಪ್ರದೇಶೊಡು ನಾಗ ಪನ್ಪಿ ಜಾತಿದ ಜನಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಅಕುಲೆ ಕುಲ ಲಾಂಛನ ಸರ್ಪೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಜನಾಂಗೊದಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಸರ್ಪನ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುರ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಪನ್ತೆರ್. ಕ್ರಿ. ಶ. 7ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣ ರಚನೆ ಆಂಡ್. ಈ ಗ್ರಂಥೊಡು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಬನವಾಸಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಬೊಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ನೆನ್ನ್ ನಾಗರಖಂಡಂದ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಅಂಚ ಮುಲ್ಪ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಸುರುವಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಗ್ರಂಥೊಡು ಪನ್ತ್‌ಂಡ್. ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶದಕುಲು ನಾಗಾರಾಧಕೆರ್. ಅಕುಲೆನ ಕುಟುಮೊದ ಒಂಜಿ ಪಾಲ್ ಆಳುಪೆರುನಕುಲು. ಆಕುಲು ಲಾ ನಾಗಾರಾಧಕೆರ್. ಆಳುಪ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಆಲುಕಡ್ಡ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಲುಕ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊ ಮಹಾಶೇಷಗ್ ಪರ್ಯಾಯವಾಯಿನ ಪದ. ಅಳುಪೆರೆಡ್ದಾದ್ ಮೂಲು ನಾಗಾರಾಧನೆ ಸುರುವಾತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆಲವು ಇತಿಹಾಸಕಾರೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ ಬರಿಟ್ಟ್ ಚಂಗ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಜಾತಿದ ಮೀನುಗಾರೆರಿತ್ತೆರ್. ಮೊಗುಲು ನಾಗಕುಲತ್ತಕುಲು. ಚಂಗ ಪನ್ಪಿನ ಪದೊನೆ ಸಂಕ ಆಂಡ್. ಇತ್ತೆಲ ತುಳುಟ್ಟು ಮಲ್ಲ ಸರ್ಪನ್ ಸಂಕಪಾಲೆ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡು. ಈ ಚಂಗ ಜಾತಿದಕುಲು ಕೇರಳಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಗೋಕರ್ಣ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ಇತ್ತಿ ಈ ನಾಡ್ ಸರ್ಪಾರಾಧಕೆರೆನ ಭೂಮಿ ಆಂಡ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಭಾರತದ ತೆನ್ಕಾಯಿ, ಈಶಾನ್ಯ, ವಾಯವ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಮಧ್ಯಭಾಗೊಡು ನಾಗಾರಾಧಕೆರ್ ಇತ್ತೆರ್. ಅಯಿಟ್ಲಾ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಕೇರಳ ತುಳುನಾಡ್ಡ ಮಾತ ಜನೊಲಾ

ನಾಗನ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‍ಡ್ ನಾಗನ ಕಲ್ಲ್ ಇಜ್ಜಂದಿ ಊರಿಜ್ಜಿ. ನಾಗಬನ ಇಜ್ಜಂದಿ ಹಳ್ಳಿ ಇಜ್ಜಿ. ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ ನಾಗೆ ಅತ್ತಂಡ ನಾಗನ ಪ್ರತಿರೂಪ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯನ ಆರಾಧನೆ ನಡತ್ತೊಂದು ಇಪ್ಪಿನೆಡ್ಡಾವರ ನಾಗೆ ಮುಲ್ಪುದ ಪ್ರಾಕ್‍ದ ಆರಾಧನಾ ದೈವಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರೊಗು ಬೇತೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂಡ್‍ದ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಪಂತೆರ್.

ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ಲಾ ಕೆಲವು ನಾಗಬನಕುಲು ಉಲ್ಲ. ಈ ಬನಕ್ಕುಲೆಡ್ದ್ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ತಪ್ಪು, ಕನಕ್ ಕಡ್ಪ್ಯರಬಲ್ಲಿ. ಮುಟ್ಟಾಯಿನ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಬನತ್ತೊ ಬರಿಯೆ ಪೋಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪೋಂಡೂಂದು ಆಂಡ ನಾಗಗ್ ಅಸುದ್ಧ ಆಪುಂಡು. ನಾಗೆ ಅಕುಲೆ ಇಲ್ಲಲ್ದ ಜಾಲ್‍ಗ್ ಬರ್ಪೆ. ಕುರ್ದಿ ನೀರ್ ಮಲ್ತ್‍ದ್ ನಾಗನ ಮಿತ್ತ್ ತಲ್ತಿಂಡ ಆಯೆ ಸುದ್ಧ ಆವೊಂದು ಪೋಪೆ. ನಾಗನ ಮಿತ್ತ್ ನರಮಾನ್ಯನ ನಿರೆಲ್ ಬೂರ್‍ಯರ ಬಲ್ಲಿ. ಬೂರುಂಡ ಆಯಗ್ ಮೈಲೆ ಆಪುಂಡು. ನಾಗೆ ಸಂತಾನಕಾರಕೆ. ನಾಗನ ಆರಾಧನೆಡ್ದ್ ಚರ್ಮರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಆಪುಂಡು. ನಾಗಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪರಕೆನ್ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ದೇವೆರೆಗ್ ಕೊರ್‍ಂಡಲ ಆವು ಸಂದುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಮಾತ ನಂಬಿಕೆಲು ತುಳುವೆರೆಡ ಉಂಡು. ನಾಗ ಪಂಚಮಿದಾನಿ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಭಾರತದ ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ನಡಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‍ಡ್ ನಾಗಪಂಚಮಿ ಆಚರಣೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಕುಲು ಪೊಂಜೊನಕುಲು. ಆನಿ ಬನೊಟ್ಟು ಇತ್ತಿನ ನಾಗಕಲ್ಲ್‍ಗ್, ಅತ್ತೋಸು ಕಟ್ಟೆದ ಬುಡೊಟ್ಟು ಇತ್ತಿನ ನಾಗಕಲ್ಲ್‍ಗ್, ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ನಾಗಕಲ್ಲುಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಪೇರ್ ಮೈಪ್ಪುನವು ಮುಲ್ಪದ ಬಾರಿ ಗೌಜಿದ ಆಚರಣೆ. ನೆನ್ನ್ ನಾಗನ್ ತನು ಮಲ್ಪಿನೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಯೆ ಮಹಾ ಕೋಪಿಸ್ಟೆ. ಪಗೆ ಸಾಧಕೆ. ಕುಂದಾಪುರತ ಕಡೆಟ್ಟ್ಬೈತ್ತಿ ಮುಗ್ಗೆರೆರ್ (ಮೇರೆರ್) ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಕಾಡ್ಯನಾಟ ಪಂಡ್‍ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕಾಡ್ಯ ಪಂಡ ಕಾಳಿಂಗೆ. ಕುಂದಾಪುರೊತ್ತ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಪಾಣಾರ ಜಾತಿದಕುಲು ಪಾಣರಾಟಂದ್ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಈ ಆಚರಣೆಡ್ ಪುಂಚೊಗು ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಲು ಭೂತಕೋಲ ಮಲ್ತಿಲೆಕೊನೆ ಅಲ್ಪ ನಾಗಕೋಲ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ತುಳುನಾಡುಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇವಸ್ಥಾನಲೆಡ್ ನಾಗೆ ಪಾರ್ಶ್ವ ದೇವತೆ. ಈಶ್ವರನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ನಾಗಕಲ್ಲ್ ಉಂಡೇ ಉಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಈಶ್ವರೆ ನಾಗಾಭರಣೆ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯನ್ ತುಳುನಾಡ್‍ಡ್ ಮಾತ್ರ ನಾಗಸ್ವರೂಪಿಂದ್ ನಂಬುವೆರು. ಆದಿ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯೊಡು ಮಲ್ಲ ಪುಂಚ ಉಂಡು. ಆ ಪುಂಚೊದ ಉಲಯಿ

ನಾಗೆ ಉಲ್ಲೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುಂಚೊಗು ದಿನನಿತ್ಯ ಪೂಜೆ ನಡಪ್ಪುಂಡು. ಅಲ್ಪ ಕೊರ್ಪಿನ ಪ್ರಸಾದೊ ಪುಂಚೊದ ಮಣ್ಣ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಅಧಿದೇವತೆ ನಾಗೆ. ಅಲ್ಪನೆ ಮುಟ್ಟಡ್ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ನಾಗ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಮಡೆಸ್ನಾನ, ನಾಗಗ್ ನಡಪ್ಪಿನ ಆಶ್ಲೇಷ ಬಲಿ, ಉಂದು ಪೂರಾ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ನಡಪುಂಡು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬಾಕಿ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನಲೆಡ್ಲಾ ನಡಪುಂಡು. ಉಂದು ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರಭಾವೊಂದು ಪನೊಲಿ.

ಪುರಾಣ ಕಾಲೊಡು ನಾಗನ ವಿಚಾರದಿಂಜ ಕತೆಕುಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಕಶ್ಯಪ ರಿಸಿನ ಬುಡೆದಿ ಕದ್ರು, ಸಾವಿರ ಉಚ್ಚುಲೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರ್ಯಲ್. ಶಿವನ ಕೆಕ್ಕಿಸುತ್ತ ಮರಿಕುಲುಲ್ಲೊ. ವಿಷ್ಣು ಮರಿತ ಮಿತ್ತೇ ಜೆತ್ತ್‌ದೆ, ಮಹಾಶೇಷೆ, ಭೂಮಿನ್ ತುಂಬೊಂದೆ. ವಾಸುಕಿ ಸರ್ಪರಾಜೆ. ತಕ್ಷಕೆ ಒರಿಸರ್ಪೆ. ಗಣಪತಿ ಸರ್ಪಜನಿವಾರ ಪಾಡೊಂದೆ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಕತೆಕುಲೆಡುಂಡು. ವೈದಿಕ ಪುರಾಣೊಲೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮೊದ ಕತೆಕುಲೆಡ್ಲಾ ನಾಗನ ಬಗ್ಗೆ ಭಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುಚಲಿಂದ ಬುದ್ಧನ ಮೂರ್ತಿ ಅಂಚನೆ ಜೈನ ತೀರ್ಥಂಕರೆ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನ ಮೂರ್ತಿಲೆಗ್ ಏಳ್‌ಜಿಡೆತ ಸರ್ಪನ ಪ್ರಭಾವಳಿ ಉಂಡು. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ದ್‌ಲಾ ದುಂಬುಡು ಸಿಂಧೂ ಸುದೆ ಬರಿಟ್ ಬುಳೆಯಿನ ಸೈಂಧವ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲುಲಾ ನಾಗಾರಾಧಕೆರಾದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊನು ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಪನ್ತೆರ್. ವೇದಕಾಲೊಡು ನಡತೊಂದಿತ್ತಿ ಯಜ್ಞೊಗು ಬಲಿಕೊರ್ಯರೆ ಕನತಿನ ಪಶುನು ಕಟ್ಟುನ ಬಲ್ಲ್‌ಗ್ ನಾಗ ಪಾಶ, ನಾಗಬಂಧ ಪನ್ಪಿ ಪುದರಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಸಂಶೋಧಕೆರಾಯಿನ ಶಂಬಾ ಜೋಶಿ ಆರೆನ 'ನಾಗ ಪ್ರತಿಮಾ' ಗ್ರಂತೊಡು ಪನ್ಪೆರ್ "ಅದಿತಿ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಆದಿಮಾತೆ. ಆಲ್ ನೀರ್‌ಡ್ದ್ ಪುಟ್ಟಿನಾಲ್, ಆಲ್ ಸುರುಕು ಪೆದ್‌ದಿನಿ ಸರ್ಪರೆನ್, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧಕರೆನ ಪ್ರಕಾರೊಡ್ಲಾ ಸುರುಕು ಈ ಬೂಮಿಡ್ ಉಂಡಾಯಿನೆ ಮೀನುಲು, ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಂಡಾಯಿನವು ಸರೀಸೃಪೊಲು. ಸರಿಸೃಪೊಲು ದೈತ್ಯಾಕಾರೊದ ಜೀವಿಲಾಯಿನೆಡ್ದ್ಆವರ, ಅವು ತುಚ್ಚಿನಪಗನೆ ಬಾಕಿ ಜೀವಿಲೆಗ್ ಮುತ್ತುರ್ಯ ಬರ್ಪಿನೆಡ್ದ್ಆವರ,ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೂಮಿಡ್ ಉಂಡಾಯಿನ ಸಸ್ತನಿಲು, ಆಯಿಟ್ಲಾ ಆಲೋಚನಾ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತಿನ ನರಮಾನಿ ಸರ್ಪರೆನ್ ಬಯ ಬಕ್ತಿಡ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್".

ಇಂಚ ಜಗತ್ತ್‌ದನೇ ಅತೀ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾದಿತ್ತಿನ ನಾಗಾರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡೇ ತುಳುನಾಡ್‌ಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುಲ್ಪದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲೆಗ್ ನಾಗ ಕುಲಲಾಂಛನ ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲು ನಾಗಾರಾಧಕೆರ್ ಆಯೆರ್. ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತೊದ ಪಡ್ಡಯಿಜೇರೊ ಅರಬಿ ಕಡಲ್‌ಮುಟ್ಟ ಎಲ್ಯ-ಮಲ್ಲ ಗುಡ್ಡೆ ಅಡ್ಕಲು,

ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮರ, ಬೂರು, ಪುದೆಲ್, ಬೆದ್ರಪುಂಡೆಲ್‌ದಿಂಜಿನ ಕಾಡ್. ಈ ಕಾಡ್‌ಲೆಡ್ ಸರ್ಪೆ, ಪೆರ್ಮರಿ, ಕಂದೊಡಿ, ಕಟ್ಟ ಬಳಕರಿ. ಕಾಳಿಂಗೆ ಇಂಚ ನಾನಾ ನಮುನೆದ ಉಚ್ಚುಲು ಇತ್ತೊ. ಬಜೀ ಕಡಿವೆ ಸಂಕೆಡ್ ಮುಲ್ಪ ಜನೊಕುಲೆ ಆವಾಸ. ತುಚ್ಚಿದ್ ಜೂವೊನೆದೆಪ್ಪುನಂಚಿನ ಈ ಉಚ್ಚುಲೆಗ್ ಪೋಡಿದ್ ಕೈಮುಗಿಪುನ ಸಹಜ. ತುಳುನಾಡ್ ಕೇರಳನ್ ಬುಡುಂಡ ಬಾಕಿ ಕೋಡಿದ ಜನೊಕುಲು ನಾಗಾರಾಧಕೆರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಅಕುಲು ಕಲ್ಲ್‌ದ ನಾಗಗ್ ಪೇರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರೇ ಅತ್ತಂದೆ ಜೂವೊದ ನಾಗನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಜೂವೊದ ನಾಗನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪಿನಕುಲು ಪಂಡ ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕುಲು, ಕಾಡ್ ನಾಶ ಆವೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಉಚ್ಚುಲೆನ ಆವಾಸೊಗು ಜಾಗೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನಕುಲು ತುಳುವೆರ್. ಅಕುಲು ಅಕುಲಕುಲೆ ಜಾಗೆಡ್ ಸರ್ಪವಾಸಗಾದ್ ಕೆಲವು ಕಾಪು(ಬನ)ಲೆನ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತೆರ್, ಕಾಪುಗು ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆ ಕೊರ್ದು ಉಚ್ಚುಲೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ಕಂಡದ ಬೆನ್ನಿಗ್ಲ ನಾಗಗ್ಲಾ ಬಾರಿ ಸಮ್ಮಂದಉಂಡು. ಕಂಡದ ಕೆಯಿ ಎಡ್ಡೆ ಪಸಲ್ ಕೊರ್ಯರೆಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ಫಲವಂತಿಕೆದ ಮಣ್ಣ್ ಕೊರ್ಪಿನಾಯೆ ನಾಗೆಂದ್ ಅಕುಲೆ ನಂಬಿಕೆ. ಪ್ರತಿ ಗುತ್ತು, ಬೂಡುದ ಇಲ್ಲ ಎದ್ರ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಬಾಕ್ಯಾರ್(ಬಾಕಿಲ್+ತಿಮರ್) ಕಂಡೊಲುಪ್ಪುವ. ಈ ಕಂಡೊದ ಬರಿಟೊಂಜಿ ಕಾಪು (ಬನ) ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕಂಡೊದ ಏಣೆಲ್ ಬುಳೆ ಕೊಯ್ದಾದ್ ಸುಗ್ಗಿ ನೇಜಿನಡ್ಪುನೆಗ್ ದುಂಬು ದಪ್ಪುನ ಕೆಲಸೊದ ಮುಕ್ತಾಯೊದ ದಿನೊನು ಕಂಡೊದ ಕೋರಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್, ಉಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ದಶಂಬರ ತಿಂಗೊಳ್ನು ನಡಪುಂಡು, ಕಂಡದ ಕೋರಿದ ದುಂಬುನಾನಿ ಭೂತೊಲೆಗ್ ಕೋಲ ಆಪುಂಡು. ನಾಗಗ್ ತಂಬಿಲ ಆಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಕುದ್ರೆ ಕೋಲ ಆವರೆಗುಂಡು. ಕುದ್ರೆ ಕೋಲದೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯವೇಸೊಲಾ ನಲಿಪ್ಪರೆ ಗುಂಡು. ಅಯಿನ್ ಉರಗೆ (ಉರವೆ)ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್, ಕಂಡಕೋರ್ದು ಬಿತ್ತುನೆಗ್ ದುಂಬುನಾನಿ ನೀರ್ ಆಜಯರೆಗ್ ಬೋಡದ್ ಕಂಡೊಡು ಗುಂಡುಕಲ್ಲ್ ಒಯ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚ ಗುಂಡುಕಲ್ಲ್ ಒಯ್ಪುಂದಿ ಮಲ್ಲ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಸಂಕಪಾಲೆನೇ ಪರತೊಂದು ಪೋದು ನೀರ್ ಪರಿತ್ ಪೋಪಿ ಸಾದಿ ಮಲ್ತ್‌ಕೊರ್ಪೆ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಇನಿಕ್ಲಾ ಜನೊಕುಲೆಡ ಉಂಡು. ಕಂಡೊದ ಕೋರಿದಾನಿ ನಾಗನ ಒರು ಬರೆಯಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂಜಿ ಕದ್ಯಲೆನ್ ದೀದ್ ಅಯಿಕ್ ಅಗೆಲ್ ಬಳಸ್‌ದ್ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಲ್ಪಿ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಲ್ಕೆಜಾತಿದ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಮಿಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ ಎದ್ರ್‌ಡ್ ನಾಗನಲಿಕೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನೆನ್ನ್ ಮೂರ್ಲೆನಲಿಕೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ನಾನಾ

ವಿಧಾನೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದಕುಲು ನಾಗಾರಾಧನೆ ದುಂಬುಡ್ದಿಂಚಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಬೈದೆರ್. ತುಳುವೆರೆನ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಕುಟುಮೊದ ಮೂಲೊದಿಲ್ಲಾಲ್‌ಲಾ ನಾಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ತ್‌ದ ತಂಬಿಲ, ಪೂಜೆ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ನಡಪವೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್.

ತುಳುವೆರ್ ನಾಗನ್ ಭಕ್ತಿಡ್ ನಂಬುವೆರ್, ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಉಚ್ಚುನು (ಸರ್ಪೆ) ಕೆರ್ಪುಜೆರ್, ಬೇನೆ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಉಚ್ಚು ಸೈತ್ ಪೋಂಡ ನರಮನ್ಯಗ್ ಸಾವು (ಉತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆ) ಮಲ್ತಿಲೆಕೊನೆ ಅಯಿಕ್ಲಾ ಸಾವು ಕರಿಪುವೆರ್, ಮರಿನ್ ಕೆರ್ನ್ಂದಾಂಡ ಮದಕರಿ ರೋಗೊ (ಕುಷ್ಠ) ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗ್, ಚರ್ಮರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗ್, ಲೈಂಗಿಕ ಬಲಿಷ್ಟತೆಗಾದ್ ನಾಗಗ್ ಪರಕೆ ಪನ್ಪೆರ್.

ಯಕ್ಷರಾಧನೆ :

ಈ ಭೂಮಿ ನೀರ್‌ಡ್ದೇ ಉಂಡಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ರಿಸಿ, ಮುನಿಕುಲೆನ ನಂಬಿಕೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮೆ ಭೂಮಿನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆ. ತ್ವಷ್ಟೃ- ಅಯಿಕ್ ರೂಪೊ ಕೊರ್ಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಋಗ್ವೇದೊಡುಂಡು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನೊಕುಲು ಆದಿ ನಾರಾಯಣೆನೇ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ನಂಬುವೆರ್, ನಾರ ಪಂಡ ನೀರ್, ನಾರಾಯಣೆ ಪಂಡ ನೀರ್‌ಡ್ದ್ ಉಂಡಾಯಿನಾಯೆಂದ್ ಅರ್ಥ, ನರಮನ್ಯಗ್ ಬದ್ಕ್‌ಯರೆ ಮಣ್ಣ್, ನೀರ್, ಗಾಳಿ ಬೋಡು. ಗಾಳಿ, ಮಣ್ಣ್ ಓಲುಲಾ ತಿಕುಂಡು. ಆಂಡ ನೀರ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ತಿಕುಜಿ. ಅವು ದೇವೆರ್ ಕೊರುಂಡ ಮಾತ್ರ ತಿಕ್ಕುನೆ. ನೀರ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಸಮಾನ. ಇಂಚ ನೀರ್‌ನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಜಲಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ಪುದರಾಂಡ್ .

ಅರಿ-ಬಾರ್ದ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಮಣ್ಣ್ ಎಂಚ ಅಗತ್ಯನೋ ಅಂಚನೆ ನೀರ್‌ಲಾ ಬಾರಿ ಅಗತ್ಯ. ಬಾರಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ನೀರ್ದ ಆಸರೆ ಒಲ್ಪೊಲ್ಪ ಉಂಡೊ ಅಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಜನೊಕುಲೆನ ಆವಾಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ನೀರ್ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು, ನೀರ್ ಕಾಪುನಕುಲು ಯಕ್ಷೆರ್, ನರಮಾನ್ಯನ ಮೂಲೋದ್ಯೊಗ ಬೋಂಟೆ. ಬೋಂಟೆನ್ ಬುಡುದು ಕೃಷಿ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಸುರುವಾನಗನೇ ಆಯೆ ಯಕ್ಷರಾಧನೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ಲಾ ಬಾರಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಯಕ್ಷರಾಧನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಯಕ್ಷರಾಧನೆ ಭಾರತೊದ ಮಾತಕೋಡಿಡ್ಲಾ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಆರಾಧನಾ ಕಲ್ಪ. ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 200 ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬೇ ಕಟ್ಟ್‌ದಿ ಸಾಂಚಿ, ಬಾರ್ಹುತ್, ಬುದ್ಧಗಯಾ ಇಂಚಿನ ಕಡೆತ ಸ್ತೂಪೊಲೆಡ್ ಯಕ್ಷ-ಯಕ್ಷಿಣಿಯೆರೆನ ಚಿತ್ತಾರ ಉಂಡು. ಮೌರ್ಯೆರೆನ

ಆಡಳಿತ ಕಾಲೊಡು, ಸುಂಗ ವಂಸೊದ ಅರಸುಲೆನ ಆಡಳಿತ ಕಾಲೊಡು ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಎಚ್ಚಾಂಡ್.

ಯಕ್ಷೆರ್ ದೇವತಾಯೋನಿಗ್ ಸೇರ್ದಿನಕುಲು. ಅಮರ ಸಿಂಹನ ಅಮರ ಕೋಶೊಡು ಭೂತ, ಯಕ್ಷ, ನಾಗ, ಗಂಧರ್ವ, ಕಿನ್ನರ, ಕಿಂಪುರುಷ ರಾಕ್ಷಸೆರೆನ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಕುಲು ಮಾತ ನರಮಾನ್ಯಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ ವರ್ಗೊದಕುಲು. ಆಂಡ ದೇವತೆಲೆಡ್ದ್ ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕುಲು. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲು ಇಂದ್ರ, ವರುಣ, ವಾಯು, ಅಗ್ನಿ ಇಂಚ ದೇವತೆಲೆನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪೊಂದಿಪ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗೇ ಶೂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲು ಭೂತ, ಯಕ್ಷ, ನಾಗೆರೆನ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಭಾರತೊದ ಪಡ್ದಾಯಿ ಭಾಗೊಡು ನಾಗಾರಾಧನೆ ಬಲವಾದುಪ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಬಡಕಯಿ ಭಾಗೊಡು ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುಬೇರೆ ಯಕ್ಷೆರೆನ ರಾಜೆ, ಆಯೆ ಧನಾದಿಪೆ. ವೈಶ್ಯ ಜಾತಿದಕುಲೆಗ್ ಅಧಿದೇವತೆ. ಸುರುಕು ಕುಬೇರೆಲಾ ದೇವತೆಲೆನ ಸಾಲ್‌ಡಿತ್ತೆ. ಒಂತೆ ಕಾಲೊ ಕರಿಬೊಕ್ಕ ಕುಬೇರೆ ಬೊಕ್ಕ ಆಯನ ಪರಿವಾರೊದಕುಲು ವೈದಿಕ ದೇವತೆಲೆನ ಸಾಲ್‌ಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಭೂತೊ ಪಿಶಾಚಿಲೆ ಸಾಲ್‌ಗೇ ಸೇರೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಕ್ಷೆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಋಗ್ವೇದ, ಯಜುರ್ವೇದ ಅಥರ್ವವೇದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ ಅಂಚನೆ ಬೌದ್ದೆರೆನ ಜಾತಕ ಕತೆಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಜೈನಾಗಮೊಲೆಡ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಪಾಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುರಾಣಲೆಡ್, ಕತೆ, ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಯಕ್ಷೆರೆನ ವಿಚಾರ ಬರ್ಪುಂಡು. ವೈದಿಕ ಧರ್ಮೊದ ಯಕ್ಷೆರ್ನಕುಲು ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಕದೆಲಿ ಬೊಕ್ಕ ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮೊಗು ಪೋಯೆರ್.

ಯಕ್ಷ ಪನ್ಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದೊನು ಪಾಲಿಬಾಸೆಡ್ ಯಕ್ಕಂದ್ಲಾ ಪ್ರಾಕೃತ ಬಾಸೆಡ್ ಜಕ್ಕಂದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಶ್ರೀಲಂಕೆಡ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಬಾರಿ ಗೌಜಿಡ್ ನಡಪುಂಡು. ಸಿಂಹಳೀ ಬಾಸೆಡ್ ಯಕ-ಯಕಿ (ಯಕ್ಷಿಣಿ) ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ರಾಮಾಯಣೊದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮೆನೀರ್ ಕಾಪ್ಯರೆ ಗಾದ್ ಕೆಲವೆರೆನ್ ಸೃಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೆ. ಬಡೆಕ್ಕಾಯಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಯಜಮಾನಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಕುಬೇರೆ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಲಂಕಾಧಿಪತಿಯಾದಿತ್ತೆ. ಆಯನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಬೊಡೆದಿನ ಬಾಲೆಲು ರಾವಣ ಕುಂಭಕರ್ಣೆರ್. ಅಕುಲರಿ ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಆಯನ್ ಬೆರಿಪತ್ಯೆರ್. ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ದ್ ಬಡಕ್ಕಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಯೆ ಈಶ್ವರನ ಕಿಂಕರೆ ಆದ ಕೈಲಾಸೊದ ಬರಿಟಿತ್ತಿ ಅಲಕಾವತಿಡ್ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಯೆ. ಅವು ಬಂಗಾರ್ದ ಊರು. ಅಲ್ಪ ಉಪ್ಪಿ ಸುಮೇರು ಪರ್ವತ ಬಂಗಾರ್ದ ರಾಶಿ. ಜಗತ್ತ್‌ದ ವಜ್ರ ವೈಢೂರ್ಯದ ಗನಿಯೇ ಅಲ್ಪ ಉಪ್ಪುನಿ, ಸಾವುನೇ ಗೆಲ್ಪುನಂಚಿನ ಅಮುರ್ತೊ ಕುಬೇರಡುಂಡು. ಯಕ್ಷ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಗು ಅದ್ಭುತ, ಸಾಹಸ, ಪೊರ್ಲು ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥೊಲಾ ಉಂಡು. ಸರಿಯಾಯಿನ ಮೈಕಟ್ಟ್‌ದ

ಜವ್ವನನ್ ಆಯೆ ಯಕ್ಷಲೆಕ ಉಲ್ಲೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಣ್ಣನ್ ಈ ದಾನೆ ಯಕ್ಷಿಣಿಯೊಂದು ಕೇನ್ಪೆರ್. ಕುಬೇರನ ಬಾಲೆಲು ನಳಕೂಬರೆರ್. ಅಕುಲು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಗೆ. ಯಕ್ಷನ್ ರಾಜನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಕುಬೇರನ್ ಮಹಾರಾಜಂದ್ಲಾಲೆಪ್ಪುನೆಂದುಂಡು. ಯಕ್ಷಗ್ ಬ್ರಹ್ಮಂದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೇನ ಉಪನಿಷತ್‌ಡ್ ಬ್ರಹ್ಮೆ ಯಕ್ಷನ ರೂಪೊಡು ತೋಜಿಯೆಗೆ. ಬ್ರಹ್ಮ ಪಂಡ ಮಹತ್, ಬಾರಿಮಲ್ಲ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥೊ. ಅಥರ್ವ ವೇದೊಡು ಯಕ್ಷಗ್ ಮಹಾಧ್ಯಕ್ಷೆಂದ್ಲ ಪನ್ತೆರ್. ಉತ್ತರ ಭಾರತೊಡು ದೀಪಾವಳಿದ ಪರ್ಬೊನು ಯಕ್ಷರಾತ್ರಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್, ಬಕಾಸುರನ್ ಭೀಮೆ ಕೆರಿಬೊಕ್ಕ ಏಕಚಕ್ರ ಪುರೊಟು ಬ್ರಹ್ಮ ಮಹಾಮೇಳ ನಡತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಮುಲ್ಪ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಹಾಮೇಳ ಪಂಡ ಯಕ್ಷಮೇಳ,. ಯಕ್ಷಮೇಳ ಪಂಡ ಯಕ್ಷೆರೆನ ವೇಸೊಪಾಡ್ದ್ ಪದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಲಿಪುನೆ. ಉಂದು ಇತ್ತೆದ ಯಕ್ಷಗಾನೊನೇ ಆದಿಪ್ಪೊಡು.

ಬೌದ್ಧರೆನ ಜಾತಕ ಕತೆಕುಲೆಡ್ಲಾ ಯಕ್ಷೋತ್ಸವೊದ ವರ್ಣನೆ ಉಂಡು. ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶೊಡು, ಯಕ್ಷರ್ನಕುಲು ಅತ್ತೋಸು ಮರಟ್ಟ್ ಆವಾಹನೆ ಆದುಪ್ಪುವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಆ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಅಲ್ಪ ಅಕ್ನೋಸಾ ಮರತ್ತ ಆರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು. ಯಕ್ಷೀರ್ನಕುಲು ನೀರ್‌ನ ಕಾಪ್ಯರೆ ಗಾದ್ ನೀರ ಬರಿತ ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ಮರಕುಲೆಡ್ ಆವಾಸ ಆದುಪ್ಪುವೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಂಬಿಕೆ.

ಬಡಕ್ಕಾಯಿ ಭಾರತೊಡು ಯಕ್ಷೆರೆನ್ ಬಿರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನೊಕುಲೆನ ಸಬ್ದೊ. ವಾರಣಾಸಿ ಹಿಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊದ ಆವರಣೊಡು 4 ಬಿರ್-ಆಲಯೊಲುಲ್ಲೊ. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ಸರ್ತೊ ಉಂತದ್ ಆಯಿನ್ ಬಿರ್ ಪಂಡ್‌ದ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಯಕ್ಷೆರೆನ ಬಿಂಬೊಲೆನ್ ಉಂತದ್ಲಾ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಬಿರ್ ತಾನೊ ಲೆಗ್ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಮಾಡ್ ಇಜ್ಜಿ. ಬಜೀ ಕಟ್ಟೆ ಮಾತ್ರೊ. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ತಾನೊಲು ಉಲ್ಲ.

ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮೊಡು ಯಕ್ಷನ ಆರಾಧನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಂಚಿಕಾನ ಒರಿ ಮಲ್ಲ ಯಕ್ಷೆ. ಹಾರಿತಿ ಒರ್ತಿ ಯಕ್ಷಿಣಿ, ಮಾತ ಬೌದ್ಧ ಸ್ತೂಪದ ಬಾಕಿಲ್ಡ್‌ಲಾ ಯಕ್ಷೆರೆನ ಚಿತ್ತಾರೊ ಉಂಡು. ಜೈನೆರ್ಲಾ ಯಕ್ಷರೆನ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಧರಣೇಂದ್ರೇ. ವೈಶ್ರವಣೇ ಮುಕುಲು ಯಕ್ಷೆರ್ನಕುಲು. ಅಂಬಿಕೆ, ಪದ್ಮಾವತಿ, ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ, ವಾಗ್ವಾದಿನಿ, ಕೂಷ್ಮಾಂಡಿನಿ ಮುಕುಲು ಪೊರ ಯಕ್ಷಿಣಿನಕುಲು.

ಯಕ್ಷರಾಧನೆದ ಕೇಂದ್ರೊಲೆನ್ ಯಕ್ಷತಾನಂದ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ತಾನ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊ ತುಳುಟ್ಲಾ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತೆಲಾ 'ಕೆಲವು ಕಡೆಕ್ ತಾನತರು' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್

ಉಂಡು, ಈ ತಾನೊಲೆಡ್ ದುಂಬು 8 ಅಡಿಡ್ದ್ 12 ಅಡಿ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತರೊದ ಯಕ್ಷಬಿಂಬೊಲಿತ್ತೊ. ಯಕ್ಷರಾಧನೆ ಶ್ರೀಲಂಕಡ್ಲಾ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಬಾರಿ ಪ್ರಚಾರೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಸಿಂಹಳೊಗು ಭಾರತೊಡ್ದು ಅಶೋಕನ ಕಾಲೊಡ್ನೇ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರೊ ಗಾದ್ ಜನೊಕುಲು ಪೊದಿತ್ತೆರ್. ಬಹುಷೊ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಯಕ್ಷರಾಧನೆ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಚಾರೊಗು ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪರೆಯಾವು. ಅಲ್ಪ ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಇತ್ತೆಲಾ ಜೀವಂತೊಡು ಉಂಡು. ಸಿಂಹಳೊಡು ಯಕ್ಷಗ್ ಕೋಲ, ಪೂಜೆ ನಡಪುಂಡು. ಅಯಿನ್ ಯಕುಮ ಅತ್ತಂಡ ಯಕ್ಕುಂನಟುನವ ಪನ್ಪೆರ್. ಯಕ್ಷಕೋಲೊದ ಪೂಜಾರಿಲೆನ್ ಯಕ್ಕ ಅದುರಾ, ಯಕ್ಕದೆಸಾಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಯಕ್ಷಕೋಲ ಆನಗ ಬೊಟ್ಟುನ ಚರ್ಮವಾದ್ಯೊನು ಯಕ್ಕ ಬೆರ ಪನ್ಪೆರ್. ಭೂತಕೋಲೊದ ಪೊರ್ತುಗು ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುನ (ಗಗ್ಗರ) ಅಲಂಕಾರ ಸಾಧನೊನು ಅಲ್ಪ ಯಕ್ಷಕೋಲೊ ಮಲ್ಪುನಗ ಕಟ್ಟೊನುನ ಪದ್ಧತಿ ಉಂಡು. ಅಯಿಕ್ ಶಿಲಂಬು ಪನ್ಪೆರ್.

ರೀರಿಯಕ, ಮಹಾಕೋಲ, ಸನ್ನಿಯಕ, ಒಡ್ಡಿಕುಮಾರ, ಹುನಿಯಮಯಕ, ಮಹಾನೋಹನಯಕ, ಕಾಳು ಕುಮಾರಯಕ, ಬೈರವಯಕ, ರತಾಯಕ, ಗರಯಕ ಇಂಚ ದಿಂಜ ಯಕ್ಷೆರೆನ್ ಅಕುಲು ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಕುಲು ಭೂತ, ನಾಗ, ರಕ್ಕಸೆ(ರಾಕುಸು)ರೆನ್ಲಾ ನಂಬುವೆರ್. ಮುಕುಲು ಮೂಜಿ ವರ್ಗೊದಕುಲುಲಾ ಯಕ್ಷರೆಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್‌ಂದ್ ಎನ್ನಿವೆರ್. ಮಹಾಸನ್ನಿಯಕೆ ಮಲ್ಲ ಯಕ್ಷೆ, ನಮ್ಮಲ್ಪ ಕುಬೇರೆ ಇತ್ತಿಲೆಕ. ಆಯನ್ ತೈನಾತಿನಕುಲು ಭೂತ ಸನ್ನಿಯಕ, ಮರು ಸನ್ನಿಯಕ, ಜಲಸನ್ನಿಯಕ, ನಾಗ ಸನ್ನಿಯಕ, ದೆಮಲ (ತಮಿಳು) ಸನ್ನಿಯಕ ವಾತ ಸನ್ನಿಯಕ ಪಿತ್ತ ಸನ್ನಿಯಕ, ಸೆಮ್ ಸನ್ನಿಯಕ, ದೇವ ಸನ್ನಿಯಕ ಇಂಚ ಪದಿನೆಡ್‌ಮ ಅನುಚರೆರ್ ಆಯಗಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ, ಮಹಾ ಸೋಹನ್‌ಯಕೆ ಎಳ್ಪೊ ಸಾರೊ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಯಜಮಾನಿಗೆ. ಯಕ್ಷಗ್ ಬಲಿಕೊರ್ಪಿ ಕ್ರಮೊ ಅಲ್ಪ ಉಂಡು. ಅಕುಲು ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಉಮೆ, ಈಶ್ವರನ್ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡೇ ಬತ್ತ್ಂಡ್, ಮೌರ್ಯೆರೆನ ಕಾಲೊಡು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪೊಗ್ಗುಂಡು. ಜನೊಕುಲು ಬೌದ್ಧ ಮತೊನು ಸ್ವೀಕಾರೊ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್‌ಂದಾಂಡಲಾ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಬತ್ತಿನ ಯಕ್ಷೆರೆನ್ ನಂಬ್ಯರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್, ಜೈನ ಧರ್ಮೊ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪ್ರಚಾರ ಆಂಡ್. ಜೈನೆರ್ಲಾ ಯಕ್ಷನ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಯಕ್ಷರಾಧನೆ ಮೂಲು ಜೋರಾಂಡ್, ಜೈನ-ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮೊದಕುಲು ಸಂಸ್ಕೃತೊಡ್ದು ಎಚ್ಚ ಪ್ರಾಕೃತ-ಪಾಲಿ ಬಾಸೆಗ್ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊರ್ತಿನಕುಲು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬಾಸೆಡೇ ದರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತಿನಕುಲು. ಬಡಕಾಯಿ

ಭಾರತೊಡು ಗ್ರಾಮ್ಯಬಾಸೆಡ್ ಯಕ್ಷನ್ 'ಬಿರ್' ಪನ್ಪೆದೆರ್, ಅಂಚ ಅಲ್ಪದ ಬಿರ್ ಜೈನ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಳುನಾಡುಗ್ ಒತ್ತೆ. ಮುಲ್ಪ 'ಬಿರ್' ಪನ್ಪಿ ಪದೊಕು 'ಮ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರ್ದ್ ಬಿರ್ಮೆ ಆಂಡ್. ತುಳುಟು 'ಇ' ಕಾರೊಡ್ದು ಸುರು ಆಪಿನ ಪದೊಕುಲು 'ಎ' ಕಾರೊಬ ಪೊತಾಳ್ ಬೊ. ರೂ ಇಲಿಪೋದು ಎಲಿ ಆಪುಂಡು. ಕಿವಿಪೋದು ಕೆಬಿ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚ ಬಿರ್ಮೆ ಪೋದು ಬೆರ್ಮೆ ಆಂಡ್. ಮಲ್ಲಜನೊಕುಲೆಗ್ ಮರ್ಯಾದಿಕೊರ್ದು ಪಾತೆರ್ನಗ ಸಬ್ದೊದ ಅಕೇರಿಗ್ 'ರ್' ಕಾರೊ ಸೇರ್ಪದ್ ಪನ್ಪಿನ ರೂಢಿ 'ದೇವ' ಪದೊನು ದೇವೆರ್, ಗಾಂಧಿ ಪನ್ಪಿ ಪದೊನು ಗಾಂಧೆರ್-ಇಂಚ 'ಬಿರ್ಮ' (ಬೆರ್ಮೆ) ಪನ್ಪಿ ಪದೊ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಆಂಡ್. 'ಬಿರ್' ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ 'ಬೆರ್ಮೆರ್' ಆಯೆರ್, ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಅಪಗ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ದೇವೆರ್ಕುಲೆನ ಪ್ರವೇಸ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಅಂಚ ತುಳುವೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನೇ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಸ್ವೀಕಾರೊ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಆದಿ ದೈವ ಆಯೆರ್. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಪಾರ್ದನೊಡು, ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಆರಾಧನೆದ ವಿಷಯೊ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನೆಯೆರ್ ಪುಟ್ಟುನೆಗ್ ದುಂಬುದ ಬಂಟರೆ ಸಂದಿಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ ವರ್ಣನೆ ಉಂಡು. ಯಮಳ ಬೀರೆರ್ ಪಂಜದ ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆಡ್ ಬಂಧನೊಡುಪ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಬಿರ್ಮೆರೆಗ್ ಪರಕೆ ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರೊ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸಿರಿ ಪುಟ್ಟುನೆನೇ ಬಿರ್ಮನಾಳ್ವೆರೆಗ್ ಬಿರ್ಮೆರ್ ಕೊರ್ನ ಪಿಂಗಾರೊದ ಪುರ್ಸಾದೊಡು. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಆರಾಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಲಾಯಿನ ಗರೊಡಿಲೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಆರಾಧನೆ ಇತ್ತೆಲಾ ನಡಪುಂಡು.

ತುಳುವೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ರೂಪೊ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಯಕ್ಷೆರೆಗ್ ರಾಜನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚ ಬೆರ್ಮೆರ್ ರಾಜವೇಸೊ ತಾಳ್ಯೆರ್. ಯಕ್ಷೆರ್ ಪೊರ್ಲುದ ಸುರ್ಪೊದಕುಲು. ಎಡ್ಡೆಗಟ್ಟಿದ ಮೈಕಟ್ಟ್‌ದಕುಲು. ಅಯಿನ್‌ಮಾತ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪಂಡ ತರೆಕ್ ಕಿರೀಟ ದೀದ್, ಕೈಯಿಟ್ ಕಡ್ತಲೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕುದುರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ದಿನ ರಾಜಕುಮಾರಲೆಕ ಚಿತ್ರಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಆಲಡೆ, ತಾನೊಲೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಮೂರ್ತಿ ಇಂಚನೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆಲಾ ಅಂಚನೇ ಉಂಡು.

ಬೆರ್ಮೆರ್ ತುಳುವೆರೆನ ಆದಿ ದೈವ, ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ದಿಂಜ ಜನೊ ಯಕ್ಷೆರ್ನಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪೊಗ್ಗಿಯೆರ್. ಯಕ್ಷೆರ್ ನೀರ್‌ನ್ ಕಾಪಿನಕುಲು. ಅಕುಲು ಜನೊಕುಲೆಗ್ ತೊಂದರೆಲಾ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಯಕ್ಷೆರ್ನಕುಲು ಮೈಟ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಯಕ್ಷೆ ವಸಯೊ ಆಯಿನಕುಲೆಗ್ ಕುಂಬರರೆ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಕೆಲವೆರ್ ತರೆ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಚಿಂತೆಡ್ ದಿನೊ ಇಡಿಯ ಕುಲೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ತಿಕಿನೆನ್ ಪೂರ ತಿನ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ತುದೆ ಬರಿಟ್ ನೀರ್‌ಗ್ ದಾಂಗ್‌ದುಪ್ಪಿ ಮರಕ್ಕುಲೆಡ್ ಕೆಲವು

ಯಕ್ಷೆರ್ನಕುಲು ಉಪ್ಪುವೆರ್. ನೀರ್ ಕನಯರೆ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮೀಯೆರೆಗಾದ್ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ತುದೆ ಬರಿಕ್ ಪೋಯೆರ್ಂಡ ಯಕ್ಷರ್ನಕುಲು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಯಕ್ಷಿಣಿನಕುಲು ಅಕುಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಅಕುಲೆ ಮೈಟ್ ವಸಯೊ ಆಪಿನಲಾ ಉಂಡು. ಯಕ್ಷಿಣಿನ್ ತುಳುಟು ಜಕಣಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್, ಬಜೀ ಕನ್ನಿಂದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ನೀರ್ದ ಬರಿಟುಪ್ಪಿ ಯಕ್ಷಿಣಿನ್ ನೀರ ಕನ್ನಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತುಗ್ ಒರ್ಯೊರೆ ಜವ್ವನೆರ್ ತಾದಿನಡತೊಂದು ಪೋನಗ ಪೊರ್ಲುದ ಜವ್ವೆಂದಿ ಒರುಟು ಜಕಿಣಿ ಅಕುಲೆಗ್ ಎದ್ರಾಪಿನೆಂದುಂಡು. ಅಂಚ ಎದ್ರಾನಗ ಜವ್ವೆನೆರ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಸೋತು ಪೋಪೆರ್. ಜವ್ವಂದಿ ಅಕುಲೆಡ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಕೇನ್ಪಲ್. ಆಯೆ ಕೊರ್ಯೆಂದಾಂಡ ಪೂಲು ತಿರ್ತ್‌ಪಾಡ್ದ್ ಪೆಜಿಕೂರ್ಯರೆ ಪನ್ಪಲ್. ಪೆಜ್ಯರೆ ಬಗ್ಗ್‌ನಗ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪುಜೆಂಕುವಲ್. ಇಂಚಮಾತ ಜಕಿನಿನಕುಲೆ ಕತೆ ಉಂಡು. ನೀರ ಬರಿಕ್ ಪೋದು ದಾನಾಂಡಲಾ ಸೋಂಕು ಆನ್‌ಂದಾಂಡ ಅಕುಲು ದಾದ ಸೋಂಕುಂದು ಪಿನ್ಯರೆ ಜೋಯಿಸೆರೆ ಕೈತಡೆ ಪೋಪಿ ಕ್ರಮೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಜೋಯಿಸೆರ್ನಕುಲು ಅಯಿಕ್ ಬಲ್ಮೆತೂದು ಪರಿಹಾರ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಇಂಚ ಯಕ್ಷೆರ್ನಕುಲೆ ಕತೆ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ದಿಂಜ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ಅವು ಪೂರ ಮಾಜೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮುಲ್ಪದ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಈ ನಡುವೆ ಈಡೆಗ್ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲುಲಾ ಬತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ನಾಗಾರಾಧನೆನ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಅಧೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ನಾಗೆನೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠೆ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚ ಬಿರ್ಮೆರ್ ಅಡಿಕ್ ಬೂರ್ಯೆರ್, ಬಿರ್ಮೆರೆನ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ನಾಗನ ಏಳ್ ಜಿಡೆತ ಪ್ರಭಾವಳಿನ್ ದೀದ್ ಬಿರ್ಮೆರೆಗ್ ನಾಗಬ್ರಹ್ಮಾ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್, ದುಂಬು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಜಕ್ಕೆಬಲಿ (ಯಕ್ಷಬಲಿ) ಪನ್ಪಿ ಯಕ್ಷರಾಧನೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯಿನ್ ನಾಗ ಮಂಡಲ ಮಲ್ತೆರ್. ನಾಗ ಮಂಡಲೊಗು ಪೊಡಿ ಪಾಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಮಂಡಲ ಬರೆಯರೆ ಉಂಡು. ಅಂಚ ಮಂಡಲ ಬರೆನಗ ನಡುಟು ಯಕ್ಷನ ಚಿತ್ತಾರ ಬುಡ್ಪಯರೆಗ್ ಉಂಡು. ಸುತ್ತು ರಡ್ಡ್‌ಜನೊ ನಲಿಪ್ಯರೆಗುಂಡು. ಅಯಿಟ್ ಒರಿನಾಗೆ ಕುಡ ಒರ್ತಿ ಯಕ್ಷಿ. ಅಯಿನ್ ಅಕುಲು ಅರ್ದನಾರಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ನಾಗ ಮಂಡಲೊಡು ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಸೇರ್ದ್ ನಾಗಮಂಡಲ ಆತ್‌ಂಡ್. ಯಕ್ಷರಾಧನೆ ರಂಗಕಲೆತ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಬುಲೆದ್ ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆದ ಒರು ತಾಳ್ದ್‌ಂಡ್.

ಬೂತಾರಾಧನೆ :

ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಆರಾಧನಾ ಕಲೆ ಪಂಡ ಬೂತಾರಾಧನೆ. ಭೂತ ಪಂಡ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ. ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟು ಬಳತ್‌ದ ಮುಲ್ಪನಡಪೆದಿನ ಅನ್ಯಾಯ, ಅನಾಚಾರೊ, ಶೋಷಣೆಲೆಗ್ ಎದ್ರಾದ್ ಉಂತುದು ಹೋರಾಟೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸೋತುದೋ, ಗೆಂದ್‌ದೋ ಅಪಮುತ್ರ್ಯೊಡು ಸೈತಿನಕುಲು ಬೂತೊ ಲಾತೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ. ಪರ್ಮಲೆದ ಬಲ್ಲಾಳೆ ಕೊರಿನ ಪಾತೆರೊಗು ತತ್ತ್‌ದ್ ಅನ್ಯಾಯೊದ ಸಾದಿ ಪತ್ತೆಂದ್ ತೆರಿದ್ ಪರ್ಮಲೆದ ಊರುನ ಬುಡುದು ಎಣ್ಮೂರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸತ್ಯಸಾದಿಡೇ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ದೇವಬಲ್ಲಾಳ್‌ಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಆದ್ ಉಂತುದು, ಆಯಗ್ ತೊಂದರೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿ ಪಂಜದ ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳಡ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೂವೊಕಳೆವೊನ್ನ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್. ಕಾರ್ಲದ ಬಾರಿ ಎತ್ತರೊದ ಗುಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿನ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ನೆಗ್ ಸೇಜಿಪಾಲ್ ಸಂಮ್ಮಾನ ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕೇರಿಗ್ ನನ ಆಯೆ ಇಂಚಿನ ಕಜ್ಜೊನು ಒಲ್ಲಾ ಮಲ್ಪಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನಿಲೆಟ್ ಪಾಂಡ್ಯರಸುಡ್ದಾವರ ಕಯಿಕಾರ್ ಕಲೆವೊನ್ನ ಶಿಲ್ಪಿ ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಆಯನ ಜೊತೆಟಿತ್ತಿ ತಂಗಡಿ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ. ಮಿತ್ತ ಜಾತಿದಕುಲೆಗ್ ಮಯಿಲೆ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ತನ್ನ ಜೂವೊನೇ ಕಳೆವೊನ್ನ ಕೊರಗ ತನಿಯೆ. ಅಂಚೆನೆ ಕೋಡ್ದಬ್ಬು, ಬೊಬ್ಬರ್ಯೆ, ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ, ಉಲ್ಲಾಕುಲು, ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ಇಂಚಿನ ಪೂರ ಬೀರೆರ್ನಕುಲು ದೈವತ್ವ ಪಡೆದ್ ಬೂತೊಲಾತೆರ್. ಇಂಚಿನ ಬೀರೆರೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೀರೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಕುಲು ಬದ್ಕ್‌ದುಪ್ಪುನಗ ಅನ್ಯಾಯೊಡು ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆದ ಎದುರುಂತಿನಕುಲು. ಬೆನ್ಪುನ ಜನೊಕುಲೆನ, ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕುಲೆನ ಪರವಾದುಂತಿನಕುಲು. ಬೆನ್ನಿ, ಸಮಾನತೆ, ಶ್ರಮ ಗೌರವೊಗು ಮಾನಾದಿಗೆ ಕೊರ್ನಕುಲು ಮಾತ ಬೂತೊಲಾತೆರ್. ಬೂತಾರಾಧನೆ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ವೀರಾರಾಧನೆ.

ಮೊಕುಲು ಪೂರ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧೀ ಬೂತೊಲಾಯೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಬಂಧಿ ಬೂತೊಲುಲಾ ಉಲ್ಲೊ. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಈ ನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗೊದಕುಲು ಕೆಲವು ಮುರ್ಗೊಲೆನ್ ಅಕ್ಲೆನ ಕುಲ ಲಾಂಛನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಂಜಿ, ಪಿಲಿ, ಗೋಣೆ ಉಂದು ಪೂರ ಅಕುಲೆ ಲಾಂಚನೊಲು. ಅವ್ವೇ ಕಡೆಕ್ ಬೂತೂಲಾಯಿನಲಾ ಉಂಡು. ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಪಿಲಿಬೂತೊ, ಮೈಸಂದಾಯೆ ಇಂಚಿನ ಬೂತೊಲು ಪೂರ ಇಂಚ ಉಂಡಾಯಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕೆಲವು ದೇವೆರ್ನಕುಲುಲಾ ಬೂತೊಲಾಯಿನ ಉಂಡು. ವಿಷ್ಣು ದೇವೆರ್ ನರಸಿಂಹ ಅಬತಾರೊಡು ಉಗ್ರರೊಪೊತಾಳ್ದ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಬೂತೊ ಆಯೆರ್.

ಈಶ್ವರೆ ಉಗ್ರರೂಪೊಡು ಜಟಾಧಾರಿ ಆಯೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ರಕ್ಕಸೆರೆನ ಸಂವಾರ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾದ್ ದೇವಿ ಜುಮಾದಿ, ಲೆಕ್ಕೇಸಿರಿ ಒರು ತಾಳ್ಯೆರ್. ವಾಯು ದೇವೆರ್ ಗುಳಿಗ ರೂಪೊ ಪಡೆಯೆರ್.

ಒಂಜೊಂಜಿ ಊರುಡು ಒಂಜೊಂಜಿ ಪುದರ್ದ ಬೂತೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಸುಳ್ಯೊ ಸೀಮೆಡ್ ಬಸ್ತಿನಾಯಕೆ, ಮಾಲಿಂಗ್ರಾಯೆ, ದಾಲ್ಸೂರಾಯೆ, ನಾಯೆರ್ ಬೂತೊ, ದುಗಲಾಯೆ, ಪುರುಸಬೂತೊ, ಕೆಂಚಿರಾಯೆ ಇಂಚಕೆಲವು ಬೂತೊಲು ಇತ್ತಂಡ ಬಾಕಿ ಕೋಡಿಡ್ ಕನಪಡಿತ್ತಾಯೆ, ಶಿರಾಡಿ ಬೂತೊ ಪಡುವೆಟ್ನಾಯೆ, ಪಂಜಿಣತ್ತಾಯೆ, ಬಿಲ್ಲಾರಾಯೆ, ಬಿಲ್ಲಾರ್ತಿ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಬೂತೊಲು ಉಲ್ಲೊ, ಬೂತಾರಾಧನೆದ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತಿನ ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡೆರ್ ಸುಮಾರ್ ನಾಲ್ನೂದೆಡ್ಡೆಚ್ಚ ಬೂತೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆತೆರ್.

ಬೂತಪಂಡ ತುಳುವೆರೆನ ಕಲ್ಪನೆಡ್ ಜನೊಕುಲೆನ ಎಡ್ಡೆಪುಗಾದ್ ಉಪ್ಪಿನ ಶಕ್ತಿಲು. ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೇರಳಡ್ ಬುಡುಂಡೂಂದಾಂಡ ಬಾಕಿ ಕೋಡಿಡ್ ಬೂತೊದ ಬಗ್ಗೆ ಎಡ್ಡೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕುಲು ಭೂತ ಪಂಡ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಲು, ದೆವ್ವ, Devil ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥ ಕಟ್ಟೊನ್ವೆರ್. ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಡ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಬೂತೊಲು ನಮ್ಮ ಬುಳೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾಗ್ಯೊನು ಎಚ್ಚವೆರ್. ಕಂಜಿ, ಕೈಕಂಜಿಂಗ್ ದಾಲಾ ತೊಂದರೆ ಆವಂದಿಲೆಕತೂವೊನ್ವೆರ್. ಜೋಕುಲು-ಬಾಲೆಲೆಗ್ ರೋಗ-ರುಜಿನ ಬರಂದಿಲೆಕ ತೂವೊನ್ವೆರ್, ನಂಬಿನಾಡೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ತುಳುವೆರೆನವು. ಬೂತಾರಾಧನೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿದಾನೊಲೆಡ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸಸ್ಯಾಹಾರಿನಕುಲು ಪೊರಿ-ಬೊಂಡ ಬಳಸ್‌ದ್ ತಂಬಿಲ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಮೀನ್-ಮಾಸ ತಿನ್ಪಿನಕುಲು ಅಡ್ಯೆನುಪ್ಪುದೊಟ್ಟುಗೆ ಕೋರಿ-ಮೀನ್‌ದ ಕಜಿಪು ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ಬಳಸ್‌ದ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಸುಗಿಪು ಮಲ್ತೊನುವೆರ್. ನೇನ್ನಿ ಅಗೆಲ್ ಬಳಸುನೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಾತೆಡ್ದ್ ಗೌಜಿದ ಆರಾಧನಾ ಕ್ರಮೊ ಪಂಡ ಕೋಲ(ನೇಮ) ಕೊರ್ಪಿನವು.

ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಬೂತೊಗ್ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪಾರ್ದನ ಉಂಡು. ಈ ಪಾರ್ದನೊಲು ಕನ್ನಡದ ಲಾವಣಿದಲೆಕ ಉಲ್ಲೊ. ಈ ಪಾರ್ದನೊಲೆಡ್ ಬೂತೊದ ಪುಟ್ಟು, ಬಳಕೆ, ಕಾರಣಿಕ, ವಲಸಾರಿದ ಕತೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಈ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಬೂತೊದ ಕೋಲೊದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಕೋಲಕಟ್ಟುನಕುಲೆನ ಪರಿವಾರೊದ ಪೊಂಜೊವು ಅತ್ತಂಡ ಆಂಜೆನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಬೂತೊ ಕಟ್ಟುನಕುಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾದ್ ನಲಿಕೆ, ಪಾಣಾರ, ಪರವ, ಪಂಬದ, ಮಲವ ಜಾತಿದಕುಲು ಇಂಚಿಂಚಿನ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಇಂಚಿಂಚಿ ಜಾತಿದಕುಲೇ ಕಟ್ಟೊಡೊಂದುಂಡು, ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಬೂತೊಗುಲಾ ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಒರುನು

ಕಟ್ಟುನಕುಲು ಮಲ್ತೊನುವೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪಿರ್ಕಾರೊ ಬೂತೊದ ದುಸ್ಸೈತೊ. ಅಲಂಕಾರ, ಆಯುಧೊ, ಮುಖ ವರ್ಣಿಕೆ ಮಲ್ತೊನುವೆರ್. ಕಾರ್‌ಗ್ ಗಗ್ಗರ. ತರೆಕ್ ಅಣಿ, ಸೊಂಟೊಗು ಜಕ್ಕೆಲ್ಪಣಿ ಕಟ್ಟೊನುವೆರ್. 16 ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಲೆಡ್ ಕ್ರಮ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಆಚರಣೆ ನಡಪುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಬೂತೊದ ಕೋಲಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೋಲ ಮಲ್ಪವುನ ಇಲ್ಲಾಲ್ದ ಯಜಮಾನಿ, ಬೂತೊದ ಪೂಜಾರಿ, ವಾಲಗೊದಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಬಾಕಿ ಚಾಕಿರಿದಕುಲು ಕೋಲೊದ ಆಚರಣೆಡ್ ಪಾಲ್‌ಪಡೆಪೆರ್. ವಾ ಬೂತೊದ ಕೋಲ ನಡಪುಂಡೋ ಆ ಬೂತೊ ಮಾಯಾ ರೂಪೊಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೂತೊ ಕಟ್ಟುನಾಯನ ಮೆಯಿಟ್ ವಸಯೊ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಕ್ತೆರ್ ನಂಬುವೆರ್. ಬೂತೊಗು ಇಷ್ಟಾರ್ತೊ ಈಡೇರಿಕೆಗಾದ್ ಪರಕೆ ಪಂಡೊನ್ಪೆರ್. ಕೆಲವು ಬೂತೊಲೆಗ್ ಕಾಲಾವಧಿ ಕೋಲ, ನೇಮ ನಡಪುಂಡು. ಗ್ರಾಮ, ಮಾಗಣೆ, ಸೀಮೆದ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಕಾಲಾವಧಿ ಪಿರ್ಕಾರೊ ಕೋಲೊನು ಊರ್ದ ಜನೊಕುಲು ಸೇರ್ದ್ ನಡಪವೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ವೈದಿಕ, ಅವೈದಿಕ, ಜೈನ ಪನ್ಪಿ ಭೇದೊ ದಾಂತೆ ಜನೊಕುಲು ಬೂತೊಲೆನ್ ನಂಬುವೆರ್. ಗುತ್ತು, ಬೂಡು, ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲಾಲ್ದ ಬರಿಟ್ ಬೂತೊದ ತಾನೊಲು ಉಪ್ಪುವೊ. ಈ ತಾನೊಲೆಡ್ ಮಂಚಮೊದ ಮಿತ್ತ್ ಬೂತೊದ ಪಾಪೆ, ಮಣಿ, ಚವರಿ, ಕಡ್ತಲೆ ದೀದುಪ್ಪುವೆರ್, ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್ದ ಬೂತೊದ ಪದ್ದೆಯಿ ಏರಾಂಡಲಾ ಒರ್ಯನ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಬೀಗೊ ಮುದ್ರೆಡುಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ಬಂಡಾರೊದಿಲ್ಲ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬೂತೊ ಆಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಆ ಬಂಡಾರೊದಿಲ್ಲಾಲ್‌ಡ್ದ್ ಬೂತೊದ ಪದ್ದೆಯಿನ್ ಕೋಲ ನಡಪಿ ಜಾಗೆಗ್ ಕೊಂಬು ವಾಲಗೊಡು ಕೊನೊದು ಬರ್ಪೆರ್.

ವಿಜಯ ನಗರೊದ ಅರಸುಲೆನ ಆ ಡಳ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಈ ಬೂತಾರಾದನೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಬಿಲೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜನೊಕುಲು ಬೂತೊನು ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಆಡಳ್ತೆದ ವ್ಯವಸ್ಥೆನೇ ಬೂತೊಲೆನ ಕೈಟಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನೊಲೆನ್‌ಸನ ಬೂತೊಲೇ ನಡಪದ್ ಕೊರ್ಪೆದ. ಬೂತಾರಾಧನೆದ ನಿಲೆಟ್ಟೇ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಟ್ಟರ್ನೆ ಆಂಡ್, ವಿಧಿ-ನಿಷೇದೊಲು ಮಾತರೂಢಿಗ್ ಬತ್ತ್. ಬೂತೊಗು ಪೋಡಿದ್ ಜನೊಕುಲು ನ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗೊಡು ನಡಪ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್, ಬೆನ್ನಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತೆಗ್‌ರ್‌ಂಡ್, ಅಕ್ರಮ-ಅನಾಚಾರೊಲು ಕಡಿಮೆ ಆಯ, ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧ ಬುಳೆಚಿಲಾಂಡ್, ಒಗ್ಗಟ್ ಎಚ್ಚಾಂಡ್, ಅಯಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲವಾಂಡ್, ವರ್ಗ ಭೇದ ಎಚ್ಚ್ಂಡ್. ಊಳಿಗ ಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಲಾ ದುಂಬೊತ್ತೊಂದೇ ಪೋಂಡು, ಇತ್ತೆಲಾ ಬೂತಾರಾಧನೆ ನಡತೊಂದೇ ಉಂಡು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಡ್ಡಾವರ

ಆಯಿತ ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ ಆವೊಂದು ಬತ್ತೆಂಡಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅರಿದ್ ಪೋತುಜಿ, ಉಳ್ಳಾಗುಲು, ಉಳ್ಳಾಲ್ತಿ ಕಲ್ಕುಡೆ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಜುಮಾದಿ, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಬೂತೊಲೆನ, ರಾಜನ್ ದೈವೊಲೆನ ಕೋಲ, ನೇಮೊಲು ಎಡ್ಡೆ ಗೌಜಿಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ನಡತೊಂದುಡು. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯರೆನ ನೇಮ ಪಂಡ ಬೆರ್ಮೆ ಬೈದೆರ್ಕುಲೆ ನೇಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಗರಡಿಲೆಡ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ನಡಪುಂಡು. ಜೊತೆಟ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಆದಿ ದೈವ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆಲಾ ನಡಂಪುಂಡು. ಸಕ್ತಿ ಆರಾಧನೆದ ಪ್ರತೀಕವಾದ್ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿಗ್ ನೇಮ, ಮೆಚ್ಚಿ ನಡತೊಂದುಂಡು.

ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ 'ಬೂತಾರಾದನೆದ ಪಾರ್ದನೊಲೆಡ್ ತುಳುವೆರೆ ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಮೃದ್ದಿನ್ ತೂವೊಲಿಂದ್ ಪನ್ತೆರ್.' ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕುಲೆನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಮೌಲ್ಯ, ನಂಬಿಕೆ-ನಡವಳಿಕೆ ಮನೋಲ್ಲಾಸ, ರಸಿಕತೆ, ಕಲಾವಂತಿಕೆ, ದುಸ್ಯೆತೊ, ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗರ್, ಆಟ-ಕೂಟೊ, ಎಡ್ಡೆಪು-ಮದಿಪು, ಇಲ್ಲ್ ಬಿತ್ತಿಲ್, ಬೆನ್ನಿ-ಬೇಸಾಯೊ, ಬೇರ, ಬಡವೆ-ಬಲ್ಲಿದೆ, ಪೆಟ್ಟ್-ಲಡಾಯಿ, ಜಾತಿ ವೈಷಮ್ಯ, ಶೋಷಣೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ- ಈ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಪೂರ ತೆರಿಯೊನ್ಯರೆ ಆಪುಂಡುಂದು ಬರೆತೆರ್. ಪಾರ್ದನೊಲೆಡ್ ಜಾತಿ ವಿವರ, ಕಸುಬುದ ವಿವರ, ಬೆನ್ನಿ ಬೇಸಾಯೊದ ವಿವರ, ನಲಿಕೆ-ಪರ್ಬೊ, ಅಟಿಲ್-ಉನಸ್, ಆಡಳ್ತೆ, ಮದಿಮೆ, ಸಾವು, ಅಂಕ, ಆಯನೊ ಮಾತ ವಿಷಯೊದ ಬಗೆಟ್ಲಾ ವಿವರಣೆತಿಕ್ಕುಂಡು. ಪಾರ್ದನೊಲು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಪತ್ತಿನ ಕನ್ನಡಿ. ದುಂಬುಡ್ದಿಂಚಿ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಎಂಚ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ದಾಕಲೆ. ದುಂಬುದ ವಿಧಿ-ನಿಷೇದೋಲು ನೀತಿ-ನಿಯಮಾವಳಿಲು ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸಂವಿಧಾನ.

ಸಿರಿ ಆರಾಧನೆ :

ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಬಿರ್ಮನಾಳ್ವ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಕೊರ್ನಂಚಿನ ಬಾಲೆ. ಸಿರಿಮಲ್ಲೆಯಾದ್ ಪ್ರಾಯೊಗು ಬತ್ತಲ್, ಆಳೆನ್ ಸಂಕರು ಪೂಂಜೆದಿನ ಮಗೆ ಕಾಂತು ಪೂಂಜಗ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್‌ಕೊರ್ಪೆರ್, ಸಿರಿನ ಬಯಕೆದ ದಿನ ಸೀರೆ ಕನಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯಿ ಕಾಂತುಪೂಂಜೆ ಸೀರೆ ದೆತೊಂದು ಸಾದಿಡೆ ಬನ್ನಗ ಸೂಳೆ ಸಿದ್ದುನಲ್ಪ ತಡೆದ್ ಅಳೆಗೊರ ಅಯಿನ್ ತುತ್ತದ್ ಪೊರ್ಲುತೂದು ಕನಪೆ. ಈ ಸಂಗತಿ ಮಾಯಾ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಸಿರಿಕ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಮಯಿಲೆ ಆಯಿನ ಸೀರೆನ್ ಸಿರಿ ತುತ್ತುಜಲ್. ಸಿರಿ ಅಣ್‌ಬಾಲೆ ಪೆದ್ಯಲ್, ಅಂಡಲಾ ತೂಯರೆಗಾದ್ ಅಳೆನ ಕಂಡನಿ ಆವಡ್, ಮಾಮಿಯಾವಡ್ ಬರ್ಪುಜೆರ್.

ಅಜ್ಜೆರ್ ತೀರ್ ಪೋಪೆರ್. ಅಜ್ಜೆರೆನ ಪುನ ಪೊತ್ತಯರೆ ಏರ್ಲಾ ಸೇರುಜೆರ್. ಸಿರಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಳೆನ ಕೆಲಸದಾಳ್ ದಾರು ರಡ್ಡ್ ಜನೊನೇ ಕಾಟ ಒಯ್ತ್ದ್ ಪುನ ಪೊತ್ತವೆರ್. ಆತಾನಗ ಸತ್ಯನಾಪುರದ ಆಸ್ತಿದ ಹಕ್ಕ್‌ಗಾದ್ ಸೂಳೂರುಗುತ್ತು ಅಣ್ಣು ಶೆಟ್ರ್ ಪತ್ತೇರಿ ಕೂಟ ನಡಪವೆರೆ, ಅಲ್ಪ ಸಿರಿಗ್ ಅವಮಾನ ಆಪುಂಡು. ಸತ್ಯನಾಪುರೊತ ಹಕ್ಕ್ ಪೋಪುಂಡು. ಸಿರಿ ಅರಮನೆಡ್ಡ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಲೆ ಕುಮಾರನ್ ತರ್ಕೊಂಡು ದಾರುನು ಲೆತೊಂದು ಸತ್ಯನಾಪುರೊಡ್ಡು ಪಿದಾಡ್ಪಲ್. ಬನ್ನಗ ಅರಮನೆ ಸುಡುದು ಪೋವಡ್‌ಂದ್ ಸಾಪೊ ಕೊರ್ಪಳ್. ತನ್ನ ಕಂಡನ್ಯ ಇಲ್ಲಡೆ ಬಸ್ರೂರು ಗುತ್ತುಗು ಬರ್ಪಳ್. ಅಲ್ಪ ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿಗ್ ಲಡಾಯಿ ಆಪುಂಡು. ಸಿರಿಕೋಪೊಡು ತನ್ನ ತಾಳಿ ಕಂಟಿನ್ ಕಾಂತು ಪೂಂಜನ ಮೋನೆಗ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್ ಪಿದಾಡ್ಪಳ್, ಕೊಂತಿದೆಯ್ಯಾರು ಪೊಂಜೆನ ಇಲ್ಲಾಲ್ ತಡೆದ್ ದುಂಬು ಪೋಪಲ್. ಓಡೊದ ಕರಿಯಗ್ ಬಸ್ನಗ ಓಡೊದಮಾಣಿ ಓಡಬುಡ್ಯರೆ ಕೇನುಜೆ. ತನ್ನ ಮಾಯೊಡು ನೀರ್‌ನ ತೆಲಪಾದ್ ಆಳ್ ಸುದೆ ಕಡಪುನಗ ಈರಭದ್ರೆ ಪನ್ಪಿದುಷ್ಟೆ ಅಳೆನ್ ಪತ್ಯರೆ ಬರ್ಪೆ. ಆಯಗ್ ಸಿರಿ ಕಲ್ಲಾದ್ ಪೋಲಾಂದ್ ಸಾಪೊ ಕೊರ್ಪಳ್. ಲೋಕನಾಡ್‌ದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಮಾಣಿಡ ಪನ್ಪಲ್. ಪೂಜೆದ ಮಾಣಿ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಕೇನುಜೆ. ತನ್ನ ಮಾಯೊಡು ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವಳ್. ಕೊಟ್ರಡಿಗುತ್ತುದ ಕೊಡ್ಸರಾಳ್ವಗ್ ರಡ್ಡನೇ ಬುಡೆದಿಯಾದ್ ಪೋಪಳ್. ಸಿರಿ ಬಂಜಿನಾಳಾಪಳ್. ಆಳ್ವನದುಂಬುದ ಬುಡೆದಿ ಸಾಮು ಸಿರಿನ್ ಬಯಕೆ ಸಮ್ಮಾನೊಗಾದ್ ಉಜಮಾರ್ ಗುತ್ತುಗು ಲೆತೊನು ಪೋಪಳ್. ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಪಂಜನಡವೆ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಸಿರಿಗ್ ಬೇನೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸಿರಿ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆನ್ ಪೆದ್‌ದ್ ಮಾಯಕ ಆಪಳ್.

ನನಲಾ ಕತೆದುಂಬು ಪೋಪುಂಡು. ತುಳು ಜಾನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಾಮಲ್ಲ ಜಾನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಸಿರಿನಕತೆಲಾ ಒಂಜಿ. ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕರ್ ಪಂಡಿ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊನು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಅವು 15683 ಸಾಲ್‌ದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಆಂಡ್. ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ಕೊರ್ನ ಈ ಕಾವ್ಯೊನು ಫಿನ್ಲೇಂಡ್‌ದ ಲೌರಿಹಾಂಕೊ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ಮಾಯಕ ಆಯಿನ ಸಿರಿ ದೈವ ಆಯಲ್‌ಂದ್ ಜನೊಕುಲೆನ ನಂಬಿಕೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸುಮಾರ್ 7-8 ಕಡೆಟ್ ಸಿರಿನ ಆರಾಧನೆಗಾದ್ ಕಟ್ಟ್ಯಯಿನ ಗುಂಡೊ ಉಲ್ಲೊ. ಈ ಸಿರಿನ ಗುಂಡೊದ ಕೈ ತಲ್ಪನೇ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡೊಲು ಅಂಚನೆ ಬೂತೊದ ಗುಡಿಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೊ. ಒಟ್ಟಾದ್ ನೆನ್ನ್ ಆಲಡೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಆಲಡೆದೆದ್, ವರ್ಸೊಗೊರ ಸಿರಿಜಾತ್ರೆ ನಡಪುಂಡು. ಈ ಜಾತ್ರೆದ

ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಭಾಗೊ "ದಲಿಯ ಬಡ್ತವುನ." ದೈವ ಆಯಿನ ಸಿರಿ ತುಳುನಾಡ್ದ ಏತೋ ಜನ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆನ ಮೈಟ್ ಬರ್ಪಿ ಕ್ರಮವುಂಡು. ಅಂಚ ವಸಯೊ ಆಂಡ ಆಳ್ ಉಂತಿನಲ್ಪನೇ ಉಂತುನೆ. ಕುಲ್ಲಿನಲ್ಪನೇ ಕುಲ್ಪುನೆ. ಏಪಲಾ ಚಿಂತೆಡೇ ಉಪ್ಪಿನೆ, ಗೇನೊ ಇಜ್ಯಂದೆ ತನ್ನ ದಿನ ನಿಚ್ಚೊದ ಕೆಲಸೊಲಾ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಮದಪುನೆ, ಕೋಪ ದುಕ್ಕೊ ಈ ಭಾವನೆಲು ಉಡಲ್ಡ್ ದಿಂಜಿದ್ ಉರ್ಕರವುನೆ, ತಿಂದ್ಂಡ ತಿಂದೊಂದೇ ಉಪ್ಪುನೆ, ಇಜ್ಜಂಡ ತಿನ್ಯರೆನೇ ಇಜ್ಜಿ, ಬಾರಿ ಸುದ್ದೊಡುಪ್ಪುನೆ, ಮದು ಮಾಸ ತಿನ್ಪುನ ಬುಡ್ಪುನೆ- ಇಂಚ ಮಾತ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ತನೆಲೆನ್ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವಳ್. ಅವು ಅಳೆಗ್ ಸಿರಿ ಪತ್ತ್‌ದಿನಿಂದ್ ಸಿರಿಜಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತೊಗು ಅಳೆನ್ ಅಡೆಗ್ ಲೆತೊನು ಪೋಪೆರ್.

ಸಿರಿಜಾತ್ರೆಡ್ ಪೂಜಾರ್ಮೆ ಮಲ್ಪಿನಾಯನ್ ಕುಮಾರೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಒಂಜೊಂಜಿ ಕುಮಾರೆರ್‌ನಕುಲು ಅಕುಲೆ ಊರುಡಿತ್ತಿ ಸಿರಿ ಪತ್ತಿನ ಕುಲೆನ್ ಪೂರ ಆಡೆ ಬರ್ಯರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಕುಮಾರೆರ್ ಕೆಂಪುದುಸ್ಸೈತೊಡುಪ್ಪುವೆರ್. ಸಿರಿ ಪತ್ತಿನಕಲು ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗು ಮೀದ್ ಮಡಿಯಾದ್ ಬೊಲ್ದ್ ಸೀರೆ ತುತ್ತುದು ಬೊಲ್ದ್ ರವಕೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಮಾರನ ಎದ್ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಲಾದ್ ಉಂತುವೆರ್. ಕುಮಾರೆ ಸಿರಿ ಸಂಧಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆ ಮೂಲಕ ಆಳೆಗ್ ಪತ್ತ್‌ದಿನಿ ಏರ್‌ಂದ್ ವಿಚಾರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆ.ಸಿರಿ ಮಾತ್ರ ಪತ್ತುನೆ ಅತ್ತ್, ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಸಿರಿನ ಪರಿವಾರೊಗು ಸೇರಿನ ಅಬ್ಬಗೆ- ದಾರಗೆ, ಸೊನ್ನೆ-ಗಿಂಡೆಲಾ ಪತ್ತುನೆಂದುಂಡು. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿದ ಕುಲೆಗ್ ಸಿರಿನ ಕೆಲಸದಾಲ್ ದಾರುಲ ಪತ್ತು ನೆಂದುಂಡು. ಇಂಚ ಕುಮಾರನ ವಿಚಾರಣೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿಕ್ಕುಲೆನ ಕೈಟ್ ಪಿಂಗಾರೊದ ಪಾಲೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಕೈಟ್ಲಾ ಅಯಿನ್ ಅಕುಲು ಪತೊನುವೆರ್, ಕುಮಾರೆ ಸಿರಿ ಸಂಧಿ ಪನ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆ. ಆತಾನಗ ಸಂದಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಕ್ಲು ಸಂದಿನ್ ಪಿರ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಗೊತ್ತುದಾಂತಿನಕುಲು ರಡ್ಡ್‌ಕೈನ್ಲಾ ದುಂಬು ಪಿರವು ಬೀಜವೊಂದು 'ಸೋ ನಾರಾಯಿನ ದೇವೆರೇಂದ್' ಪಂಡೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚ ಬೊಳ್ಪಾಯಿನೇಟ ನಡಪುಂಡು. ನೆನ್ನ್‌ದಲಿಯ ಪಂಡ್‌ದ ಪನ್ಪೆರ್. ದಲಿಯ ಪಂಡ 'ಮಡಿ' ಮಡಿಕುಂಟುಡು ಸುದ್ದೊ ಆಪುನೆಂದ್ ಅರ್ಥೊ. ಬೊಳ್ಪಾಯಿ ನೆಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲು ಸುದೆಕ್ ಪೋದು ಮೀದ್ ಪೊಸಕುಂಟು ತುತ್ತೊಂದು ದೇವೆರೆ ದರ್ಸನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಸಾದ ಪಡೆವೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಇಂಚ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಸಿರಿಪತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ, ಸಂತೃಪ್ತಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಸಿರಿ ಪಾರ್ದನೊಡು ನಂಕ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರೊಲು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪ. ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ ತುಳುವೆದಿ ಪೊಂಜೆವೆನ ಒಂಜಿ ಪ್ರತೀಕ. ತನ್ನ ಕಂಡನಿ ತಪ್ಪು ಸಾದಿ ಪತ್ತ್‌ನಗ ಸಿರಿ ಸುರುಕು ಬುದ್ಧಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂಪಲ್. ಆಳೆನ ಬುದ್ದಿವಾದ ಆಯೆ ಕೇನುಜೇಂದಾನಗ ಕಂಡನ್ಯಗೆ ಬರ (ವಿಚ್ಛೇದನ) ಪನ್ಪಲ್, ತನ್ನ ಸಾಂಕನದ ಅಮ್ಮೆರ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋನಗ ಕಾಟ್ಯೊಪ್ಯರೆ ಏರ್ಲಾ ಬತ್ತ್‌ಜೆರ್. ತನ್ನ ಕೆಲಸದಾಳೆನ್ ಕೂಡೊಂದು ಆಳ್ ಕಾಟ್ಯೊತ್‌ದ್ ಪುನ ಪೊತ್ತವಳ್. ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ ಕರಿಪುವಳ್. ಸತ್ಯನಾಪುರದ ಹಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ ಆಳ್ ಪೋಡಿದ್ ಅಧಿಕಾರಿಲೆನ ಅಡಿಯಾಳಾದ್ ಉಂತ್ಯರೆ ಒಪ್ಪುಜಲ್, ಅರಮನೆ ಜತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಸಾದಿ ಪತ್ಯಳ್. ಮೂಲು ತುಳುವೆದಿ ಪೊಣ್ಣೊರ್ತಿನ ಸಾಮರ್ತ್ಯೊ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೊಣ್ಣುಲುಲಾ ಬಲಿಸ್ಟೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಆಳ್ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ತಳ್. ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ಏರೇ ಆವಡ್, ಕಂಡನ್ಯಾವಡ್, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶೆನೇ ಆವಡ್ ಅಂಚಿನಾಯನ್ ಸಮಾಜೊದೆದುರೇ ವಿರೋಧಿಸುವನ ಧೈರ್ಯ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊಣ್ಣಗುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಸಿರಿ ತೋಜದಳ್.

ಈತೇ ಅತ್ತಂದೆ ಸಮಾಜೊದ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲು ಈ ಸಂದಿಡ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಬೊ. ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನೊಕುಲು ಸೂಳೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋವೊಂದಿಪ್ಪುನೆ. ಅವು ಅಕುಲೆನ ಗತ್ತ್, ಗನಸ್ತಿಕೆ ಗೊಂಜಿ ಶೋಭೆಂದ್ ಎನ್ನೊನುನೆ, ಒಂಜಿ ಬುಡೆದಿ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಕುಡ ಒರ್ತಿನ್ ಮದಿಮೆ ಆಪಿನ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಪದ್ಧತಿ. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ, ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಅಣ್ಣೆಂದ್ ಲೆತ್ತಿಸಾತ್‌ಗ್ ಪೊಣ್ಣನ ಮಿತ್ತಿತ್ತಿ ಮೋಹೊನು ಬುಡ್ದು ತಂಗಡ್ಯಯಲೆಕ ತೂಪಿನ ಮೌಲ್ಯೊ ದುಂಬುದ ತುಳುವೆರೆಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸಿರಿಸಂದಿ ತುಳುನಾಡ್ದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲಾಯಿನ ಬಂಟ ಸಮಾಜೊದ ಪೂರ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಪೊಲಬುಮಲ್ತ್. ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಪೊಂಜೆವೆಗ್ ಹಕ್ಕ್ :

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುಟ್ಟುನೆನೇ ಇಲ್ಲಾಲ್. ಕುಟುಮೊದ ಉಲಯಿಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಅವು ಪಿದಯಿ ಸಮಾಜೊಗು ಪಸರೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೆರಿಯೊನೊಡಾಂಡ ಕುಟುಮೊ ಪದ್ಧತಿನ್ ತೆರಿಯೊನುನ ಬಾರಿ ಅಗತ್ಯ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕುಟುಮೊ ಪದ್ಧತಿ ಬೇತೆಕೋಡಿದ ಪದ್ಧತಿ ದಲೆಕ ಇಜ್ಜಿ. ಮುಲ್ಪದ ಮಾತ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲು ಮಾತೃ ಮೂಲೀಯ ಪದ್ಧತಿದಕುಲು. ಅಪ್ಪೆನೇ ಕುಟುಮೊದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆ. ಆಸ್ತಿದ ಹಕ್ಕ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲೆಗ್. ಅಪ್ಪೆಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲೆಗ್

ಬರ್ಪುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ಂದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಬಾರಕೂರುದ ಅರಸು ಬೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯೆನೆನ್ನ್ ಉಟರ್ನೆ ಮಲ್ತೆಂದ್ ಜನೊಕುಲು ಕತೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಾತೃ ಮಾಲೀಯ ಪದ್ಧತಿ ಜಗತ್‌ದ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಈ ಪದ್ಧತಿಡ್ ಅಮ್ಮೆ ಪ್ರದಾನ ಅತ್.ಅಪ್ಪೆನೇ ಕುಟುಮೊಗು ಪ್ರಧಾನ. ಈ ಜಗತ್‌ದ ಆದಿಮಾತೆ ಅದಿತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ವೇದೊಡುಂಡು. ಗ್ರೀಕ್ ಪುರಾಣೊಡು ಆ ಪ್ರೊಡಾಯಿಟ್ ಪಂಡ್‌ದುಂಡು. ಆಲ್ ನೀರ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಲ್. ಅಂಚ ಅಳೆನ್ ಅಪಃ ದೇವತೆ ಪಂಡೆರ್. ಆಲೆಡ್ದೇ ಮನುಕುಲ ಉಂಡಾಂಡ್. ಆಳ್ ಸುರುಕು ಸರೀ ಸೃಪೊಲೆಗ್ (ಸರ್ಪಗ್) ಜನ್ಮಕೊರ್‍ಯಲ್. ಬೊಕ್ಕ ಮನುಕುಲ ಉಂಡಾಂಡ್. ಅಂಚ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಸರ್ಪನಕುಲು ಹಿರಿಯಾಕುಲಾಯೆರ್. ಅದಿತಿ ನೀರ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನೆಡ್ದಾ ವರ ಜಲಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡಾಂಡ್. ಮಾತೃಮೂಲ ಪದ್ಧತಿದಕುಲು ಜಲಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲು, ನಾಗಾರಾಧಕೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನವು ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲು ಜಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲೆಗ್, ನಾಗಾರಾಧಕರೆಗ್ ವಿರೋಧಿಲಾದಿತ್ತೆರ್.ಈ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್ ಪದ್ಧತಿ ಬಾರಿ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡೇ ಬೇತೆ ದೇಶೊಲೆಡ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕದ Hispaniola ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೆದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲು. New Granada ಬೊಕ್ಕ Bogota ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೆಲೆಡ್. ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕದ Huron ಬೊಕ್ಕ Natch ಪನ್ಪಿಜನಾಂಗದಕುಲು, ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡೊದ Niger ಸುದೆಬರಿತ ಪ್ರದೇಶೊಡ್ ಇತ್ತಿ ಜನೊಕುಲು ಸುಮಾತ್ರ ಕುದುರುದ Malaya ಜನೊಕುಲು ಶ್ರೀಲಂಕಾದ Bintenne ಕೈತಲ್ದ ಒಂಜಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಜನೊಕುಲು ಭಾರತೊದ ಮೂಡಯಿ ಭಾಗೊದ ಬಂಗಾಳದ Sylhet ಗುಡ್ಡೆಗಾಡು ಜನೊಕುಲು. Kasi ಗುಡ್ಡೆಡುಪ್ಪಿ ಆದಿವಾಸಿಲು, ತ್ರಿಪುರೊದ Tipperah (ತಿಪ್ಪೆರ್) ರಾಜ ಮನೆತನೊದಕುಲು ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ಪದ್ದತಿನ್ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೇರಳಡ್ ಇತ್ತೆಲ ಅವ್ವೇ ಪದ್ದತಿನ್ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಉಟರ್ನೆ ಮಲ್ತಿನೆನೇ ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯೆ ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯತ್. ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ದಾಲ ಇತಿಹಾಸ ಇಜ್ಜಿ. ಕ್ರಿ. ಶಕ 1-2 ನೇ ಶತಮಾನೊದ ತಮಿಳು ಗ್ರಂತೊಡು ಬೂತ ಪಾಂಡಿಯಪ್ಪನ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದರೊಂಜಿ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಡೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ (ತೆಂಕನಾಡು 1947) ಬರೆತೆರ್.

ಭಾರತೊಡು ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ಡಿಂಚಿ ಸಮಾಜೊ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಅಧಿಕಾರ ಕೊರ್ನ ವಿಷಯ ಓಲ್ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ್ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಅಧಿಕಾರ ತಿಕ್ಕ್‌ದುಪ್ಪು. ಆಂಡ ಅವು ಶಾಶ್ವತ ಆದ್‌ತಿಕ್ಕುದುಪ್ಪಂದ್, ಆಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾದ್ ಅಧಿಕಾರ ಪೊಣ್ಣನ ಕೈಟಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬರ್ಪಿನೆಗ್ ದಿಂಜದುಂಬುಡು ಪೊಣ್ಣಗ್ ಓಟುದ ಹಕ್ಕ್‌ಸನ ಇಜ್ಯಾಂಡ್. ಆಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜಾಗೆದ

ಪಟ್ಟೆ ಪೊಂಜೆವೆನ ಪುದರ್‌ಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಪೊಂಜೊವು ಸರಕಾರೊಗು ತೀರ್ವೆ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಪದ್ಧತಿಡ್ ಜೋಕುಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಅಮ್ಮೆರೆಡ್ದ್ ಎಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸೋದರ ತಮ್ಮಲೆಗ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಣ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪುವುನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆನ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪೂರ ಕಾರ್ಯಬಾರ ತಮ್ಮಲೆಗ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟ್ ಪದ್ಧತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ದಿಂಜ ಪ್ರಭಾವ ಬೂರ್ಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪಿದಯಿ ಊರುಡ್ದು ಬತ್ತಿನ ಜಾತಿದಕುಲು ಮಾತ ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟ್‌ದಕುಲು. ಅಕುಲು ಇತ್ತೆಲಾ ಅಯಿನೇ ಪಾಲನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆಂಡ ಅಕುಲುಲಾ ಸೋದರ ತಮ್ಮಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅರ್ಪತ್ತಲ್ಲೆಗ್, ಮರ್ಮಲಲ್ಲೆಗ್ ಕಲ್ಪವುನ, ಉದ್ಯೋಗಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅಮ್ಮೆರ್ನಾತೇ ಅಕುಲೆಗ್ಲಾ ಉಂಡು. ಮದಿಮೆದ ಮಂಟಮೆಗ್ ಮದಿಮಲೆನ್ ಲೆತೊನು ಪೋಪಿನ ಹಕ್ಕ್ ಸೋದರ ತಮ್ಮಲೆಗ್. ಅಮ್ಮೆ ಆಂಡಲಾ ತಮ್ಮಲೆನ ಎದ್‌ಡೇ ದಾರೆ ಮೈತ್ ಕೊರೊಡು.

ತುಳುನಾಡ್ ಬುಡುಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಾಕಿ ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ಅಕ್ಕನ ಮಗಳೆನ್ ತಮ್ಮಲೆನೇ ಮದಿಮೆ ಆಪಿ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಉಂದು ತುಳುವೆರೆನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ತಪ್ಪು. ಅಕುಲು ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದಕುಲಾದುಪ್ಪಡ್, ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟ್ ದಾಕುಲಾದುಪ್ಪಡ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ವಿರುದ್ಧ. ತಮ್ಮಲೆ ಅಮ್ಮಗ್ ಸಮಾನ. ಅಂಚಾಂದ್ ಉಂದು ಪಾಪಂದ್ ಎನ್ನಿವೆರ್. ಉಂದು ಮುಲ್ಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಬದ್ಧ ವಿರುದ್ಧ. ಮುಲ್ಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ್ ಏರೆನ್ಲಾ ಮಾಮ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪೊಲಿ. ಅವು ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ್ ಜಪ್ಪನೆರ್, ಜೋಕುಲು ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ದುಲೆಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ರಿವಾಜಿ, ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಸಮಾನತೆನ್ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬಾಕಿ ಕಡೆಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಜನ ಪೊಂಜೊವು ವಿದ್ಯಾವಂತೆರಾತೆರ್. ಎಚ್ಚ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಉದ್ಯೋಗೊಡುಲ್ಲೆರ್. ತಪ್ಪು ಸಾದಿಡೆ ಪೋಪಿನ ಕಂಡನ್ಯನ್ ಸರಿ ಸಾದಿಗ್ ಕನಪ್ಪುನ ಸಾಮರ್ತ್ಯ ಒರಿತೊಂದೆರ್. ಸಮಾಜೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊಂಜೆನಕ್‌ಲೆಗ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಬಾಕಿ ಕೋಡಿಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಮಾನಾದಿಗೆ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ದಾಲಾ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ತುಳುವೆರೆನ ಪರ್ಬೊಲು :

ಒಂಜಿ ಸಮಾಜೊದ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪರಂಪರೆ, ಮೌಲ್ಯ, ನೈತಿಕತೆ, ವಿಧಿ-ನಿಷೇಧೊಲು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪೂರ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುನೆ ಆ ಸಮಾಜೊದಕುಲು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪಿನ ಪರ್ಬೊಲೆಡ್. ತುಳುವೆರ್ ದಿಂಜ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ಆಯಿಟ್

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾದ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಡೇ ಉಟರ್ನೆ ಆಯಿನ ಕೆಲವು ಪರ್ಬೊಲು ಉಲ್ಲ. ಪುರಾಣ ಕತೆಕುಲೆನ ಪ್ರಭಾವೊಡ್ದಾವರ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಉದಿಪನ ಆಯಿನ ಕೆಲವು ಪರ್ಬೊಲು ಲಾ ಉಲ್ಲೊ. ಪತ್ತನಾಜೆ, ಆಟಿ ಅಮಾಸೆ, ಸೋಣ ಸನಿವಾರ, ತುಡರ್ ಪರ್ಬೊ, ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಕೆಡ್ಡಾಸ, ಬಿಸು. ಉಂದು ಈತ್ ತುಳುವೆರ್ನನೇ ಪರ್ಬೊಲು, ಅಷ್ಟೆಮಿ, ಚೌತಿ, ಸಸ್ಟಿ, ನವರಾತ್ರಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಉಂದುಪೂರ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪರ್ಬೊಲು. ಇತ್ತೆ ತುಳುವೆರ್ ಅವೆನ್ಲಾ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಪತ್ತನಾಜೆ :

ಬಾಕಿಕೋಡಿದಕುಲೆಗ್ ವರ್ಸೊಗು ಚಳಿಗಾಲ, ಸೆಕೆಗಾಲ, ಬರ್ಸದ ಕಾಲಂದ್ ಮೂಜಿ ಕಾಲಾಂಡ, ತುಳುವೆರೆಗ್ ವರ್ಸೊಗು ಮರೆಯಾಲ, ಅರೆಗಾಲಂದ್ ರಡ್ಡೇಕಾಲ. ಆ ಲೆಕ್ಕೊಡು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಚಳಿಯೇ ಇದ್ದಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಮರೆಯಾಲ ಬೇಸ್ಯ ತಿಂಗೊಳ್ಡು ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಬೇಸ್ಯಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮರೆಯಾಲಂದ್ ಲೆಕ್ಕ. "ಬೇಸ್ಯಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮರೆಯಾಲ, ಆಟಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆಗಾಲೊಂದು" ಒಂಜಿ ಗಾದೆನೇ ಉಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮರೆಯಾಲ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಬಂಜದ ಕಾಲ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದೇ "ಆಯಗೇಪಲ ಮರೆಯಲ ತಪ್ಪರಿದ್ದಿ" ಪನ್ಪಿಗಾದೆನೇ ಉಂಡಾತ್ಂಡ್, ಬೇಸ್ಯಡ್ ಸುರು ಆಯಿನ ಬರ್ಸ ಆಟಿ ಮುಟ್ಟ ಬುಡ್ಪುಜಿ. ದಿರಿಕೂಟ ಬರ್ಸ ಸೆಡಿಲ್, ಮೆಂಚಿ, ಗಾಳಿಡ್ದಾವರ ಜನೊಕುಲು ಪಿದಯಿ ಪಿದಾಡ್ಯರೆ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಯೇ ಕುಲ್ಲೊಡಾತೆ. ಬೆನ್ಯರೆ ಕೆಲಸೊಲ ಇಜ್ಜಿ. ಕೆಲಸ ಇತ್ತ್ಂಡ ಪೋಯರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ದುಂಬುದಕುಲು ನೆನ್ನ್ ದುಂಬೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದುಪ್ಪೆದೆರ್, ಮರೆಯಾಲ ನಾಲ್‌ತಿಂಗೊಳುಗು ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಅರಿನ್ ಮುಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ ದೀಪೆದೆದ್, ಕಜಿಪುಗು ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ತಾರಯಿ ಅಟ್ಟೊಡು ಪಾಡೆದೆರ್. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಕಜಿಪುಗು ಬೋಡಿತ್ತಿನ ತೌತೆನ್ ಬೆದ್ರದ ಅಡ್ಡೊಗು, ಕಂಬೊಲೆಗ್ ಕಟ್ಟೆದೆರ್, ಅರಿ ಕಜಿಪುದ ಸಾಮಾನ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ಯಾವಾ? ಅಯಿನ್ ಬೈಪವೊಡತ್ತಾ? ಅಯಿಕ್ ಬೋಡುತ್ತಿನಾತ್ ನುಂಗೆಲ್ ಕನಕ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊಟ್ಯಡ್ ಅಟ್ಟೆ ಒಯ್ಪದೆರ್, ಇಂಚ ಮರೆಯಲೊದ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆನ್ ಮಾತ ಅಟ್ಟೊಗೇರ್ಸವುನ ಒಂಜಿ ಗಡು(ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನ) ಪಂಡ ಬೇಸ್ಯ ಪತ್ತೆನಾನಿ. ಆನಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೈವೊಲೆಗ್ ಕೋಲ, ನೇಮ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಆನಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ದೈವೊಲೆಗ್ ಕೋಲ ನಡಪುಂಡು. ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಆನಿಯೇ ವಿಶೇಷ ಉಚ್ಚಯೊ. ನಾಗ, ಭೂತೊಲೆಗ್ ತಂಬಿಲ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ಲಾ ಆನಿಯೇ ಕೊರೂಡು, ಪತ್ತನಾಜೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಊರುಡು ಪಿಲಕ್ಕಯಿ ಧಾರಾಳ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಂಚ ಆನಿದ ವಿಶೇಷೊದ ತಿನಸ್ ಪಂಡ ಗುಜ್ಜೆದ ಕಜಿಪು, ಚಂಗುಳಿ, ಪಿಲಕಯಿದ ಪಾಯಸ, ಆನಿದೈವ ದೇವೆರೆಗ್ ಗುರು ಕಾರ್ನವೆರೆಗ್ ತಂಬಿಲ, ಅಗೆಲ್ ಬಳಸ್‌ದ್ ಮರೆಯಲ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪದ್ ಕೊರ್ಲೆಂದ್

ನಟ್ಯೊನುನ ಕ್ರಮೊ. ಈ ಆಚರಣೆಡ್ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಮುಂದಾಲೋಚನೆ ಮಾತತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು,

ಆಟಿ ಅಮಾಸೆ :

ತುಳುವೆರ್ ಸೌರಮಾನ ಪದ್ಧತಿನ್ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ಪಿನಕುಲು. ತುಳು ತಿಂಗೊಳು ಆಟಿ, ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಪದ್ಧತಿದ ಆಷಾಢ ತಿಂಗೊಳುಗು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸರಿಯಾದ್ ಬಪುಂಡು. ಆಟಿ ಮರೆಯಾಲೊದ ಅಕೇರಿದ ತಿಂಗೊಳು. ಆಂಡಲಾ ಬರ್ಸ ಬರೋಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಇಡೆ ಇಡೆಟ್‌ದೊಂಬು ಕಾಯುಂಡು. ಇಂಚ ಬರ್ಸದ ಇಡೆಟ್‌ದೊಂಬು ಬತ್ತ್ಂಡ ಅವುಬಾರಿ ಕಾರ್ರೊ, ಆಟಿದ ದೊಂಬುಗು ಆನೆದ ಬೆರಿಲಾ ಪುಡಾವು ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ದೊಂಬು ಬರ್ಸಡ್ದಾವರ ಹವಾಮಾನ ಒಂಜಿ ರೀತಿ ಕೆಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಬೇಸ್ಯ-ಕಾರ್ತೆಲ್ ತಿಂಗೊಳು ಬತ್ತಿನ ಬರ್ಸಡ್ದಾವರ ಕಾಡ್, ಕಾಟ್‌ಸದೆ ಮಾತಕೋಡಿಡ್ ಬುಳೆದುಪ್ಪುಂಡು. ಕ್ರಿಮಿಕೀಟೊಲು ಎಚ್ಚಾದುಪ್ಪುವ. ಈ ರಡ್ಡ್ ಕಾರಣೊಡ್ದಾವರ ರೋಗ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಮಲೇರಿಯಾದ ಬಾದೆ ಬಾರಿ ಜೋರಿತ್ತ್ಂಡ್. ಸೀತೊ, ತೆಮ್ಮ, ತರೆಬೇನೆ, ಜ್ವರ ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ದಾಂಡ ಕುಡ ಒಂಜಿಕಡೆಡ್ದ್ ಬಡವು. ಪತ್ತನಾಜೆದಾನಿ ಅಟ್ಯೊಡು ದೀನವು ಪೂರ ಮುಗಿದುಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಗಡಿಡ್ದ್ ಅರಿ ಕನಯರೆ ಕಾಸ್ ಇಜ್ಜಿ. ಬಡಪೊತ್ತು, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆಡ್ದ್ ಪೋಡಿಗೆ. ಪ್ರಕೃತಿದ ಕೋಪೊಗು ಎಂಚ ಬಲಿಯಾಪೊನೋದಾನ್ನ ಪನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆ. ರೋಗೊ, ಬಡವು, ಪೋಡಿಗೆ-ಈ ಮೂಜಿ ಕಾರಣೊಡ್ದಾವರ ಆಟಿದ ತಿಂಗೊಳು ಒಂಜಿ ರೀತಿ ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿತ ತಿಂಗೊಳು, ನೆನ್ನ್ ಕಳೆಯರೆ ಗಾದ್ ದುಂಬುದಕಲು, ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸೂತ್ರೊಲೆನ್ ನಾಡೊಂದೆರ್.

ಗಂಜಿಗ್ ಅರಿ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಬಂಜಿದಿಂಜಯರೆ ಆಪೊರ್ತುಡು ಕಾಡ ಸಂಪೊತ್ತು ಧಾರಾಳ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋದು ನರೆ, ಈಯೆರ್ ಗರ್ತ್‌ದ ಕನತ್‌ದ ಕಂಡೆ ಬೆಯ್ಪದ್ ತಿನ್ಪೆರ್, ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋದು ಕಣಿಲೆ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಕಜಿಪು ಅಡ್ಪೆದೆರ್, ಅಡ್ಕಬಾರೆ, ಎದ್ರೋಳಿಕಾಯಿ ಧಾರಾಳ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಬೆಯ್ಪದ್ ಉಪ್ಕರಿ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ತಜಂಕ್ ಮುತ್ತುದು ಆಜಯಿನ ಕಜಿಪು, ಅಡ್ಯೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಸೇವುದ ಇರೆತ ಪತ್ರೊಡೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಲಾಂಬು ಮೂಡೆದ್ಂಡ್. ಲಾಂಬುದ ಕಜಿಪು ಬಾರಿ ರಿತಿ. ಆಟಿಡ್ ತಿಮರೆ ತಿನ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜಿ. ಅಪಗ ಅವು ಕಯಿಪೆ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಜನೊಕುಲೆ ನಂಬಿಕೆ. ಕಾಡ್‌ದೊಂಜಿ ಆಟಿ ಸೊಪ್ಪುಂದು ತಿಕುಂಡು. ಅರಿತ ಪಾಯಸೊಗು ಆಟಿಸೊಪ್ಪು ಪಾಡ್ಂಡ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮೆನೆ. ದಾಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿಂಡ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಸಾಂತನಿ ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಅರೆಗಲೊಡು ದೆತ್ತ್‌ದೀನ ಬೀಜ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಯಿನ್ ಸೂಟು ಪಾಡ್ದ್ ತಿನ್ಪೆದೆರ್. ಇಂಚ ಬಂಜಿ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಬಡವುಗುಲಾ ಆಪುಂಡು. ಮರ್ದ್‌ಗ್ಲಾ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಿಲೆಟ್‌ಕಾಡ್ ಸಂಪೊತ್ತು ಬಳಕೆ ಆಪೆದ್‌ಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪಾಲೆದ ಮರನ್ ಬಾರಿ ಪವಿತ್ರೊಂದು ಎನ್ನಿವೆರ್, ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕುಲೆಗ್ ಅತ್ತೋಸುದ ಮರ ಎಂಚನಾ ಅಂಚನೆ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪಾಲೆದ ಮರ. ಪಾಲೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ಜಾತಿ ಉಂಡು. ಪಾಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಳ್ಪಾಲೆಂದ್. ಮರ್ದ್‌ಗಾಪುನವು ಪಾಲೆ. ಈ ಮರಟ್ ಪೇರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ತೊಡಿಂಬೆಡ್ ಏಳೇಲ್ ಇರೆಕುಲುಪ್ಪುವ, ಅಂಚ ನೆಕ್ಕ್ ಸಪ್ತ ಪರ್ಣಿಂದ್ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ಕೆಲವು ಜಾತಿದಕುಲು ಮದಿಮೆಗ್ ದುಂಬುನಾನಿ ಚಪ್ಪರೊದ ಒಂಜಿ ಕಂಬೊಗು ಈ ಮರತ ಗೆಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಅಯಿಕ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ನೆನ್ನ್ ಕನ್ಯಾ ಕಂಬೊಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಮರ ಎಡ್ಡೆ ಮರ್ದ್‌ದ ಮರ. ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಆ ಮರಟ್ ಮಾತ ರೋಗೋಗ್ಲಾ ಬೊಡಿತ್ತಿನ ಮರ್ದ್‌ಲು ಬತ್ತ್ ಸೇರ್ಪೊಂದು ನಂಬಿಕೆ. ಅಮಾವಾಸೆದ ದುಂಬೆನಾನಿ ಬಯ್ಯಗ್ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಮರ ನಾಡೊಂದು ಪೋವೊಡು, ಮರತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ, ಅಯಿತ ಮುದೆಲ್ಡ್ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ದೀದ್ ಕೈಮುಗಿದ್ "ಯಾನ್ ಎಲ್ಲೆ ಬರ್ಪೆ, ಮರ್ದ್‌ಲಾಯಿನ ಮರ್ದ್ ಪೂರ ನಿನ್ನುಡಲ್ಡ್ ಸೇರೊಡು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈಮುಗಿದ್ ಬರೊಡು. ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಆ ಮರತ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಉರ್ಬಿಲಿ ಪೋವೊಡು. ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಉಂಡೋ ತೂವೊಡು, ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಗುದ್ದ್‌ದು ಕೆತ್ತೆಲಕ್ಕದ್ ಕನವೊಡು. ಅಯಿನ್ ಕಡೆದ್ ಪುಂಟೊಡು. ಕಡೆನಗ ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿ ಸುಂಟಿ ಸೇರವೊಂಡ ಎಡ್ಡೆ. ಈ ರಸೊನು ಕಾಂಡೆ ಪರ್‌ಂಡ ಮಾತ ರೋಗೊಲಾ ಪರಿಹಾರ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ತುಳುವೆರೆನ. ರೋಗೊ ಗುಣ ಆವೊಡೂಂದಾಂಡ ಮರ್ದ್‌ದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ನಂಬಿಕೆನೇ ಮುಖ್ಯ. ಈ ರೀತಿಡ್ ದುಂಬುದಕುಲು ರೋಗೊಗು ಮರ್ದ್ ನಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಮರ್ದ್‌ಪರ್‌ಂಡ ಬಂಜಿ ಸುದ್ದೊ ಆಪುಂಡು. ಮೆಯಿ ಸುದ್ದೊಗಾದ್ ಆನಿ ತೀರ್ಥೊ ಮೀಪುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಕೆಲವು ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಪೋದು ಮೀಪೆರ್. ಪೋಯರೆ ತೀರಂದಿನಕುಲು ಇಲ್ಲಬಾಕಿಲ್ದ ತೋಡು, ಸುದೆಕುಲೆಡೇ ಮೀಯೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್.

ಪೋಡಿಗೆ ಕಳೆಯರೆ ಅಕುಲು ಆಟಿ ಕಳೆಂಜನ್ ಬರುಮಲ್ಪೆದೆರ್, ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ದು ಬರ್ಪಿ ಕಳೆಂಜ ವೇಸೊನು ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಪನ್ಪುನೆ. ಕಳೆಂಜೆ ತನ್ನ ಭೀಕರರೂಪೊಡು. ಆರ್ಭಟೆ ಕೊರೊಂದು, ಕಳ್ಕೊಂದು ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗುತ್ತುದೆತ್ತ್‌ದ್ ನಾಲ್ ಲಾಗಪಾಡ್ಯೆಂಡ ಆ ಪೋಡಿಗೆಗ್ ಉಡಲ್ದ ಉಲಯಿದ ಪೋಡಿಗೆ ಮಾಯ ಆದ್ ಪೋಪೆದ್‌ಂಡ್.

ಆಟಿಡ್ ಈತೇ ಅತ್ತ್ ನಸಲಾತ್ ಕ್ರಮೊಕುಲುಲ್ಲೊ, ಪೊಸ ಮದಿಮಲ್ ಈ ತಿಂಗೊಳ್ಟು ಕಂಡ್ಯನೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಏರ್-ತಗ್ಗ್‌ದ ಹವಾಮಾನೊಡ್ಡಾವರೊ ಈ ತಿಂಗೊಳು ಜೀವಿಲೆಗ್ ಉದ್ರೇಕ ಎಚ್ಚ. ಆಟಿಪಂಡ ಘರ್ಷಣೆ, ಸಂಭೋಗ ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ಥೊಲಾ ಮಲ್ಪೊಲ್ಯಾಪುಂಡು. ಕರ್ಂಬು ಆಟುನೆ, ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಡ್ದ್ ನೀರ್ ಆಟುನೆ-ಇಂಚ ವಾಕ್ಯೊಡು ಪನ್ನಗ ಆಟು ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊದ ಅರ್ಥ ತೆರಿಯುಂಡು. ಪೊಸ ಮದಿಮಲ್ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಲೆಗ್ ಪೊಸಬೆದಿ ಆಯಿ ಕಾರಣೊ ಆಳ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಾಲೇಕುಲ್ಲುನ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ದುಂಬುದಕುಲು ಕಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್, ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಕುಲ್ಲುನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಆಡೆ ಕಂಡನಿ ಪೋದು ಬರ್ಪಿ ಕ್ರಮೊಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚ ಆಟಿಡ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಯರೆಬಲ್ಲಿ. ಆಟಿಡ್ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆಯಲ್‌ಂದಾಂಡ ಆಳ್ ಸುಗ್ಗಿಡ್ ಪೆದ್ದಲ್, ಅಪಗ ನಟ್ಟ ಅರೆಗಾಲ, ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆದ ಆರೋಗ್ಯೊಗು ಅತ್ ಸೆಕೆ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿ ಕಾರಣೊಲಾ ನೆಕ್ಕ್ ಪೂರಕ ಆಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್ದ್ ದುಂಬುದ ಜನೊಕುಲು ಆಹಾರೊಡೇ ಮರ್ದ್‌ನ್ನಾ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಅಕುಲು ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕೆರ್, ವಾ ವಸ್ತ್‌ಲೆಡ್ ವಾಗುಣೊ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊ ಅಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಪುಲಮರ್ದ್‌ಡ್, ಪತ್ಯೊಡು, ಆಹಾರೊಡು ಅಕುಲು ರೋಗೊಲೆನ್ ಗುಣ ಮಲ್ಪೆದೆರ್, ಅಕುಲೆಗ್ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪಿನ ವಿಧಾನೊಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತಿಮರೆ, ಬಾರೆದಂಡ್, ನುರ್ಗೆ, ಪೂಂಬೆ, ಸೇವು, ತಜಂಕ್ ಉಂದುಪೂರ ಅಕುಲೆಗ್ ಆಹಾರೊಲಾ ಅಂದ್, ಮರ್ದ್‌ಲಾ ಅಂದ್, ಕಜಿಪುಗು ದಾಲದಾಂತಿನ ಪೊರ್ತುಗು ಕಾಡ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಕೇಪುಳು, ನೆಕ್ಕರೆ, ಚೀಮುಳ್ಳು, ತೇರೆ ಪೇರಂಗಾಯಿ, ಮಾದೇರಿ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಜಾತಿದ ದೈಕುಲೆನ ಕೊಡಿ ಕಿನ್ಯೊನುದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಸಂಗರಿ ಮಲ್ಪೆದೆರ್, ನೆಟ್ಟ್ ಉಂಡುಂಡ ಬಂಜಿ ಸುದ್ದ ಆಪೆದ್‌ಂಡ್. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕೊಡಿ ಮರ್ದ್‌ರಸದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆದೆರ್, ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಬಾಲೆಗ್ ಕಫ, ಅಸ್ತಮದ ಬಾದೆಬರ್ಪೆದಿಜಿ. ಪೆದ್ಮೆದಿಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮುನೆದ ಮರ್ದ‌ಗಂಜಿ, ಲೇಹ ಮಲ್ತ್‌ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮರ್ದ್ ಅರೆಪ್ಪುನ, ಅಯಿನ್ ಸುದ್ದೊ ಮಲ್ಪುನ, ಮರ್ದ್ ಪರ್ಪುನವು ಉಂದು ಪೂರ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಆಚರಣೆಲಾದಿತ್ತ, ಅಂಚ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲೋಪತಿ ಮರ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅರಿಯೊಂದುಂಡು.

ಆಟಿಡ್ ಅಟ್ಟ ಅಡಿಪುನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಸ್ವಚ್ಛತೆಗ್ ತುಳುವೆರ್ ಏತ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊರ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ನೆಟ್ಟ್ ಅರ್ತ ಆಪುಂಡು. 'ಆಟಿ ಆಡೋಂದು ಪೋಪಿನೆ ಸೋಣ ಓಡೊಂದು ಬರ್ಪಿನೆ' ಪನ್ಪೆರ್. ಬರ್ಸ ಬತ್ತೊಂದೇ ಉಪ್ಪುನೆ. ಬೇಲೆ ಇಜ್ಯಂದೆ ಇಲ್ಲಾಲೇ ಕುಲ್ಲುವುನೆ ಈ ಮಾತ ಕಾರಣೊಲೆಡ್ದಾವರ ಆಟಿ ದಿಂಜ ಉದ್ದಪೋಯಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು ಆಟಿದ ಉರು ಕಳೆಯರೆ ಗಾದ್ ಚೆನ್ನೆಗೊಬ್ಬುನೆ ಸಾಮಾನ್ಯ.

ತುಡರ್ ಪರ್ಬ :

ತುಡರ್ ಪರ್ಬ (ದೀಪಾವಳಿ) ಭಾರತ ದೇಶೊದ ಮಾತಾ ಕೋಡಿಡ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪರ್ಬ. ಅಂಚ ತುಳುವೆರೆಗ್ಲಾ ಅವು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪರ್ಬ. ತುಳುವೆರ್ ಪರ್ಬಂದ್ ಪನ್ಪುನೆನೇ ತುಡರ್ ಪರ್ಬೊಗು, ಈ ಪರ್ಬೊನು ದೇಶೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಶಯ ದೀವೊಂದು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ಬಲಿಯಂದ್ರೆ ಪನ್ಪಿರಾಜೆ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ಧರ್ಮಿಷ್ಟೆ ಆದಿತ್ತೆ. ಜನೊಕುಲೆನ್ ಬಾರಿ ಮೋಕೆಡ್ ತೂಪೆದೆ. ಬಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ಮೊಟ್ಟು ಭೂಮಿದಾನ ಕೇಂಡೆ. ಆಯನ್ ಮೋಸೊಡು ಗೆಂದ್ಯೆ, ಜಾಗೆನ್ ಪೂರ ಉಲಯಿ ಪಾಡ್ಯೆ, ಕಡೇಕ್ ಬಲಿಯಂದ್ರಗ್ ಉಂತ್ಯರಲಾ ಜಾಗೆದಾಂತೆ ಪೋಂಡು. ಬಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಆಯನ್ ಒಟ್ಟೆ ಓಡೊಡು ಕುಲ್ಲದ್ ಕೈಟ್ ಮೋಂಟು ಜಲ್ಲ ಕೊರ್ದು ಕಡಲ್‌ಡ್ ದೂರ ನೂಕುದು ಬುಡ್ಯೆ, ಓಡೊಡು ದುಂಬು ಪೋನಗ ಜನೊಕುಲು ಕನನೀರ್ ದೀದ್ ಕುಡ ಏಪಬರ್ಪಂದ್ ಕೇನುವೆರ್. ಅಪಗ ಆಯೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಸೊ ಪರ್ಬೊಗು ಬರ್ಪೆಂದ್ ಪಾತೆರ ಕೊರ್ಪೆ. ಆಯೆ ಕೊರ್ತಿನ ಪಾತೆರ ಪ್ರಕಾರ ಪರ್ಬೊಗು ಬರ್ಪೆಂದ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕುಲು ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್, ಉಂದು ಬಲಿಯಂದ್ರ ಪಾರ್ದನೊಡು ಬರ್ಪಿನಕತೆ.

ಪರ್ಬದ ಪಾಡ್ಯದಾನಿ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಪಾಲೆದ ಮರನಡ್ದ್ ಆಯಿನ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಕ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ತಿಬಿಲೆ ಪೊತ್ತದ್ ತುಡರ್ ಬೆಳಗವೆರ್, ಕಂಡದ ಬರಿಟ್, ಕಿದೆತ ಬರಿಟ್‌ಲಾ ಕಬರ್ ಇತ್ತಿನ ಮರ ನಡ್ದ್ ಆ ಮರತ್ತ ಕಬರ್ ಕಬರ್‌ಡ್ ಆನಿ ತಿಬಲೆ ಪೊತ್ತದ್ ದೀಪಿನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಬುಳೆಕಿ (ಬೆಳಕಿನ) ಮರಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್, ಪರ್ಬೊಗು ಉರ್ಬ್ಯರೆ ದೀನ ಅಡ್ಯೆ ಆವೊಡು, ಬಜಿಲ್ ಬೆಲ್ಲ ತಾರಾಯಿ ಮೊರೆಪೊಡು, "ಪರ್ಬಗದ್ದಲ ಬಜಿಲ್ ಮುಕ್ಕೊಂಡೆ" ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಗಾದೆನೇ ಉಂಡಾತ್‌ಂಡ್. ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಮರ ಪಾಡ್ಪೆರ್. ಪಾಡ್ಯದಾನಿ ಅಯಿಕ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್, "ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ಬಲಿಯಂದ್ರಾ... ಕೂ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೂಕುಲು ಪಾಡ್ಪೆರ್, ಅತಾನಗ ಬೆಡಿ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಬೆಡಿ

ಪುಡಪವೆರ್, ಜೋಕುಲು ಪಟಾಕಿ, ಗರ್ನಾಲ್ ಪುಡಪಾವೆರ್. ನೆನ್ನ್ ಮರ ಅಳುನೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಮಾಸೆಗ್ ದುಂಬುನಾನಿ ನರಕ ಚತುರ್ದಶಿ. ಆನಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವೆರ್ ಸತ್ಯಭಾಮೆನೊಟ್ಟು ಸೇರೊಂದು ನರಕಾಸುರನ್ ಕೆರ್ನ ದಿನೊ. ದುಂಬೆನಾನಿ ಬಯ್ಯಗ್ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಜಲಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೆಂದ್ರ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಕೂಟುದು ಕಾಯ್ಪುವೆರ್, ಬೆಂದ್ರ್ ಕೊಟ್ಯನ್ ಸೇಡಿದ ಚಿತ್ತಾರ ಬರೆದ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕಾಂಡೆ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಎಣ್ಣೆ ಮಜ್ಜನ ಅಪುಂಡು.

ಪರ್ಬೊದ ಪೊರ್ತುಗು ಎರ್ಲೆಗ್ ತುಡರ್ ತೋಜವುನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಎರ್ಲೆನ್ ಆನಿ ಪೊರ್ಲು ಮೀಪದ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಆರತಿ ಬೆಳಗದ್ ಮಾತ ಎರ್ಲೆಗ್ಲಾ ತಿನ್ಯರೆ ದೋಸೆ, ಬಾರ್, ಬಜಿಲ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಪರ್ಬೊದ ಅಮಾಸೆದಾನಿ ರಾತ್ರೆ ಸೈತಿನಕುಲೆಗ್ ಬಜಿಲ್ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಆ ವರ್ಸೊಡೇ ಸೈತಿನಕುಲಾಂಡ ಅಕುಲೆಗ್ ವಿಶೇಷೊ ರೀತಿದ 'ಬಜಿಲ್ ಪಾಡುನ' ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ತುಳುವೆರನ ತುಡರ್ ಪರ್ಬೊದ ಆಚರಣೆಡ್ ದಿಂಜ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ತೆರಿಯೊನ್ಯರೆಗಾಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತಿ ಅರಸು ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ. ಆಯನ್ ಬೆರಿ ಪತ್ತಿನಕುಲು ಬಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಲು, ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ದಾಳಿ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಈ ಕತೆಟ್ ತೆರಿಯೊನ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ವೈದಿಕ ಪುರಾಣೊದ ಬಲೀಂದ್ರನ ಕತೆಟ್ ವಿಷ್ಣು ವಾಮನಾವತಾರ ತಾಳ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಲಿಯೇಂದ್ರನ್ ತೊರ್ತುದು., ಪಾತಾಳೊಗು ತಳ್ಳುವೆ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಉಂಡು. ತುಳು ಪಾರ್ದನೊಡು ಆಯನ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ನೂಕುದು ಬುಡ್ಪಿ ಕತೆ ಉಂಡು. ಬಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಲು ವಿಜಯ ನಗರೊಡ್ದು ಬತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊಲಾ ಪಾರ್ದನೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು. ಒಟ್ಟು ಪಿದಯಿ ರಾಜ್ಯೊಡ್ದು ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲು ಈಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಲ್ಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ನಾಶ ಮಲ್ಪರೆ ತೂಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನನೇ ನೆತ್ತ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ. ಇಂಚಿನ ಮತೀಯ ಸಂಘರ್ಷ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದಿಂಜ ಸರ್ತಿ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಪೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ದುಂಬುದ ಮೂಲೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತುಳುನಾಡ್ದಕುಲು ಬುಡ್ಯರೆಗ್ ಒಪ್ಪುಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಾಂಕೇತೀಕತೆನೇ ವರ್ಸೊಗೊರಾಂಡಲಾ ಬಲೀಂದ್ರೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬರ್ಪಿ ಪರ್ಬೊದ ಆಚರಣೆ. ತುಳುವೆರೆನ ಬೆನ್ನಿ- ಬೇಸಾಯೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬೆನ್ನಿದ ಕೆಲಸೊಗು ಬೆನ್ನಿದಾಯಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ಕೈಕಂಜಿಲು. ದಪ್ಪರೆ ಎರ್ಲು, ಬೋರ್ಲು ಬೋಡು, ಗೊಬ್ಬರೊಗು ಕಂಜಿ

ಕೈಕಂಜಿಬೋಡು. ಅಂಚ ಅವೆನ ಉಪಕಾರೊದ ನೆಂಪುಗಾದ್ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ಲಾ ತುಡರ್ ಪರ್ಬ. ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಗೋವುಗು ಮಾತ್ರ ಪೂಜೆ, ತುಳುಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ ಮಾತ ಪೂಜೆ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರಾಣಿದಯೆ ನೆಟ್ಟ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಲೆನ್ ಸಮಾನತೆಟ್ ತೂಪಿನ ತುಳುವೆರನ ಧರ್ಮೊ, ಜೊತೆಟ್ ಉಪಕಾರ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ಏರೇ ಆವಡ್ ಅಕುಲೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೊನುನಲಾ, ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮೌಲ್ಯ, ಬೊಲ್ಪು ಜ್ಞಾನೊದ ಸಂಕೇತ, ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆ, ದಾನ-ಧರ್ಮ ಮಲ್ಪುನೆ ಇತ್ತಿನೆನ್ ಪಟ್ಟ್ ತಿನ್ಪುನೆನ್ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದು ಅಕುಲು ನಡತಿ ಸಾದಿದ ಮೌಲ್ಯೊನು ತೆರಿಯೊನುನೆ, ಉಂದು ಪೂರ ತುಡರ್ ಪರ್ಬೊದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯೊಲು.

ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾತಿ :

ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದ ಪೊರ್ತುಗು ಬೆನ್ನಿದಾಯನ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಬಾರ್ದ ರಾಸಿಗ್ ಮುಳ್ಳು, ಕಲ್ಲ್‌ದೀಪುನ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆ ಉಂಡು. ಅಂಚ ಮುಳ್ಳು-ಕಲ್ಲ್ ದೀಜಿಂದಾಡ ಬಾರ್‌ನ್ ಉರವೆ ಕೊನೊಪೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮೂಲು ಉರವೆ ಪಂಡ ಉರಗೆ, ಉರಗೆ ಪಂಡ ನಾಗೆ, ನಾಗೆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಸಂಕೇತ, ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆ ಬುರೊಡೂಂದಾಂಡ ಅಯಿಕ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗುಣೊ ಕಾರಣ, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗುಣೊಕ್ಕು, ಫಲವತ್ತತೆಗ್ ನಾಗೆ ಕಾರಣ, ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದಾನಿ ಆಯನ ಸೇಜಿ ಪಾಲ್ ಕೊನೊದು ಪೋಯರೆ ಬರ್ಪೆಂದ್ ನಂಬಿಕೆ. ಕೊನವಂದಿಲೆಕ ಬಾರ್‌ಗ್ ಮುಳ್ಳು ಕಲ್ಲ್ ದೀಪುನ ಕ್ರಮ. ಉಂದುವೇ ಮುಳ್ಳು-ಕಲ್ಲ್ ದೀಪುನೆದ ಗುಟ್ಟು, ಚೀಮುಳ್ಳು ಬೊಕ್ಕ ಬೊಲ್ಲುಕಲ್ಲ್ ಬಾರ್ದರಾಸಿಗ್ ದೀದ್ ಉರಗೆ ಬಾರ್ ಕೊನವಂದಿಲೆಕ ಕಾಪುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ನಾಗಗ್ ತಂಬಿಲ ಕರಿಪುವೆರ್, ತುಳುವೆರೆನ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ಉಂದು ಒಂಜಿ ದೃಷ್ಟಾಂತ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಮುಟ್ಟ ಅರಿತ ರೊಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪೈರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿ ಕಟ್ಟ್ ಉಂಡು. ಕೋರಿ-ರೊಟ್ಟಿ ತುಳುವೆರೆನ ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ವಿಸೇಸೊ.

ಕೆಡ್ಡಸೊ:

ತುಳುವೆರ್ ಮೂಲತ! ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕೆರ್, ಬೋಂಟೆದ ಕಸುಬುನು ಬುಡುದು ಬೆನ್ನಿ-ಬೇಸಾಯೊಗು ಜತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲು ಅರಿ-ಬಾರ್ದ ಬೇಸಾಯೊನೇ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪಗ್ ಅರಿಬಾರ್ದ ಬೆನ್ನಿನ್ ಬುಡುದು ಕಂಗ್- ತಾರೆ ತೋಟೊದ ಬುಳೆಕ್ ಜತ್ತ್‌ದೆರ್. ಈ ಪ್ರಕೃತಿಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುನ ಮರ, ದಯಿ, ಬೂರು, ಪುದೆಲ್, ಗುಡ್ಡೆ,

ಪರ್ವತೊ, ತುದೆ, ಕಡಲ್ ಪೂರಾ ಅಕುಲೆಗ್ ಪವಿತ್ರೊ ಅರಿ-ಬಾರ್ ಪಂಡ ಅಕುಲೆಗ್ ಪೊಲ್ಸು. ಇತ್ತೆ ಕಂಗ್‌ದ ತೋಟೊ ಸುರು ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಿಂಗಾರೊಗ್ಲಾ ಪೌಲ್ಯ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅವು ಪಲವಂತಿಕೆದ ಸಂಕೇತ.

ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿಲೆಕ ಅಕುಲು ಮಾತ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಿನ ಪರ್ಬೊಲೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಪರ್ಬೊ ಪಂಡಕೆಡ್ಡಸೊ ಅತ್ತಂಡ ಕೆಡ್ವಾಸ. ಕೆಡ್ಡಸೊ ಪುಯಿಂತೆಲ್ (ಪೊನ್ನಿ) 27 ನಾನಿ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಕುಂಭ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಮುಟ್ಟ 3-4 ದಿನನಡಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕುಲು ದುಂಬುಡ್ದ್ಂಚಿ ಸರ್ವ ಸಜೀವಾದೊನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನಕುಲು. ಅಕುಲೆನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಮರ, ದಯಿ, ಪರ್ವತೊ ಕಲ್ಲ್ ಮಾತೆಗ್ಲಾ ಜೂವೊ ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ಭೂಮಿ ಪಂಡ ಪೊಣ್ಣು, ಆಳ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಅಪ್ಪೆ. ಆಳ್‌ಲಾ ಮದಿಮಲ್ ಆಪಲ್, ಪೆದ್ಪಲ್, ಆಲೆಗ್ಲಾ ಮದಿಮೆ ಬಯಕೆ ಪೂರ ಉಂಡು. ಇಂಚ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಕುಲು ಪ್ರಾಕ್‌ದ ತುಳುನಾಡ್ದಕುಲು, ಮಾಯಿ-ಸುಗ್ಗಿದ ಪೊರ್ತುಗು ಈ ಭೂಮಿಡಿತ್ತಿನ ಸರ್ವ ಸಸ್ಯೊಲುಲಾ ತೆಗರ್‌ಯರೆ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲುಲಾ ನೆನ್ನ್ ವಸಂತ ಮಾಸ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ತೆರ್. ಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತಿತ್ತಿನ ದಯಿ, ಮರ, ಬೂರುಲು ತೆಗ್‌ರೊಡಾಂಡ, ಸೃಷ್ಟಿ ಆವೊಡೂಂದಾಂಡ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆವೊಡು. ಆಯಿಡ್ದ್‌ದುಂಬು ಆಲ್ ಪಿದಯಾದ ಮೀದ್ ಬರೊಡು. ಇಂಚ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ದುಂಬುದ ಜನೊಕುಲು ಆಲ್ ಪೊನ್ನಿ 27ಗ್ ಪಿದಯಿ ಆಪುನೆ. ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ದಾನಿ ಆಲ್ ಮೀಯೊಂದು ಬರ್ಪುನೆಂದ್ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ಬಂಜೊತ್ತಲ್ ಪಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸು, ಅಂಚ ಅವು ಪರ್ಬ ಆಂಡ್.

ಕೆಡ್ಡಸೊದ ಪೊರ್ತುಗು ನಮ ದುಂಬುದ ಮೂಲೋದ್ಯೊಗೊನು ನಿನೆ ತೂನೊಡು. ದುಂಬುದ ಮೂಲೋದ್ಯೋಗ ಪಂಡ ಬೋಂಟೆ, ಬೋಂಟೆ ದೇರೊಡು, ಅವುಲಾ ಆಂಜೊವು ಬೋಂಟೆ ದೇರುನೆ ಅತ್ತ್, ಪೊಂಜೊವು ಕೈಲಕಡೆ, ಉಜ್ಜೆರ್ ಪತೊಂದು ಬೊಂಟೆಗ್ ಪೋವೊಡು. ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಕೆಡ್ಡಸ ಪತ್ತುನಾನಿ ಜಾಲ್‌ದ ಬರಿಟ್ ರಂಗೋಲೆ ಬರೆದ್ ಆಯಿತ ಮಿತ್ತೊಂಜಿ ಬಾರೆದ ಕೊಡಿ ಇರೆದೀದ್ ಅಯಿಟ್ ನನ್ಯರಿ ಬಳಸೊಡು, ಅಯಿತ ಕಯಿತಲ್ ಮಡಿಕುಂಟು, ಗೆಜ್ಜೆಕತ್ತಿ, ಮಡಲ್‌ದ ಸೀಂಕ್ರ್‌ದ ಕಟ್ಟ ದೀವೊಡು. ಅಂಚದೀದ್ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಡಿಗೆ ದಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಆನಿ ಕಜಿಪುದ ವಿಶೇಷ

ಪಂಡ ನುರ್ಗೆ ಬದನೆ. ಅರಿ, ಕುಡು, ಪದೆಂಜಿ ಇಂಚ ಧಾನ್ಯೊಲೆಗ್ ಉಪ್ಪಿ ನೀರ್‌ತಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊತ್ತುದು ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ನನ್ಯೆರಿ. ಅಯಿಕ್‌ಬೊಕ್ಕ ಬೆಲ್ಲ ಪಿರೆಸ್‌ದ ಪಾಡ್ವೆವೆರ್, ಉಂದು ತಿನ್ಯರೆ ಬಾರಿ ರಿತಿ. ಪರ್‌ಂದ್ ಕೂಟುದು ತಿಂದ್‌ಂಡ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು. ಕೆಡ್ಡಸದ ಮೂಜಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ನಾಲೆನಾನಿ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ಮೀದ್ ಬರ್ಪಿ ಗಮ್ಮತ್, ಆನಿಲಾ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆದ ಬರಿಟ್ ರಂಗೋಲಿ ಬರೆದ್ ಭೂಮಿ ದೇವಿನಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮೀದ್ ಮಡಿ ಕುಂಟುತುತ್ತಿನ ಪೂಂಜೆನಕುಲು ಸರೋಳಿ, ಕುಕ್ಕು, ಪಿಲ ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಜಾತಿದ ಎಳೇಲ್ ಇರೆ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕೊಡಿಪಾಡ್ದ್ ಸಾಲ್‌ಗ್ ದೀಪೆರ್, ತಿಪ್ಪಿಡ್ ಸೀಗೆದ ಕೋಡು ಬಾಗೆದ ಕೆತ್ತೆ ದೀಪೆರ್, ಪದೆಂಜಿದ ಪೊಡಿ, ಮಂಜಲ್ದ ಪೊಡಿ, ತಾರಯಿದ ಪೇರ್, ಕುರ್ದಿ ನೀರ್ ದೀಪೆರ್, ಕಂಗ್‌ದ ಸೋಗೆದ ತೆರಿಯೆ ಮಲ್ತ್‌ದ ಅಯಿಟೊಂಜಿ ಚೆಂಬು ನೀರ್ ದೀಪೆರ್, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಪುಡೆಟ್ ದೀಪ, ಕಲಶ, ಕನ್ನಡಿ, ಕುಪ್ಪಿದ ಬಳೆ, ಕುಂಕುಮ, ಬರ್ಚನೆ ತಾರಯಿದೆಣ್ಣೆ ದೀಪೆರ್, ನಡುಟೊಂಜಿ ಮಣೆ ದೀಪೆರ್, ಈತ್ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಜಾಗೆಗ್ ಕುರ್ದಿನೀರ್ ತಲ್ತ್‌ದ್ ಕದಿಕೆ ಪಂತಿದ ಕೊಡಿಟ್ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಬುಡ್ಪೆರ್, ಮದಿ ಮಲಾಯಿನ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆನ್ ಮೀಪದ್ ಉಲಯಿಲೆತೂಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಲ್ ಫಲವತಿಯಾವಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕುನನೇ ಈ ಭೂಮಿ ಪೂಜೆ. ಕೆಡ್ಡಸೊಡು ಮಾಸ ತಿನ್ಪಿನಕುಲು ಬೊಂಟೆಗ್ ಪೋದು ಮುರ್ಗೊಕೆರ್ದ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಕಜಿಪು ಅಡ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ, ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋವಂದಿನಕುಲು ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಪುಂಡದೆ (ಕುಂಡಕೋರಿ) ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಜಿಪು ಅಡ್ಪೆರ್, ಆನಿ ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟ ನಡಪುಂಡು. ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪೋವಂದಿನಕುಲು ಇಲ್ಲಾಲ್ ಇತ್ತಿಕೋರಿನೇ ಕೆರ್ದ್ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುನೆಂದ್ಲಾ ಉಂಡು.

ಕೆಡ್ಡಸ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪರ್ಬ, ನರಮಾನ್ಯನ ಮೂಲೋದ್ಯೋಗ ಬೋಂಟೆ, ಕೆಡ್ಡಸೊಡು ಬೋಂಟೆದ ಸಮ್ಮಂದೊನು ದೀವೊನ್ನೆಡ್ಡಾವರ ಅವು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪರ್ಬ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ ಆಪುಂಡ್. ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾಡ್‌ಡೇ ಉದಿಪನ ಆಂಡ್, ಕಾಡ್‌ನಾಶ ಆವೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ ನರಮಾನಿನಾಡ್‌ಗ್, ನಗರೊಗು ಬತ್ತೆರ್, ಜಾನಪದೆರೆನ ಲೆಕ್ಕಪ್ರಕಾರೊ ಕಾಡ್‌ಡ್ಡೇ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಆಪಿನೆ. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತೊದ ಕತೆಕುಲೆನ್ ತೂನಗಲಾ, ನಂಕ್ ಉಂದು ಅರ್ಥ ಆಪುಂಡು. ರಾಮೆ ಪದ್ನಾಲ್ ವರ್ಸೊ ವನವಾಸೊಗು ಪೋಪೆ. ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ಸುಖ ಕಷ್ಟೊಲೆನ ಅನುಭವ ಪಡೆಪೆ, ಪಾಂಡವೆರ್ಲಾ ಅಂಚನೆ ಪದ್ರಾಡ್ ವರ್ಸೊ ವನವಾಸೊ ಅನುಭವಿ ಪೆರ್, ಅಕುಲೆನ

ಏಡ್ಡೆ-ಪಡಿಕೆ ಪೂರ ಕಾಡ್‌ಡೇ ನಡಪುಂಡು. ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ರಿಸಿಕುಲುನಕುಲು ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯರೆಗಾದ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋದು ತಪಸ್ಸ್ ಮಲ್ತೆದೆರ್, ಇಂಚ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಕಾಡ್ ಇಷ್ಟ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಕುಲು ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಿಯೆರಾದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ಕೆಡ್ಡಸೊ ಒಂಜಿ ದೃಷ್ಟಾಂತೊ.

ಬಿಸು :

ಸೌರಮಾನ ಪದ್ಧತಿದ ಪ್ರಕಾರ ಪೊಸ, ವರ್ಸೊದ ಸುರುತ ದಿನೊ. ಅವು ಪಗ್ಗು ಒಂಜೆಡ್ದ್ ಸುರು ಆಪುಂಡು ಈ ಆಚರಣೆ ಭಾರತೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ಬಿಸು, ವಿಷು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಡಪುಂಡು. ಬಿಸು ಕಂಡದ ಬೆನ್ನಿ ಸುರುಮಲ್ಪುನ ದಿನ. ಬೆನ್ನಿದಕುಲು ಆನಿಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಎರ್ಲೆಗ್ ಬೈಪಾಡ್ದ್ ಅರ್ಕಂಜಿ ಕೊರ್ದು ಕಂಡೊಗು ಕೊನೊದು ಪೋಪೆರ್. ಅಲ್ಪ ಎರ್ಲೆಗ್ ನುಗ ನಾಯೆರ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ರಡ್ದ್ ಪೂರಿ ಮಾದವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿಕ್ ಕಿದೆಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಬಟ್ಟಿ ಗೊಬ್ಬರ ಕನತ್ ಪಾಡ್ವೆರ್. ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಬಿತ್ತ್‌ದ ಬಾರ್ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಎರ್ಲೆನ್ ಬುಡುದು ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆರ್, ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೀದ್ ಕುಂಟಂಗಿ ಪಾಡೊಂದು ದುಸ್ಪೈತ ಆದ್ ದನಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪೆರ್. ಆಣಿ ದನಿಕುಲಾಡೆ ಪೋನಗ ಬಜಿ ಕೈಟ್ ಪೋಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಕೈಟ್‌ದಾನಾಂಡಲಾ ಕಾಯಿಕಜಿಪು ಪತೊನೊಡು, ನೆನ್ನ್ ಬುಲೆಕಾಣಿಕೆಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆ, ಕಾಯಿ ಕಜಿಪು ಬುಳೆಪವಂದಿನಕುಲು ಅಕುಲೆನ ಕಸುಬುದ ದಾನಾಂಡಲ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ವಸ್ತ್‌ನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಪಜೆ ಮುಡೆಪಿನಕುಲು ಪಜೆ. ಮರತ ಬೇಲೆದಕುಲು ಮಣೆ ಇಂಚ ಕೊನುಪುನ ಕ್ರಮ.

ಸಿರಿವಂತೆರ್, ಗುತ್ತು, ಬೂಡುದಕುಲೆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಬಿಸುತಾನಿ ಕನಿದೀಪೆರ್, ಮಾತ ಕಾಯಿ ಕಜಿಪುದ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಪರ್‌ಂದ್‌ಲೆನ್ ಚಾವಡಿದ ಮಂಚಮೆಡ್ ದೀಪೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿತ ನಡುಟೊಂಜಿ ಕನ್ನಡಿ ದೀಪೆರ್, ಬರಿಟೊಂಜಿ ದೀಪ ಪೊತ್ತ್‌ದ್ ದೀಪೆರ್, ಕಾಂಡೆಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ದಕುಲು ಆ ಕನ್ನಡಿಡ್ ಮೋನೆ ತೂದು ಅಡ್ಡಬೂರೊಡು, ಬೊಕ್ಕ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ ಕಾರ್‌ಪತೊನೊಡು, ದುಂಬು ದನಿ-ಒಕ್ಕೆಲ್ದ ಪದ್ಧತಿ ಉಪ್ಪುನಗ ಮಾತ ಒಕ್ಕೆಲ್ದಕುಲು ಕನಿ ತೂಯರೆ ದನಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆದೆರ್, ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ದು ಬುಳೆ ಕಾನಿಕೆ ಕೊರ್ದು ಪ್ಯಾಸೊದುನಸ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಪೆದೆರ್, ಬಿಸುತಾನಿ ಬೀಜೊದ ಕಜಿಪು ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ.

ಈ ಬಿಸು ಪರ್ಬಲಾ ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದನೆ. ತುಳುವೆರ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕೆರ್. ಬಿಸುತಾನಿ ವಾದೇವೆರೆನ ಮೂರ್ತಿಗ್‌ಲಾ ಪೂಜೆ ಇಜ್ಜಿ. ಸೂರ್ಯದೇವೆರ್ ಆನಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತೊಡ್ದು ಕುಡ ಒಂಜಿ ಕಡೆಕ್ ತಿರ್ಗುನೆಡ್ದ್ಯಾವರ ಆನಿ ಪೊರ್ತುದೇವೆರೆಗೇ ಪೂಜೆ. ಇಂಚ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಕುಲು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪಿನ ಮಾತ ಪರ್ಬೊಲೆಡ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು.

ಬಾಯಿ ಪಾತೆರದ (ಮೌಖಿಕ) ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲು :

ಒಂಜಿ ಪ್ರದೇಶೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ಲಾ ಅಲ್ಪದ ಇತಿಹಾಸೊಗ್ಲಾ ಬಾರಿ ಸಮ್ಮಂದ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್ದ ಲಿಖಿತ ಇತಿಹಾಸ ನಂಕ್ ತಿಕುನೆ ಬಾರಿ ಕಡಿಮೆ. ಆಳುಪೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಒರ್‌ಂಬ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟ ಆಳ್ದೆರ್‌ಂದ್ ನಮ ಪನ್ಪ. ಆಂಡ ಅಕುಲು ಒಂಜೇ ಕೇಂದ್ರೊಡ್ದು ಆಳೊಂದಿದ್ಯಾಂಡ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ಒಂಜೇ ವಂಶೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರಾಜೆರ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಕಲ್ಬರವು ಲಾವಡ್, ಬರೆದೀತಿನ ಇತಿಹಾಸ ಆವಡ್ ನಂಕ್ ಸಮಗ್ರ ತುಳುನಾಡ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುಜಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂದರ್ಭೊಡು ನಂಕ್ ಆಧಾರೊ ಆಪಿನವು ಪಂಡ ಐತಿಹ್ಯೊಲು. ಅತ್ತಂಡ ಮೌಖಿಕ ಪುರಾಣೊಲು, ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಲ್ಲ ರಡ್ಡ್ ಮೌಖಿಕ ಮಹಾಕಾರ್ಯವ್ಯೊಲು ಪಂಡ ಸಿರಿ ಪಾರ್ದನ ಬೊಕ್ಕ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ ಸಂಧಿ. ಈ ರಡ್ಡ್ ಪುರಾಣೊ ಲೆಡ್ಲಾ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುವೆರೆನ ಸಾಹಸ, ತುಳುವರೆನ ಸತ್ಯ-ಸಾಧನೆ, ತುಳುವರೆನ ಧೈರ್ಯ, ಬೆನ್ನಿ-ಬೇಸಾಯ, ಬೋಂಟೆ-ಬವರ, ಉನಸ್-ತಿನಸ್, ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದ್ರೊನುನ ರೀತಿ. ತುಳುವರೆನ ನೀತಿ-ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮೊಲು, ದೈವ-ದೇವೆರ್, ದಾನ-ಧರ್ಮೊದ ವಿಧಾನ. ಆಟ-ಕೂಟೊ, ಮೋಕೆ-ಕನಿಕರೊ, ಉಗ್ರೊ-ಗರ್ವೊ ಪೂರನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ "ಧರ್ಮೊದ ಸಾದಿಡೆ ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ತಿಗಲೆಡೆ ಸಾದಿಕೊರ್ವ, ಧರ್ಮ ತತ್ತ್‌ದ ಬತ್ತ್‌ರ್‌ಂಡ ಸುರಿಯೊದ ಮೊನೆಟ್ ಸಾದಿತೋಜಾವ, ಸತ್ಯಗೆಂದಾದ್ ಕೊರ್ವ" ಪಂಡಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೀರೆರ್, ತುಳುನಾಡ್ದ ಆಂಜೊವೆಗ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯರ್ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾದ್ ಉಂತ್ಯೆರ್‌ಂಡ, ಸಿರಿ ಪೊಂಜೊವೆಗ್ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ ಅಪಲ್. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪುರಾಣೊದ ಕತೆಕುಳೆಡ್ ಬರ್ಪಿ ಪತಿವೃತೆಲೆಕ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಇಜ್ಜೆರ್. ಕಂಡನ್ಯಾಂಡಲಾ ಸಾದಿ ತತ್ತ್‌ದ ನಡತೆಂಡ ಆಯೆಗ್ ತಕ್ಕ ಮರ್ದ್ ಅರೆತ್ತ್‌ದ್ ಸರಿಸಾದಿಗ್ ಕನಪುನ, ಒಪ್ಪುಜೆಂದಾಂಡ ಆಯನೇ ಬುಡ್ಪುನ ನಿರ್ಧಾರೊ ದೆತೊನುನ ಧೈರ್ಯ ತುಳುನಾಡ್ದ

ಪ್ರೊಂಚೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಪೊರಕೊಳಿ ಜೋಕುಲೆನ್ ತನ್ನನ್ನೇ ಬಾಲೇಲುಲೆಕ ಸಾಂಕುನ ಅಪ್ಪೆ ಮೋಕೆ, ಕಂಡನ್ಯನೊಟ್ಟುಗೆ ಇನೆ ಮೋಕೆ. ದಾನ-ಧರ್ಮೊ ಮಲ್ಪುನ ಗುಣೊಲಾ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪ್ರೊಂಜೆನಕುಲೆಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೂಂಕುನ ಕೈಕ್ ಅಧಿಕಾರೊದ ಕತ್ತಿ ಪತ್ತುನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಲಾ ಉಂಡುಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡೇ ತೋಜದ್ ಕೋರ್‍ತಿನಕುಲು ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊಂಜೆನಕುಲು.

ಕುಸಾಲ್ದ ಗೊಬ್ಬುಲು :

ಬೇನೆ-ಬೇಜಾರೊ ಕಳೆಯರೆಗಾದ್ ಕೂಡು ಕುಟುಮೊದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಸಕ್ತಿ-ಸಾಮರ್ತ್ಯೊ ತೋಜಯೆರೆಗಾದ್ ಉಡಲ್ದ ಉಲ್ಲಾಸೊ ಒರಿತೊನ್ಯೆರೆಗಾದ್ ನರಮಾನಿ ಗಾಯನ, ನಲಿಕೆ, ಕುಸಾಲ್ದ ಗೊಬ್ಬುಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ರಡ್ಡ್ ಜಾನಪದ ಗೊಬ್ಬುಲು ಪಂಡ ಕಂಬುಳ ಬೊಕ್ಕ ಕೋರ್‍ದ ಕಟ್ಟ. ನೀರ್ ಉಂತುದುಪ್ಪಿನ ಕಂಡೊಡು ಅತ್ತ್ಂಡ ಎರ್ಲೆನ್ ಗಿಡರ‍್ಯರೆಗೆಂದೇ ಮಲ್ತಿನ ಕಳಟ್ಟ್ ಗೋಣೆರ್ಲೆನ್ ಪಂತೊಡು ಗಿಡರುನ ಗೊಬ್ಬು ಕಂಬುಳ. ಕಂಬುಳಡ್ ಕನಪಲಯಿದ ಓಟೊ, ಪುಡಿಪುದ ಓಟೊ, ಪುಡ್ಕಾಯಿದ (ನಾಯೆರ್) ಓಟೊ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಪಂತೊದ ಓಟೊಲು ಉಲ್ಲೊ, ಎರ್ಲು ಬಲಿಪುನ ಕಳಕ್ಕ್ ಕರೆ ಪನ್ಪೆರ್, ಕಂಬುಳಡ್ ಜೋಡು ಕರೆಕುಲು ಉಪ್ಪುವೊ. ರಡ್ಡ್-ರಡ್ಡ್ ಜೊತೆ ಎರ್ಲೆನ್ ಒರೊನೆ ಗಿಡಪ್ಪೆರ್. ಒಂಜೇ ಕರೆಟ್ ಬೆರಿಪತ್ತ್‌ನಗ ಕರೆತ ಮಿತ್ತ್ 6, $6^1/_2$, 7 ಕೋಲು ಎತ್ತರೊಗೊಂಜಿ ನಿಶಾನಿ ಕಟ್ಟುವೆರ್, ಪಲಯಿದ ನೀರ್‌ನ್ ವಾ ಎರ್ಲು ನಿಶಾನಿಗ್ ರಟ್ಟಯೊನೋ ಆ ಎರ್ಲ್‌ಗ್ ಇನಾಮು ಕೊರ್ಪೆರ್. ಕಂಬುಳಡ್ ಎರ್ಲ್‌ನ್ ಓಟೊಗು ಬುಡ್ಪುನ ಜಾಗೆನ್ ಗಂತ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಎರ್ಲು ಕೋಡಿ ಮುಟ್ಟುನ ಜಾಗೆನ್ ಮಂಜೊಟ್ಟಿ ಪನ್ಪೆರ್, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್‌ಂಚಿ ಕಂಬುಳ ನಡತೊಂದುಂಡು, ಕಂಬುಳಡ್ ಗಿಡರ‍್ಯರೆಗೆಂದೇ ಏತೋ ಜನೊ ಸಿರಿವಂತೆರ್ ಗೋಣೆರ್ಲೆನ್ ಬಾರಿ ಕರ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಸಾಂಕ್ವೆರ್.

ತುಳು ನಾಡ್ದ ಕುಡ ಒಂಜಿ ಜಾನಪದ ಕ್ರೀಡೆ ಪಂಡ ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟ. ರಡ್ಡ್ ಪೂಂಜೆರ್ಲೆ ಲಡಾಯಿಗ್ ಬುಡ್ಪುನನೇ ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟ. ಪೂಂಜೆರ್ಲೆ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕಾರ್‌ಗ್ ಪರ್ತೆದ ಕಿನ್ಯ ಬಾಲೆನ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮುಟ್ಟೊನ್ಯೆರೆ ಬುಡ್ಪುನನೇ ಕೋರಿದ ಅಂಕ. ಇಂಚ ಮೊಟ್ಟೊಂದು ಕೋರ್ಲು ಒಂಜೊನೊಂಜಿ ಕೆರ್ಪೊ. ವಾ ಕೋರಿ ಪೆಟ್ಟಾದ್ ಬಲಿತ್‌ಂಡೋ ಅತ್ತ್ಂಡ ಸೈತ್‌ಂಡೋ ಅವು ಒಟ್ಟೆ ಕೋರಿ. ಗೆಂದಿನ ಕೋರಿ ಬಂಟೆ. ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟಡ್

ಒಟ್ಟೆ ಬಂಟೆ ನಿರ್ಣಯೊ ಆಪುಂಡು. ಸೋತಿನ ಕೋರಿ ಗೆಂದಿನ ಕೋರಿದ ಯಜಮಾನ್ಯನ ಕೈ ಸೇರುಂಡು ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟಡ್ ಇತ್ತೆ ಜುಗಾರಿ ನಡಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ಪೋಲೀಸ್‌ದಕುಲು ಅಂಕ ನಡಪಯೆರೆ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆಗ್ ಬಾರಿ ಪುದರ್ ಪಡೆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಕೇರಳಡ್ದ್ ಸನ ಈಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತ್ ಪೋಪೆದೆರ್. ಈ ಸಾದಕೊದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪವುನ ಸಾಲೆಗ್ ಗರೊಡಿಂದ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್, ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಗರೊಡಿಡ್ ಸಾದಕೊದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತಿನಕುಲು. ಅಕುಲು ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ದೇವ ಬಲ್ಲಾಳ್‌ನ ಕನಟ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಪುದರ್ದ್ ಗರೊಡಿ ಕಟ್ಪಲೆ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚ ಅಕುಲೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿಂಜ ಗರೊಡಿಲೆನ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಈ ಗರೊಡಿಲೆಡ್ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತಿಜೆರ್, ಕಟ್ಟಿನಕುಲು ಅವೆನ್ ಆರಾಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಗೊಬ್ಬುನ ನನ ಒಂಜಿ ಗೊಬ್ಬು ಪಂಡ ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬು.

ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ಮುಲ್ಪ ಚೆನ್ನೆ ಆಟೋ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಮುಲ್ಪದ ಜಾನಪದೊ ಪುರಾಣೊದ ಕತೆಕುಲೆಡ್ ಚೆನ್ನ ಆಟೊದ ಕತೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಗೆಂದಿನಕುಲು, ಸೋತಿನಕುಲೆ ಮದ್ಯೆ ಲಡಾಯಿ ನಡತಿನವುಲಾ ಉಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಏತೋ ನಮುನೆದ ಜನಪದ ನಲಿಕೆಲು ಉಲ್ಲೊ. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ದು ಬರ್ಪಿ ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ, ಸೊಣೊಡು ಬರ್ಪಿ ಸೋಣೊದ ಜೋಗಿ, ಸೋಣೊದ ಮದಿಮಲ್, ಪರ್ಬೊದ ಮಾದಿರ, ಸುಗ್ಗಿ, ಪಗ್ಗುದ ಚೆನ್ನು ನಲಿಕೆ, ಕರಂಗೋಲು, ಕಂಗಿಲು, ಪಿಲಿ-ಪಂಜಿ ನಲಿಕೆ, ಮಾಂಕಾಳಿ, ಮದಿಮಯ-ಮದಿಮಲ್, ಕನ್ಯಾಪು, ಸಿದ್ದವೇಸೊ, ಬಾಲೆ ಸಾಂತು, ಪೊಲ್ಯೊಡಿ ಪೋಪಿನಿ, ಗುಮ್ಮೆನಲಿಕೆ, ಕುಡ್ಬಿಬ ನಲಿಕೆ, ಹೂವಿನ ಕೋಲು-ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಲಿಕೆಲು ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ನಡತೊಂದು ಬೈದ, ಈ ನಲಿಕೆಗ್ ಪ್ರತಿಯೊಂಜೆಗ್ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಆಶಯೊ ಉಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ಉದ್ದೇಶ ಉಂಡು. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ನಲಿಕೆಡ್ಲಾ ಮುಲ್ಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ರಂಗಕಲೆ ಪಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ. ಯಕ್ಷಗಾನ ತುಳು ನಾಡ್‌ಡೇ ಪುಟ್ಟಿನ ಕಲೆ ಅತ್ತ್‌ಂದಾಂಡಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ಬಲತಿನ ಕಲೆ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಪೂರ್ಣ ಮಟ್ಟ್‌ದ ರಂಗಕಲೆ, ನೆಟ್ಟ್ ಗಾಯನ, ನಲಿಕೆ, ದುಸ್ಸೈತೊ ಅಲಂಕಾರೊ ಹಿಮ್ಮೇಳೊ

ಪಾತೆರಕತೆ ಮಾತಲಾ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾದ್ ಒಂಜಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಲೆ. ತುಳುನಾಡ್ದ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ತೆಂಕು ತಿಟ್ಟು, ಬಗು ತಿಟ್ಟುಂದು ರಡ್ಡ್ ವಿಧೊ. ಉಂಡಪಿಡ್ದ್ ಬಡಕಯಿ ಮೈಟ್ ಬಡಗು ತಿಟ್ಟಾಂಡ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಪುಡೆಟ್ ತೆಂಕುತಿಟ್ಟು, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ವರ್ಸ ಇಡೀಯ ನಡಪವುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮೇಳೊಲು ಇತ್ತೊ. ಇತ್ತೆಲಾ ಕೆಲವು ಮೇಳೊಲು ಆಟೊ ನಡಪವೊಂದುಲ್ಲೊ. ರಾತ್ರೆ ಇಡೀ ಆಟೊ ನಡಪುಂಡು. ಕತ್ತಲೆ ಕಬಿನಗ ಊರುದ ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಪುಡೆಡ್ದ್ ಚೆಂಡೆದ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೇಂಡೊಂದುಪ್ಪುಂಡು.

ದುಂಬು ಪುರಾಣೊದ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಪರ್ಸಂಗ ದೀವೊಂದು ಆಟ ಗೊಬ್ಬೆದೆರ್, ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಜಾನಪದ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟ್ ಕತೆಕುಲೆನ್ಲಾ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್, ಇಂಚ ಆಟೊದ ಮರ್ಯಾದಿಗ್ ಒಂತೆ ಕುಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್, ದುಂಬು ಆಟೊದ ಪದೊ ಪಾತೆರ ಕತೆ ಕನ್ನಡೊಡು ನರಪೆದ್‌ಂಡ್, ಇತ್ತೆ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಆಟೊಲಾ ನಡಪುಂಡು. ತೆಂಕು ತಿಟ್ಟ್‌ದ ಆಟೊದ ದುಸ್ಯೆತೊ, ಅಲಂಕಾರ ಸಾಧನ. ಆಯುಧೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನೊಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ತುಳುಟು ಗೊಬ್ಬುನ ಆಟೊದ ಪ್ರಕಾರೊನು ತುಳು ತಿಟ್ಟ್ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್, ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಮೂಲಕ ತುಳುವೆರೆನ ನಂಬಿಕೆ ನಡವಳಿಕೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ತೂಯರೆ ಬತ್ತಿನಕುಲೆನ ಬರವು.

ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ಡಿಂಚಿ ಪಿದಯಿ ದೇಶೊಲೆಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಜನೊಕುಲು ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಸುಮಾರ್ 5000ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಸಿಂಧೂ ಕಣಿವೆ ನಾಗರಿಕತೆ ನಡತ್‌ಂಡ್, ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗು ಸರಿಸಮಾನವಾದ್ ಈಜಿಪ್ಟ್, ಮೆಸ ಪಟೋಮಿಯಾ ಇಂಚಿನ ಜಾಗೆಲೆಡ್ಲಾ ನಾಗರಿಕತೆ ಬುಳೆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಅಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲು ಸೂರ್ಯಾರಾಧಕೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ನಾಗಾರಾಧನೆ, ವೃಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಅಕುಲು ಜಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕುಲು ಉಂದು ಐನ್‌ಸಾರೊ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬುದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪುದರೇ ಆ ದೇಶೊಲೆಡ್ ಮಾಜಿದ್ ಪೋತುಂಡು. ಆಂಡ ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಟರ್ನೆ ಆಯಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲು ಇತ್ತೆಲಾ ರೂಢಿಡ್ ಉಂಡುಂದು ಪನ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಅಭಿಮಾನೊದ ವಿಸಯೊ.

ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ಲಾ ಅರೇಬಿಯಾಗ್ಲಾಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಮ್ಮಂದ. ಅರಬೆರ್ ಬೇರಗಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬರ್ಪೆದೆರ್. ಮುಲ್ಪದ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆಪೆದೆರ್.

ಅಕುಲೆ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮೊನು ಮೂಲು ಪ್ರಚಾರೊಗು ಕನತ್‌ದ್ ಸಮ್ಮಂದ ಬುಳೆಪಯೆರ್, ತುಳುನಾಡ್ದ ಅರಿ (Arishi) ಮುಂಚಿ (Marichi) ಮಾತ ಅರಬೆರೆನ ಮುಕಾಂತ್ರೊ, ಯುರೊಪುಗು ಪೋಪೆದ್‌ಂಡ್, ಪರ್ಷಿಯಾದ ಕುದುರೆಲೆನ್ ಈಡೆಕನತ್‌ದ್ ಮಾರೆದೆರ್. ಈ ಕಾರಣೊಡ್ದಾವರ ತುಳುಬಾಸೆದ ಕೆಲವು ಸಬ್ದೊಲು, ಗ್ರೀಕ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಬಾಸೆಗ್ಲಾ ಸೇರ್ದುಪ್ಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಅರಬಿ, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಬಾಸೆದ ಧಿಂಜ ಪಬ್ದೊಲು ಇತ್ತೆಲಾ ತುಳುಟುಲ್ಲೊ, ಅಖೇರಿ, ಅಮಾನತ್ತ್, ಅಸಾಮಿ, ಇನಾಮು, ಇಸ್ಪಿ, ಕಾಯಿಲೆ, ಕಾಕಜಿ, ಕಾಯಂ, ಗಲೀಜಿ, ಜಪ್ತಿ, ತಕ್ರಾರ್, ನಕ್ಲಿ, ರಾಜಿ, ನಪೆ-ಉಂದು ಪೂರ ಅರೆಬಿ ಬಾಸೆದ ಸಬ್ದೊಲು. ಅಬ್ಕಾರಿ, ಆಮದ್, ಕುಸ್ತಿ, ಕುಮ್ಮಕ್ಕು, ದಳ್ಳಾಳ್ಳಿ, ದಗೆ, ವಸೂಲಿ, ವಾಪಸ್, ಸಾಮಾನ್ ಉಂದು ಪೂರ ಪಾರ್ಸಿಬಾಸೆದ ಸಬ್ದೊಲು. ತುಳುಬಾಸೆಗ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಈ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ತನ್ನವುಂದೆ ಮಲ್ತೊನ್ನವು ತುಳು ಪಾತೆರುನಕುಲೆನ ಉದಾರತೆ, ಈತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಕ್ರಿ. ಶಕ ರಡ್ಡನೇ ಶತಮಾನೊದ ಗ್ರೀಕ್ ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆಯಿನ ತುಳು ಬಾಸೆದ 'ಚಾರಿಸನ್' ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ನಾಟಕ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ದ ಆಕ್ಸಿರಿಂಕಸ್ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್, ಅವು ತುಳು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ರನ್ ಲೀಡರ್ ಪಿ. ಎಸ್. ರೈಕುಲು ಪನ್ತೆರ್, ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರೆಂತೆರ್ ಆಯಿನ್ ಒತ್ತೊಂದೆರ್. ಇಂಚ ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಬಾರಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡು.

ಭೂತಾರಾಧನೆ ಪಂಡ ವೀರಾರಾಧನೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟು ಬಳತ್‌ದ್ ಸಾಧನೆ, ತ್ಯಾಗ, ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸೈತಿನಕುಲು ಬೂತೊ ಲಾಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲೆ ನಂಬಿಕೆ. ಆಂಡ ಪಿದಯಿ ದೇಶೊಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಲ್ಪದಾನೆ ಆಂಡಲಾ ಊರುಗು ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸೈತೆರ್‌ಂಡ ಅಕುಲುಲಾ ಬೂತೋ ಲಾಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಸೇಸೊ. ಮೂಲು ಅಂಚಿ ಬೂತೊಲಾಯಿನಲಾ ಉದಾರ್ಮೆ ಉಂಡು. ಮೂಲು ಒಂಜಿ ಅರಬಿ ಭೂತೊ ಉಂಡು, ಅವ್ವಾಂಡಲಾ ಮಲ್ಲೆ ಅತ್ತ್. ಮುಲ್ಪ ದಕುಲೆಡ ಅರೆಬೆರೆಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಕ. ಒಂಜಿ ಚೀನಿ ಬೂತೊಲಾ ಉಂಡು, ಅವು ಮಾತ್ರ ವಿಸೇಸೊ. ಕ್ರಿ. ಶ. ಆಜನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಚೀನಾಡ್ದ್ ಈಡೆ ಬತ್ತಿನ ಪ್ರವಾಸಿ ಕಾಸ್‌ಮಾಸ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಚೀನಾದ ರೇಶ್ಮೆ, ಲವಂಗ, ಸಕ್ಕರೆ, ಪಿಂಗಾಣಿ, ನೀಲಿ, ಪನ್ನೀರ್, ತವರ ಮಾತ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಲ್ಪದ ಬಂದರ್ ಮುಕಾಂತ್ರೊ ಪಿದಯಿ ದೇಶೊಲೆಗ್ ಪೋಪೆದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆತೆ. ಚೀನಾದ ರೇಶ್ಮೆ ಸೀರೆದ ಬಗ್ಗೆ ತುಳು ಜಾನಪದೊಟು ಕತೆ ಕುಲು ಉಲ್ಲೊ, 16ಮೊರಂಗೆದ ರೇಶ್ಮೆ ಸೀರೆನ್ ಒರಿ ಚೀನಾದ ರಾಜೆ ತುಳುನಾಡ್ದ ರಾಜಕುಮಾರಿಗ್ ಒಂಜಿ

ಸೂತ ಪೆಟ್ಟೆದುಲಯಿ ಪಾಡ್ಸ್ ಕಡಪುದ್ಸು ಕೊರ್ಯೆಂದ್ ಒಂಜಿ ಕತೆಟ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟವಾಯಿನ ಕೆಂಬುಡೆ ಚೀನಾಡ್ದೇ ಬತ್ತಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುತ್ತಿನವೆ. ಚೀನಾದ ಬೌದ್ಧಯಾತ್ರಿಕೆ ಹುಯೆನ್ ತ್ಸಾಂಗ್ ಪುಲಿಕೇಶಿನ ಅಸ್ಥಾನೊಗು ಬತ್ತಿತ್ತ್. ಆಯೆ ಕುಡಲ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು.

ಕನ್ನಡನಾಡ್‌ಗ್ ಕಡಲ ಸಾದಿಡೆ ಬತ್ತಿನ ಮಾತ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಪ್ರವಾಸಿಗೆರ್ಲಾ ಕುಡಲನ್ ನಿತ್ರ, ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆತೆರ್. ನಿತ್ರ ಪಂಡ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆತ ಬರಿಟಿತ್ತಿ ಊರುಂದು ಅರ್ಥ. ಪ್ರವಾಸಿಲು ಮಲ್ಪೆ ಬಂದರ್‌ಡ್ ಮಿತ್ತೇರ್ದ್ ಬೈಂದೂರು, ಬಾರ್ಕೂರು, ಬಸ್ರೂರು, ಗಂಗೊಳ್ಳಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ತೂವೊಂದು ತುಳುನಾಡ್ ಇಡೀ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಸಂಪಾಜೆಡೆ ಗಟ್ಟ ಬಡ್ತ್‌ದ್ ಮಡಿಕೇರಿಗಾದ್ ಮೈಸೂರ್ದ ಕಡೆಕ್ ಪೋಪೆದೆರ್. ಮಧ್ಯಯುಗೊತ್ತ ಮಹಾ ಪ್ರವಾಸಿಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ 13 ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಮಾರ್ಕೊಪೋಲೋ ಮಲಬಾರ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಡಲ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋಯೆ. ಮೊರಾಕ್ಕೊ ದೇಶೊದ ಇಬ್-ನೆ- ಬತುತಾ ಕ್ರಿ. ಶ. 1333ಡ್ದ್ 1347 ಮುಟ್ಟ ಭಾರತೊಡಿತ್ತೆ. ಕುಡಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ. ವೆನಿಸ್ ದೇಶೊದ ಸೀಜರ್ ಫ್ರೆಡರಿಕ್ ಕ್ರಿ. ಶ. 1564ಡ್ ಭಟ್ಕಳ, ಅಂಕೋಲೆ, ಕುಡಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ.

ಹಾಲೆಂಡ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಡಚ್ ಪ್ರವಾಸಿ ಲಿನ್ ಸ್ಕೊತೆನ್ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1583-92) ತುಳುನಾಡ್ದ ಕಂಡದ ಬೇಸಾಯೊ, ಬಿದೆಕುಲು, ಬಾರ್ ಬುಳೆಪಿನ ಕಂಡದ ಪುದರ್, ಗೇಣಿದ ವಿಸಯೊ, ಮುಡಿಕಟ್ಟುನ ವಿದಾನೋ ಅರಿಟ್ ಉರ್ಪೆಲರಿ, ಬೊಳಂತೆ ಇಂಚ ಜಾತಿ. ನೆನ್ಲಾ ಪೂರ ಬರೆತೆ. ಆಯೆ ಕುಡಲಡ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪಿ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮೆರೆನ್ ಬಾರಿ ಪುಗರ್ದೆ. ಒಂಜಿ ಗುರ್ಗುಗುಂಜಿ ತೂಕೊದ ಬಂಗಾರ್ದ ಸರೊನು ಒಂಜಿ ಮಂಜೂಟಿ ಕಾಯಿ ದುಲಯಿ ಸುರಿಪುನಾತ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆ.

ಬಾರ್ಬೊಸಾ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಮುಲ್ಪದ ಮಕ್ಕಳಕಟ್ಟ್‌ದ ಜನಕುಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಂಡ ಇಬ್-ನೆ-ಬತೂತ (ಮೊರಾಕೋ. 1333) ಬೊಕ್ಕ ಪಿಯತ್ರೊ ದೆಲ್ಲವೆಲ್ಲೆ (ರೋಮ್ 1626) ಮುಕುಲು ರಡ್ಡ್‌ಜನೊಲಾ ಮುಲ್ಪುದ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ದ ವಿಚಾರ ಬರೆತೆರ್. ಆಯೆ ಬಾರ್ಕೂರುಡು ಈ ಕಟ್ಟ್ ಪುಟ್ಟುಂಡುಂದು ಬರೆತೆ. ಕಳದಿ ವಂಶೊದಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಅಳುಪ ವಂಶದಕುಲು ಈ ಕಟ್ಟ್‌ನೇ ಪಾಲಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ನೆಕ್ಕ್ ಭೂತಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಕಟ್ಟ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಪುದರಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಬರೆತೆ.

ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಯಿನ ಮಾತ ಪ್ರವಾಸಿಗೆರ್ "ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಧರ್ಮೊದ ಬಗ್ಗೆ ಬಾರಿ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಸ್ವರ್ಗೊ-ನರಕ, ಪಾಪೊ-ಪುಣ್ಯೊ, ಪುನರ್ಜನ್ಮ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಮಾತ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಸನ ನಂಬೊದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಬೋಡದೆ ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಅತ್ಯಾಣ ಮಲ್ಪುರೆ ಪೋಡ್ಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸುಳ್ಳು, ಮೋಸ, ವಂಚನೆ, ಹಿಂಸೆ, ಪಾಪೊಂದು ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಎಡ್ಡೆ ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ಕುಡ ಒಂಜಿ ಜನ್ಮೊಡು ಎಡ್ಡೆ ನರಮನಿಯಾದ್ ಪುಟ್ಟುಬೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾತೆರೆಡ್ಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ದಯೆ, ದಾನೊ, ಸಹಕಾರ, ಕನಿಕರೊ ಉಂದು ಮಾತ ಪುಣ್ಯದ ಕೆಲಸೊಂದು ನಂಬುದಿತ್ತೆರ್, ಜನೊಕುಲು ಸಾತ್ವಿಕೆರಾದ್, ದಾನ, ಧರ್ಮಿಷ್ಠೆರಾದ್, ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಸತ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ ಬಿರ್ಸೆರಾದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಬರೆತೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊಂಚಿ ಪೊಕ್ಕಡ್ತಿನ ವಿಚಾರ ಪ್ರವಾಸಿಗೆರ್ ಪನ್ತ್ನೇ ಪಂಡ ಕಡಲ್ ಕಳ್ವೆರೆನ ವಿಚಾರ. ಕಡಲ್ದಬರಿಟ್ ಕೆಲವು ರೌಡಿಲೆನ ಪಡೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕುಲು ದೂರೊಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಹಡಗ್‌ಲೆನ್ ದರೋಡೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ಲಾ ಬರೆತೆರ್. ಮುಲ್ಪ ಇತ್ತಿನ ಹಿಂದುಲೆಡ್ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಉಚ್ಚ ಜಾತಿದಕುಲಾದಿತ್ತೆರ್. ಅಕುಲೆಗ್ ಸಮಾಜೊಡು ಮಲ್ಲ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕುಲು ಓದು ಬರವು ಕಲ್ತಿನಕುಲು. ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪಿನಕುಲು. ಅಕುಲು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಲು, ಪರ್ಪುನ ಅಬ್ಬೆಸ ಅಕುಲೆಗಿಜ್ಜ್ಯಾಂಡ್. ಕಾಂಡೆಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಸುದೆಟ್ ಮಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ತಾರಿದೊಲಿಟ್ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ಬರೆ ದೀಪೆದೆರ್. ಗಳಿಗೆ, ಮುಹೂರ್ತ ತೂದು ಕೆಲಸ ಸುರು ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಸತ್ಯ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಅಕುಲು ತಪ್ಪು ಕೆಲಸ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್‌ಂಡಲಾ ಅರಸು ಅಕುಲೆಗ್ ಮಾಪು ಕೊರ್ಪೆ್ದೆ. ಅಕುಲು ಉನಸ್‌ಡ್ ಮಾತ್ರ ಗಟ್ಟಿ. ಪ್ರಾಯೊಗು ಬರ್ಪಿನೆಗ್ ದುಂಬೇ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಮದಿಮೆಗ್ ಆಣ್. ಪೊಣ್ಣನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇನುನ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜ್ಯಾಂಡ್. ಕಂಡನಿ ಸೈತಿನಕುಲೆಗ್ ಪಿರಮದ್ಮೆ ಇಜ್ಜಿ. ಕಂಡನಿ ಸೈತಿನಪೊಂಜೆವೆನ್ ಬಾರಿ ಕೀಳ್‌ದಿಟ್ಟೆಡ್ ತೂಪೆದೆರ್, ಕೆಂಪು ಕುಂಟು ತುತ್ತವೆದೆರ್, ತರೆ ಗೀಸವೆದೆರ್, ಬ್ರಾಣೆರ್ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗ್ ಬಾರಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊರ್ಪೆದೆರ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರವಾಸಿ ಮೆಥೋಲ್ಡ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಬರೆತೆ.

ಬ್ರಾಣೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ಲಾ ಬಾಕಿದಕುಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ಲಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಬ್ರಾಣೆರ್ ಬಾಕಿ ಸೂದ್ರೆರೆನ್ ದೂರೊ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಜಾತಿದ ಕುಲೆನ್ ಮುಟ್ಟೆದಿಜೆರ್. ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಯರೆ ಬುಡ್ಪೆದಿಜೆರ್. ಬ್ರಾಣೆರ್ ಬಾಕಿ ಜಾತಿದಕುಲೆಲ್ಪ

ನೀರ್‌ಸನ ಪರ್ಪೆದಿಜೆರ್. ಸೂದ್ರೆರ್ ಅಕುಲೆಡ್ತ್ ತಿರ್ತ ಕೆಲವು ಜಾತಿದಕುಲೆನ್ ಮುಟ್ಟೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ತತ್ತ್‌ದ್ ಮುಟ್ಟುದುಪೊಂಡ ಮೀದ್. ಅಂಗಿಕುಂಟು ಚಂಡಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿ ಬರ್ಪೆದೆರ್. ಒಂಜಿ ಜಾತಿದಕುಲು ಕುಡ ಒಂಜಿ ಜಾತಿದಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗೆ ಸಮ್ಮಂದೊ ಬುಡಿ ನೀರ್‌ಸನ ಪರ್ಪಿನ ಕ್ರಮೊ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಬಾರಿ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾದ್ ಪಾಲನೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್, ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಒಂಜಿ ಜಾತಿದ ಆಣಾವಡ್, ಪೊಣ್ಣಾವಡ್ ಕುಡ ಒಂಜಿ ಜಾತಿದಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗೆ ಸಮ್ಮಂದ ಬುಳೆಪದ್ ಪೋಯೆರ್‌ಂಡ ಅಕುಲೆಗ್ ಜಾತಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಲ್ಪೆದೆರ್, ಕುಟುಮೊಡ್ದು ಬುಡ್ಪೆದೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆಸನ ದೂರ ಆಪೆದೆರ್. ಇಂಚ ಜಾತಿಡ್ದ್ ಬುಡ್ನಕುಲೆಗ್ ಕುಟುಮೊಡು ಆಯಿನ ಪುಟ್ಟು, ಸಾವುದ ಸೂತಕ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಜಾತಿದಕುಲೆಗ್ ಜಾತಿ ನಿಯಮೊ ತೂವೊನ್ಯರೆ ಒರಿ ಗುರಿಕಾರೆ ಉಪ್ಪದೆ. ಆಯೆ ಪಂಡಿಲೆಕ ಜಾತಿದ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆನ್ ಬಾಕಿದಕುಲು ಪಾಲಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಮದಿಮೆ, ಬಯಕೆ, ಸಾವು ಇಂಚಿನಲೇಸ್‌ಲೆನ್ ಜಾತಿದ ಗುರಿಕಾರೆ ಉಂತುದೇ ನಡಪದ್‌ಕೊರ್ಪೆದೆ.

ಆಂಜೆನಕುಲು ಇಲ್ಲಾಲ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಅಂಗಿ ಪಾಡೆದಿಜೆರ್. ಸೊಂಟೊಗೊಂಜಿ ತುಂಡು ಕುಂಟು ತುತ್ತೆದೆರ್. ಉದ್ಯೊದ ಮುನ್ನಿ ಬುಡ್ನ ಕೋವುನ ಕಟ್ಟೆದೆರ್. ಪುಗೆಲ್‌ಗೊಂಜಿ ಎಳತ್ರ, ಪಾಡೆದೆರ್. ಬೈರಾಸ್‌ನೊಂಜಿ ತರಕ್ ಮುಂಡಾಸ್ ಕಟೊನೆದೆರ್. ಸಬೆ ಲೇಸ್‌ಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಜನೊಕುಲು ಬೊಳ್ದು ಕುಂಟು ತುತ್ತೆದೆರ್. ಮೈಕ್ ಅಂಗಿ ಪಾಡೆದೆರ್, ಕಾರ್‌ಗ್ ಚರ್ಮೊದ ಜೋಡು ಪಾಡೆದೆರ್. ವಿದ್ಯಾವಂತೆರ್, ಶ್ರೀಮಂತೆರ್ ಕಚ್ಚೆ ಪಾಡ್ದ್‌ಕುಂಟು ತುತ್ತೆದೆರ್. ತರೆಕ್ ಮುಂಡಾಸ್ ಕಟ್ಟೆದೆರ್. ಉದ್ಯೊಕೈತ ಅಂಗಿ ಪಾಡ್ದ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಕೆಲವೆರ್ ಕೋಟು ಪಾಡೆದೆರ್. ಕಾರ್‌ಗ್ ಚರ್ಮೊದ ಜೋಡುಪಾಡೆದೆರ್ ಮುಂಡೊಗು ಕಿನ್ಯ ಕೆಂಪು ಅತ್ತಂಡ ಕಪ್ಪುದ ಬೊಟ್ಟು ದೀಪೆದೆರ್, ಕೋಟುದ ಕಿಸೆಟೊಂಜಿ ಶಾಯಿಪೆನ್ನ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜೆಡ್ ಕಿನ್ಯ ಗಡಿಯಾರ ಉಪ್ಪೆದ್‌ಂಡ್. ಬಂಗಾರ್ದ ಮುಂಗೈ ಸರಪಳಿ ಕೆಬಿಕ್ ವಜ್ರದ ಕಲ್ಲ್‌ಕುಲ್ಲಯಿನ ಒಂಟಿ ಉಪ್ಪೆದ್‌ಂಡ್, ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕುಜಲ್ ಬುಡ್ದು ಜುಟ್ಟು ಕಟ್ಟೆದೆರ್.

ಪೊಂಜೆನಕುಲು ತರೆ ಬರ್ಚಿದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪರಿಮಳೊದ ಪೂ ಮುಡಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಸುಪ್ಪೊದಕುಲು. ಅಕುಲು ಆಜಿ ಗಜ ಉದ್ಯೊದ ರೇಶ್ಮೆ ಸೀರೆ ತುತ್ತುದು ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ಪುಗೆಲ್ ಬೊಕ್ಕ ತೋಳು ಮಾತ್ರ

ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾರ್ಬೋಸಾ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಬರೆತೆ. ಮಿರೆಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ನೊನೆದೆರ್. ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೇಲೆದ ಪೊಂಜೊವು ತುಂಡು ಸೀರೆ ಸೊಂಟೊಗು ತುತ್ತೊಂದು ಎದೆ ಮುಚ್ಚುಲೆಕ ಒಂಜಿ ಸೀರೆ ತುಂಡು ಅಡ್ಡ ಕಟೊನೆದೆರ್. ಕುಂಕುಮೊದ ಬೊಟ್ಟು ದೀಪೆದೆರ್, ಸಿರಿವಂತೆರ್ ಮೂಂಕುಗು ಮೂಂಕುತಿ, ಕೆಬಿಕ್ ಬೆಂಡೊಲೆ ಅತ್ತಂದೆ ಕೊಪ್ಪು, ಬುಗುಡಿ ದೀಪೆದೆರ್, ಕೆಬಿಕ್ ದಿಂಜ ಬಂಗಾರ್ದ ಸರ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಜೊವು, ಪೊಂಜೊವು ದಿನೊಕು ಒಂಜಿ ಅತ್ತಂಡ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಮೀಪೆದೆರ್. ಗಂಧ ಮಸಲಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆ ಕೈಟ್ ಬೊಳ್ಳಿದ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿನ ಒಂಜಿ ಗೆಜ್ಜೆ ಕತ್ತಿ ಉಪ್ಪೆದ್ಂಡ್. ಕೈಟ್ ಪನೆಭತ್ರಿ ಉಪ್ಪೆದ್ಂಡ್. ಕೈಕ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಅತ್ತಂಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಳೆಕುಲೆನ್ ದೀಪೆದೆರ್, ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಡಗ ಅತ್ತಂಡ ಚೈನ್, ಸೊಂಟೊಗು ನೇವಳ, ಸೀರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪಟ್ಟಿ ಉಪ್ಪೆದ್ಂಡ್. ಉಂದು ಪೂರ ಪ್ರವಾಸಿಗೆರ್ ಬರೆತಿನ ವಿವರೊಲು.

ಕ್ರಿ. ಶ. 1441ಡ್ ಪರ್ಷಿಯಾಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಅಬ್ದುರ್ ರಜಾಕ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲು ಆಂಜೊವು. ಪೊಂಜೊವು ಮಾತ ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿನ್ಪಿನ ಅಬ್ಬೆಸೊದಕುಲುಂದು ಬರೆದ್ ಬಚ್ಚಿರೆದ ಮಹತ್ವೊನು ಇಂಚ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆ.

"ಬಚ್ಚಿರೆಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣೊಕುಲು ಉಲ್ಲೊ. ಸುರುಕು ಬಜ್ಜೆಯಿದ ಪೊಲು ಬಾಯಿಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಅಗಿಯೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಬಚ್ಚಿರೆಗ್ ಸುಣ್ಣೊ ಉರೆಕ್‌ದ್ ಮಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ದೀದ್ ಪೂಲುದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಗಿಯೊಡು. ಕೆಲವೆರ್ ಪರಿಮಳೊಗಾದ್ ಅಯಿಕ್ ಒಂಜಿ ಚೂರು ಪಚ್ಚೆ ಕರ್ಪೂರ ಬಿರವೆರ್. ರಸೊನು ಒರ್ಯೊರಿ ಉಬಿಪೆರ್. ಅಪಗ ಅವು ಕೆಂಪು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿಂದ್ಂಡ ಮೋನೆದ ಬಣ್ಣೊ ಉಗ್ರೊ ಏರುಂಡು. ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಪರಿಲೆಕ ಅಮಲಾಪುಂಡು. ಬಚ್ಚಿರೆ ಜೀರ್ಣೊಗೆಡ್ಡೆ. ಬಾಯಿದ ದುರ್ವಾಸನೆ ಕಳೆಯರೆಗೆಡ್ಡೆ. ಕೂಲಿಗ್ ಶಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು." ಪನ್ತೆ. ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ತುಳುವೆರೆನ ಮರ್ಯಾದಿದ ಸಂಕೇತ. ದೇವರೆ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ದೀವೊಡು. ಒಪ್ಪಂದ ಮಲ್ತೊನ್ನಗ, ಮದಿಮೆದ ಪೊರ್ತೊಡು ರಡ್ಡ್ ಕಡೆತಕುಲುಲಾ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಪಗತೊನುವೆರ್, ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಬೆಲ್ಲ ನೀರ್ ಕೊರ್ದು ಬೊಕ್ಕ ತಿನ್ಯರೆ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಕೊರ್ಪುನ ದುಂಬುದ ರಿವಾಜಿ, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ಪುಗೆರೆದ ಪೊಡಿ. ಬೀಡಿ ಒಯ್ಪುನ ಅಬ್ಬೆಸಲಾ ದಿಂಜ ಜನೊಕುಲೆಗುಂಡು. ಪೊಂಜೊವು ಪೊಡಿ ಒಯ್ಪುವೆರ್ ಆಂಡ ಬೀಡಿ ಒಯ್ಪುಜೆರ್.

ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಆಸ್ಥಾನೊಗು ಬತ್ತಿನ ಒರಿ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸಿ "ಮಣ್ಣ್‌ದ ನೆಲನ್ ನಯವಾದ್ ಅರೆತ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ ಪೆತ್ತದ ಅಂಬಿಗಟ್ಟುವೆರ್. ಉನಸ್‌ಗ್ ನೆಲಟ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಮಣೆಟ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಬಾರೆದ ಇರೆಟ್ ಉನ್ಪು, ಬಗೆಬಗೆತ ಕಜಿಪು ಬಳಸ್‌ದ್ ಉನ್ಪೆರ್. ಎಂಕ್ ಅಂಬಿ ಗಟ್ಟಿನ ನಿಲಟ್ ಕುಲ್ಯರೆ ಹೇಸಿಗೆ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಬರೆತೆ. ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕುಲು ಕೃಷಿಕೆರ್, ಎಡ್ಡೆ ಮೈ ಬಗ್ಗದ್ ಬೆನ್ಪುನಕಲು. ಕೆಲವೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ನಕುಲುಲಾ ಇತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಬರೆತೆರ್.

ಪಾಯಸ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಮೂಲು ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಏತ್ಲಾ ದೇವೆರೆನ ಮೂರ್ತಿಲುಲ್ಲೊ. ಬಜೀ ನರಮಾನ್ಯನ ಮೂರ್ತಿಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಎರು, ಮಂಗೆ ಇಂಚ ಪ್ರಾಣಿಲೆದ ಮೂರ್ತಿಲೆಗ್ಲಾ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆತೆ. ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲು ಚಾ, ಕಾಪಿ ಪರ್ಪೆರ್., ನೆಕ್ಕ್ ಪೇರ್ ಕೂಟುದು ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡ್ದ್ ಪರ್ಪೆರ್. ಬ್ರಾಣೆರೆನ್ ಬುಡುಂಡ ಬಾಕಿದಕುಲು ಮೀನ್, ಕೋರಿ, ಮಾಸೋ ತಿನ್ಪೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಪೆತ್ತ ಬೊಕ್ಕ ಉರ್ದ ಪಂಜಿದ ಮಾಸೊ ತಿನ್ಪೆದಾರ್‌ಂದ್ ಬರೆತೆರ್. ಸೈತಿನ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಮುಟ್ಟೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್. ತಿರ್ತಒಂಜಿ ಜಾತಿದಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅಯಿನ್ ಕೊನೊದು ಮಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಡ್ ತಿನ್ಪೆದೆರ್, ಕೆಲವು ಜಾತಿದಕುಲು ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ವಿರೋಧಿಸವುನ ದಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪೇರ್ ಪರ್ಪೆದಿಜೆರ್. ನೆಲಕ್ಕ್ ಅಂಬಿಗಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆಜೆರ್. ಅಯಿತ ಬದಲ್ ಅಂಬುಲ ಸಪ್ಪುಂದು ಒಂಜಿ ತಪ್ಪುನು ಕುರಿಪ್ಪದ್ ನೆಲಕ್ ಪೂಜೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಾರಿ ಬಾರಿ ವಿಚಾರೊಲು ಪ್ರವಾಸಿಗೆರೆನ ಬರವುಲೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ :

ಒಂಜಿ ಪ್ರದೇಶೊದ ಜನೊಕುಲು ಅಕುಲೆ ದಿನನಿಚ್ಚೊದ ಜೀವನೊಗು ಅಂಚನೆ ಕಸುಬುಗು ಬಳಸೊಂದಿತ್ತಿನ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕುಲೆನ ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ಬಾರಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರ ಮಲ್ಪುನ ಉದ್ಯೋಗೊದ ಜನೊಕುಲಿತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗಂಜಿ ಮಲ್ಪುನ ಪಾತ್ರೊಗು ಕರ. ಅಗೆಲೊ ಬಾಯಿದ ಕಜಿಪುದ ಪಾತ್ರೊಗ್ ನೆಸಲೆ. ಕೂಡ ಬಾಯಿದ ಪಾತ್ರೆ ಬಿಸಲೆ, ಬಸಳೆ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುರೆ ನೆಸಲೆ ಆಂಡ ಮೀನ್ ಗಸಿ ಮಲ್ಪುರೆ ಬಿಸಲೆ. ಎಣ್ಣೆ ಕೂಟು ದಿಯರೆ ಅರಿಯ, ಬೆಂಇನ ಪಾಡ್‌ದೀಯರೆ

ಕುದ್ಪೆ. ಉಪ್ಪು ಕಬಿಡ್ಯರೆ ಅಡ್ಯರ, ನೀರ್ ಕನಯರ ಕಡ್ಯ, ಕಳಿಕನಯರೆ ಕುಜಿಲಿ. ಸೆಕೆತಡ್ಯೆ(ಇಡ್ಲಿ) ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ತೊಂದುರುದಕರ, ನೀರ್ ಕೂಟುದೀಯರೆ ಮಂಡೆ, ಅಗೆಲಬಾಯಿದ ಮಂಡೆ ಪಂಡ ಕಂದೆಲ್. ಉಪ್ಪುನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಟ್ಟಲ್ ಪಲ್ಲಯಿ, ಕಜಿಪು ಪಾಡ್ಯರೆ ಗದ್ದವು, ಪರ್ಬಿನ ನೀರ್ ಕೂಟು ದೀಪುನವು ಕೂಜೆ. ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಅಡಿಗೆದ ಕೋಣೆಡ್ ಈತ್ ಮಾತ ಪಾತ್ರೊಲಿತ್ತ. ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪಾತ್ರೆಪೋದು ಸ್ಟೀಲ್‌ದ ಪಾತ್ರೆ ಬನ್ನಗ ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪೂರ ನಾಶ ಆದ್ ಪೋಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದುಂಬು ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಾಲ್‌ಲಾ ಏತೊಂಜಿ ನಮುನೆದ ಕತ್ತಿಲೆನ್ ಉಪಯೋಗೆ ಮಲ್ಪದೆರ್! ಒಂಜೊಂಜಿ ಕೆಲಸೊಗು ಒಂಜೊಂಜಿ ನಮುನೆದ ಕತ್ತಿ. ಅಮೆಕತ್ತಿ, ಇಡೆಕತ್ತಿ, ಉಳೆಕತ್ತಿ, ಕಿರ್ಗತ್ತಿ, ಬಡ್ಕತ್ತಿ, ಕಡ್ಪತ್ತಿ, ಬಾಯ್‌ಕತ್ತಿ, ಬಾಳ್‌ಕತ್ತಿ ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿ, ಬಿಸತ್ತಿ, ಮುಟ್ಟತ್ತಿ, ಮುಳ್ಳುಕತ್ತಿ, ಮೇಸೆಕತ್ತಿ, ಪರ್ದತ್ತಿ, ಪಜಿರತ್ತಿ, ಗೆಜ್ಜೆಕತ್ತಿ, ತಳವಾರ್‌ಕತ್ತಿ ಪದ್ಮೆದಿ ಪಿದಯಿ ಪೋನಗ ಪತೊನುನವು ಅಮೆಕತ್ತಿ, ಕೆಯಿಕೊಯ್ಯುನವ ಪರ್ದತ್ತಿ ಪಿಲಕಯಿ ಮೂರುನವು ಮುಟ್ಟತ್ತಿ. ಪಂತಿ ಪಿರೆಪುನವು ಪಜಿರತ್ತಿ. ಅಂಡ ಇತ್ತೆ ಕತ್ತಿ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಪುದರ್ ಬುಡುಂಡ ಬೇತೆ ಪುದರ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ.

ಕಂಡದ ಬೆನ್ನಿಲಾ ಉಂತುದು ಪೋಯಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೃಷಿಕ್ ಬಳಸವೊಂದಿತ್ತೆ ನುಗ, ನಾಯೆರ್, ಪಣೆಬಲ್ಲ್, ಪನೊರು ಪಡ್ಕಯಿ, ಪಲಯಿ ಈ ಪುದರ್ಲಾ ಸಬ್ದ ಭಂಡಾರೊಡ್ದೇ ಮಾಜೊಂದು ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಸ್ತುಲು ಒಂಜಿಕಾಲೊದ ಜನಜೀವನೊದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಲು. ಒಂಜಿ ವಸ್ತು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣದುಂಬು ಬತ್ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಆ ವಸ್ತುದ ಬಳಕೆ ದಾಯೆಗಾತ್ರ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಪಗದ ಜನೊಕುಲೆನ ಕಸುಬು ಎಂಚಿನ, ಅಕುಲೆ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ಪ್ಯರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚ ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊನ್ನವು ಇತಿಹಾಸ ದಾಖಲೆನ್ ದೀವೊನ್ನಲೆಕಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲ್ ಬಳಕೆದ ವಸ್ತುಲು, ಪದ್ದೊಯಿ ಬಂಗಾರ್,ಜಾಗೆದ ಪುದರುಲು ಮಾತ ಬದಲಾವೊಂದುಂಡು. ಜಾಗೆದ ಲಕ್ಷಣೊಗನುಸಾರವಾದ ದುಂಬುದಕುಲು ಪುದರ್ ದೀಪೆದೆರ್. ಆಯುಧೊ ಹತ್ಯಾರ್‌ಲ್ ದುಸ್ಥಿತಪೂರ ಬದಲಾದ್ ಪೋತ್‌ಂಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅರಿದ್ ಪೋವೊದುಂಡು. ಭೌಗೋಳಿಕ ಲಕ್ಷಣ ತೂದು ದುಂಬು ಊರುಗು ಪುದರ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇಂಚಿನ ಪುದರ್‌ಲು ಓಲೋಲು ಪೊಂಡಲಾ ತಿಕುಬೊ. ಅಡ್ಕಪಂಡ ತುಳುಟು ಮೈದಾನ್ ಪ್ರದೇಶ, ಬದಿಯಡ್ಕ, ಪೆರಿಯಡ್ಕ, ಕುಡುಪೊಲಡ್ಕ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಇಂಚದಿಂಜ ಅಡ್ಕಲು ಉಲ್ಲೊ. ಪದವು ಪಂಡ ಎತ್ತರದ

ಜಾಗೆಡುಪ್ಪಿ ಮೈದಾನ್. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೀಠ ಭೂಮಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಕಂಚಿನ ಪದವು, ಅರ್ಲಪದವು, ಕಕ್ಕೆಪದವು ಇತ್ಯಾದಿ. ನೀರ್ದ್ ಆಶ್ರಯ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಿನ ಜಾಗೆನ್ ಕಜೆ ಅತ್ತಂಡ ಕುಂಜಂದ್ ಪನ್ತೆರ್. ಮೂರ್ಕಜೆ, ಎಣ್ಮಕಜೆ ನಾರ್ಣಕಜೆ ಅಂಚನೆ ಪಕಳಕುಂಜ, ರಾಮಕುಂಜ, ತೆಕ್ಕುಂಜ ಇಂಚ ಮಾತ. ಮುಗೆರ್ ಪಂಡ ಸುದೆತ ಬರಿಟಿತ್ತಿ ಊರು. ಸುದೆಡ್ದ್ ನೀರ್ ತಮೇಲ್ದ್ ಪೋಪಿನ ಜಾಗೆಗ್ ಮುಗೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್, ನೆರಿ ಮುಗೆರ್, ಶಾಂತಿ ಮುಗೆರ್ ಪೇರ ಮುಗೇರ್ ಜಪ್ಪುದ ಮುಗೆರ್ ಇಂಚ ಮಾತ. ನೀರ್‌ದ ಆಶ್ರಯ ಕೈತಲ್ ಇತ್ತಿ ಜಾಗೆಗ್ ಆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ತೆರ್, ಕಯ್ಯಾರ್, ಬಾಯಾರ್, ಅಡ್ಯಾರ್ ಇಂಚ. ಗುಡ್ಡೆದ ಪುಡೆಟ್ ಇತ್ತಿ ಊರುಲೆಗ್ ಗುಡ್ಡೆಂದೇ ಪುದರ್. ಆನೆಗುಡ್ಡೆ, ಬಿರುಮಲೆಗುಡ್ಡೆ, ಬಾಬುಗುಡ್ಡೆ ಇಂಚ. ಸುದೆ, ಸಮುದ್ರೊದ ಬರಿಟ್ ಇತ್ತಿ ಏಪಲಾ ಮಣ್ಣ್ ಚಂಡಿ ಆವೊಂದು ಪ್ಪಿಜಾಗೆ ಆಲ. ಉಳ್ಳಾಲ, ಕೊಡಿಯಾಲ, ಪೆರಡಾಲ ಇಂಚ, ಸಮಕಟ್ಟ್ ಭೂಮಿಡ್ ದೈ ಮರಕುಲು ಇತ್ತಿ ಜಾಗೆನ್ ಪಾಡಿ, ಹಾಡಿ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಪೆರ್ಲಂಪಾಡಿ ಹಾರಾಡಿ, ಬೇಲಾಡಿ, ಬೆಟ್ಟಂಪಾಡಿ ಇಂಚ. ನೀರಿದ್ಯಂದಿ ಬೊಟ್ಟು ಜಾಗೆಗ್ ಟೊಟ್ಟುಂದೆ ಪುದರ್. ಪೊಸಬೊಟ್ಟು, ಮಾರಿಬೊಟ್ಟು, ಓಂತಿಬೊಟ್ಟು ಇಂಚ. ಮಲ್ಲ ಕಂಡೊಗು ತಿಮಾರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಅವು ತಿಮರ್ ಪೋದು ಇತ್ತೆ ಮಾರ್ ಆತ್‌ಂಡ್ ಬೆದ್ರ್‌ಮಾರ್, ಪಾಂಡಿಮಾರ್, ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಇಂಚ. ಅಲ್ಪಲ್ಪ ನೀರುಂತುನ ಪಳ್ಳ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ತಗ್ಗ್ ಜಾಗೆಲೆಗ್ ಪಳ್ಳಂದ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್ ಕಾಟಿಪಳ್ಳ, ಮಾರಿಪಳ್ಳ. ಮಣಿಪಳ್ಳ ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಜಾಗೆದ ಪುದರ್‌ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಅಲ್ಪದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಲಕ್ಷಣೊಲೆನ್ ಪನ್ಪೆದ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಆ ಪುದರ್‌ಲಾ ಪೂರ ಮಾಯ ಆದ್ ಅಯೋಧ್ಯಾನಗರ, ನೆಹರುನಗರ, ಇಂದಿರಾನಗರ, ರಾಮನಗರ, ಗಾಂಧಿನಗರ ಕೃಷ್ಣನಗರ ವಿಜಯನಗರ ಇಂಚ ಪೊಸಪೊಸ ನಗರೊಲು ಉದಿಪನ ಆತೊ, ಈ ನಗರೊ ನಿರ್ಮಾಣೊಡ್ದು ಏರೆಗ್ಲಾದಾಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಪುದರ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ನಾಶ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಆರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿಲು :

ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತುಳುನಾಡುಗ್ ಪ್ರವೇಶ ಆಯಿಬೊಕ್ಕದಿಂಜ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ನಿರ್ಮಾಣ ಆಯ. ಮೂಲತಃ ಮೂಲಿತ್ತಿನೆ ದೇವಿ ಬೊಕ್ಕ ಈಶ್ವರನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಜನಾರ್ದನ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಕೃಷ್ಣ ಮಂದಿರ, ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇಂಚ ಅಲ್ಪಲ್ಲ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಉದಿತೊಂದು ಬತ್ತ್, ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರೊದ ಪ್ರಕಾರೊಡೇ ಪೂಜೆನಡತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ವಿಷಯೊಲು ಆರಾಧನೆಡ್

ಸೇರ್ದುಲ್ಲೊ. ಗರ್ಭಗುಡಿಟ್ ಪೂಜೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ದೇವೆರೆನ್ ತುಂಬೊಂದು ಅರ್ಚಕೆರ್ ಬಲಿ (ಸುತ್ತು) ಬರ್ಪುನೆ. ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರೆನ ಎದ್‌ರ್ ರಂಗಪೂಜೆ ನಡಪುವೆನ್ ಉಂದುರಡ್ಡ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ವಿಸೇಸತೆ. ಅಂಚನೆ ಮುಲ್ಪ ಮಾತ ದೇವಿ ಬೊಕ್ಕ ಶಿವನ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಆವರಣೊ ದುಲಯಿ ದೈವೊಲೆನ್ ಗುಡಿಕುಲುಲ್ಲೊ. ವರ್ಸೊಗೊರ ಜಾತ್ರೆ ಆಪಿಪೊರ್ತುಗು ಆ ಬೂತೊಲೆಗ್ಲಾ ಕೋಲನಡಪುಂಡು. ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಉಚ್ಚಯ ಮುಗಿಬೊಕ್ಕ ಆಯಿಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟ್‌ದೇ ಒಂಜಿ ಕ್ರೀಡೆಲಾ ನಡಪ್ಪರೆಗುಂಡು. ಕಂಬಳ, ಸತ್ತಿಕಲ್ಲ್ ದೆರ್ಪುನೆ, ತಪ್ಪಂಗಾಯಿ, ತಾರಯಿಕುಟ್ಟುನೆ, ಸೂಟೆದಾರೆ, ಕಾರ್ ಚೆಂಡಾಟ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಗೊಬ್ಬುಲು ನಡಪುವೊ. ಬೂತಕೋಲ ಕರಿಬೊಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದ್ ಕೋರ್ದಕಟ್ಟ ನಡಪುನವು ರಿವಾಜಿ.

ಇತಿಹಾಸೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಮೂಲು ಉದಿಪನ ಆಯಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಿದಯಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಂತರ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಡೆವೊಂದುಂಡು. ಜನೊಕುಲೆನ ರೀತಿ-ನೀತಿ, ಪಾತೆರ-ಕತೆ, ಆರಾಧನೆ, ಆಚರಣೆ, ಕಸುಬು, ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ, ಇಲ್ಲ್ ಬಳಕೆದ ವಸ್ತುಲು, ಕಲೆ ಪೂರ ಈ ಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಚೌಕಟ್ಟ್ ದುಲಯಿ ಬುಳೆವೊಂದುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್‌ಂಚಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಅಧಿಕಾರೊದ ಸ್ಥಾನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಿದಯಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಲಾತ್ಕಾರೊಡ್ದಾವರ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಇತ್ತೆ ಮೂಲು ಪ್ರಬಲ ಆವೊಂದುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಗ್ ಬಾಕಿ ಕೋಡಿಡ್ದ್ ಓದು ಬರವುದ ಅವಕಾಶ ದಿಂಜ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೆಕ್ಕ್ ಮುಲ್ಪದ ಪೊಣ್ಣ ಮೇಲ್ಮೆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಕಾರಣ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದಾಂಡಲಾ. ಅಧಿಕಾರೊಗು ಪೋಯರೆ ಅಂಜೆನಕುಲು ಬುಡ್ಪುಜೆರ್. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊದ ತುಳುನಾಡ್ದ ಐತಿಹ್ಯೊಲೆನ್ ತೂನಗ ಪೊಣ್ಣು ಬಾರಿ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿ ವಿಚಾರೊಲು ಗೊತ್ತಾಪು. ಸಿರಿ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ನೆಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಮೆಲು. ಸಿದ್ಧಾಂತೊಗು ಬೋಡದ್ ಆಸ್ತಿದ ಹಕ್ಕ್‌ಗ್ ಬೋಡದ್ ಸತ್ಯೊಗು ಬೋಡದ್ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ಇತಿಹಾಸೊದ ಕಾಲೊಡ್ಲಾ ಅಂಚೆನೆ ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪೊರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ ಎದುರುಂತುದು ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು. ಆಳ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಸುರುತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ.

ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುರಾಣ ಕತೆಕುಲಾಯಿನ ಸತಿ ಸಾವಿತ್ರಿ, ಸತಿ ಸುಕನ್ಯ, ಸೀತಾಮಾತೆ ಇಂಚಿನ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಂಡನಿ ನೆರ್ಯೆಂಡ, ನೋತೆಂಡ ಅಯಿನ್

ವಿರೋಧಿಸಯರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಕಂಡನ್ಯನ್ ದೇವೆರೆ.ಲೆಕೊತೂವೋಡು, ಕಂಡ್ಯನಗ ಎದ್ರುತ್ತರ ಕೊರ್ಪಿನ ಮಹಾಪಾಪ. ಅಂಚಿನಾಲ್ ನರಕೊಗೇ ಪೋಪಲ್ ಪನ್ಪಿ ಪತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮೊದ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಹರಿಕತೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕ-ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆನ ಮೂಲಕ ಬೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಳೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪಾಪ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪುಟ್ಟಾದ್ ಆಲೆನ ತರೆಹಾಳ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಡುಂಡು, ಈ ಕುಸೆಲಡ್ ಪಿರ ಆಂಜೆನಕುಲು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನ ಪತ್ಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್, ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಉಚ್ಚಯಾದ ಮೂರ್ತಿಲಾಯೆರ್. ಬಂದನೊಗು ಬೂರ್ಯೆರ್. ಭೂಮಿದ ಆಡಳ್ತೆ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆನ ಕೈತತ್ತ್‌ದ್ ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಆಳೆನ ಮನಸುದಲಯಿ ಪಾಪ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಳ್ ನನಲಾತ್ ಪಿರ ಒರಿಪಿಲೆಕ ಪರಸಂಸ್ಕೃತಿಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೊ.

ಭಾವೈಕ್ಯತೆ :

ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಮೂಲು ಹಿಂದು, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರೈಸ್ತೆರ್, ಜೈನೆರ್ ಒಟ್ಟುಗಾದ್ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಮುಸ್ಲಿಮೆರ್ ಒಂತೆ ಕೇರಳಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಕುಲು ಉಪ್ಪೆರ್. ಬಾಕಿ ಜನೊಕುಲು ಪೂರ ಮೂಲೇ ಪುಟ್ಟು, ಬಳತಿನಕುಲು. ಬೇರೊನೇ ಅಕುಲೆನ ವೃತ್ತಿ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅಯಿತ ಜೊತೆಟ್ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸೊಲ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಮೀನುಗಾರೆರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಅಕಾಲೊಡು ಆಂಜೊವು-ಪೊಂಜೊವು ಸಮಾನತೆಡ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪೆದೆರ್. ನೇಜಿದ ಕಂಡೊಡು ಜತ್ತ್‌ದ್ ನೇಜಿ ದೆಪ್ಪೆದೆರ್, ನಡ್ಪೆದೆರ್, ಆಂಜೆನಕುಲು ಕಂಡದಪ್ಪೆದೆರ್. ಪಾರ್ದನ ಪನ್ಪೆದೆರ್, ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆದ ಪಾಟ್ ಕಂಡೊಡು ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆದಲೆಕ ಅಕುಲೆನ ವೇಷ-ಭೂಷಣ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ತರೆಕೊಂಜಿ ಕುಂಟು ಕಟೊಂಡೆರ್‌ಂಡ ಆಂಡ್. ಅವು ಅಕುಲೆನ ಧರ್ಮೊದ ಸಂಕೇತ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನ-ಪಳ್ಳಿಲು ಕೈತಲ್ ಕೈತಲ್ ಉಪ್ಪೆದ, ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಉಚ್ಚಯೊಗು ಪಳ್ಳಿದ ಸಹಕಾರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಪಳ್ಳಿದ ಉರುಸುಗು ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಸಹಕಾರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಡೆಶ್ವಾಲ್ಯ, ಉದ್ಯಾವರ ನೆಕ್ಕೆರಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಮೆಲು, ಉದ್ಯಾವರೊದ ಅರಸು ಮಂಜಿಷ್ಣಾರ್ ದೈವ ಅಲ್ಪದ ಪಳ್ಳಿಗ್ ಬೇಟಿ ಕೊರ್ಪಿನ ರಿವಾಜಿ ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು. ಹಿಂದುಲು ಬೊಬ್ಬರ್ಯ, ಅಲಿ ಇಂಚ ಮುಸ್ಲಿಮೆರೆನ್‌ಸನ ಭೂತೊಲುಂದು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇತ್ತೆ ಜನೊಕುಲು ಸಿರಿವಂತೆರಾತೆರ್. ಅರಬೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಕಬಿಯೊಂದುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆವೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕನೆ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಲಾ ಕಡಿಯೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮುಗಿತಲದ ಪಾತೆರ :

ಸರಕಾರೊದ ಅಪಗಪಗದ ಕಾನೂನುಡ್ದಾವರ ಜನಜೀವನೊಡು ಬದಲಾವಣೆಲು ಆವೊಂದುಪ್ಪುನ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯ. ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ಲಾ ಅಂಚಿನ ದಿಂಜ ಬದಲಾವಣೆಲಾತ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಿರಿವಂತ ಗುತ್ತು, ಬೂಡುದ ಇಲ್ಲ್‌ದಕುಲು ಬಡತನೊಡುಪ್ಪಿನ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಾತಿದಕುಲೆನ್ ಜೀತೊದ ವಕ್ಕೆಲ್‌ದಕುಲುಂದು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುಟ್ ಅಕುಲೆನ್ ಮೂಲೊದ ದಿಕ್ಕೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಅಕುಲು ಕುಟುಮೊ ಸಮೇತ ಪುಟುದಿನೆಡ್ದ್ ಸೈಪುನಾಡೇ ಮುಟ್ಟ ದನಿನ ಇಲ್ಲಾಲೇ ಬೆನೊಡು. ಬೆಂದಿನೆಗ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಬಳ ಇಜ್ಜಿ. ಕುಟುಮೊದ ಸದಸ್ಯರೆನ ಉನಸ್‌ದ ಕರ್ಚಿ, ಮರ್ದ್‌ದ ಕರ್ಚಿ, ಕುಂಟಂಗಿ, ಸೀರೆ-ರವಕೆದ ಕರ್ಚಿ, ಮದಿಮೆ, ಬಯಕೆದ ಕರ್ಚಿ, ಸೈತ್‌ಂಡ ಸಾವುದ ಕರ್ಚಿ ಪೂರ ದನಿನಕುಲೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ದನಿನ ಕುಟುಮೊದ ಸದಸ್ಯರೆಲೆಕ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದನಿನ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಏರ್ಲ ಸೈತೆರ್‌ಂಡ ಸೂತಕ ಸನ ಅಕುಲೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಪಂಡ್‌ನ ಪೊರ್ತುಗು ದನಿನ ಇಲ್ಲಡೆ ಕೆಲಸೊಗು ಪೋವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ದನಿಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಮೂಲೊದಕುಲು ಜೂವೊ ಕೊರ್ಯರೆಲಾ ತಯಾರಾದುಪ್ಪೆದೆರ್. ಇಂಚಿನ ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತಿ ತೋಜವುನ ಮೂಲೊದಕುಲೆಗ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆದ್ ಬದ್ಕುನ ಅಧಿಕಾರೊ ಮಾತ್ರ ಇಜ್ಯಾಂಡ್.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕಿನ ಸುರುತ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬಾರಿ ಬಡತನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶ್ರೀಮಂತೆರ್ ದಿಂಜ ಸಿರಿವಂತೆರಾದಿತ್ತೆರ್, ಬಡವೆರ್ ಬಾರಿ ಬಡವೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಅಂತರ ದಿಂಜ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗೊ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಅರಿಯೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಆ ಪೊರ್ತುಡು ರಾಜೆರ್ನಕುಲು ಇಜ್ಯಾಂಡ್, ಆಸ್ತಿನ್ ಸರಕಾರೊಡ್ದು ಗುತ್ತಿಗೆಗ್ ಪಡೆವೊನ್ನ ಗುತ್ತುದಕುಲು ತಿರ್ತ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದಕುಲೆನ ಶೋಷಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬಲಾತ್ಕಾರೊಡು ಗೇಣಿ ವಸೂಲಿ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. 'ಪೊಲಿಕ್ಕ್ ಅರಿಬಾರ್ ಕೊರ್ಪುನ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಡವೆ ಮರೆಯಲೊಡು ಗಂಜಿಗ್ ಅರಿ ಇಜ್ಯಂದೆ ಬಂಜಿದ ಗತಿಗೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಸಿರಿವಂತೆರೆನಾಡೆ ಪೋದು ಅರಿ, ಬಾರ್ ಸಾಲ ಕೇನ್‌ಂಡ ಸಾಲ ತಿಕ್ಕೆದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಆಯನ ಕಂಡದ ಬುಲೆಕೊಯಿದಾಯಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಯೆ ಒಂಜೆಗ್ ನಾಲ್‌ಪಾಲ್ ಸೇರ್ಸದ್ ಅರಿಬಾರ್ ಕೊರ್ದು ಸಾಲ ತೀರ್ಪೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಂಗಾರ್, ಪದ್ದೆಯಿ, ಚೆಂಬು ಪಿತ್ತಾಲೆದ ಪಾತ್ರೊ, ಅಡವುದೀವಂದೆ ಏರ್ಲ ದುಡ್ಡು ಸಾಲ ಕೊರ್ಪಂದಿಜೆರ್. ಇಂಚ ಬಡವೆರ್ ಬಡವೆರಾವೊಂದೇ ಪೋದೆರ್, ಸಿರಿವಂತೆರೆನ ಸಂಪತ್ತ್ ಬೊಕ್ಕೊಲಾ ಎಚ್ಚೊಂದೇ ಪೋವೊಂ ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೇವರಾಜ ಅರಸೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಆಪಿನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯೊಡು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೇವರಾಜ ಅರಸುನ ಸರಕಾರ ಜೀತ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕಾನೂನು, ಅಡವು ನಿಷೇಧ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗ್ ಕನತಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಶೋಷಣೆಲು ಪೂರ ದಿಂಜ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಕಡಿಮೆ ಆದ್ ಸಮಾಜೊಡು

ಸಿರಿವಂತೆರ್–ಬಡವರೆನ ಮದ್ಯ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಂಡ್.

ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಕ್ ಮುಟ್ಟುಂಡ್. ಒದು ಬರವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲ್ತಿನ ಬ್ರಾಣೆರ್, ದುಡ್ಡುಡ್ ಮಲ್ಲಕುಲಾಯಿನ ಬಂಟ್ರ್‌ನಕುಲು ಆಡಳ್ತೆಗಾರೆರಾದಿತ್ತಿನ ಜೈನ, ಬಲ್ಲಾಳನಕುಲು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಕುಲಾಯೆರ್, ಒಕ್ಕಲ್ದ ಕುಲಾದಿತ್ತಿನ ಕೃಷಿಕೆರ್, ಬೊಳ್ಳಿ–ಬಂಗಾರ್, ಮರತ ಕೆಲಸ, ಕರ್ಬೊದ ಕೆಲಸ, ಕಂಚಿ, ಚೆಂಬು, ಪಿತ್ತಾಳೆದ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಲು, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರ, ಬಿಸಲೆ, ನೆಸಲೆ ಮಲ್ಪಿನಕುಲು, ಮೊಟ್ಟು ಪೊಲ್ಲುನ ಚರ್ಮದ ಕೆಲಸದಕುಲು, ಎಣ್ಣೆಗಾಣೊದಕುಲು, ಕಳಿದೆಪ್ಪುನ ಮೂರ್ತೆದಕುಲು, ಮಡಿ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಪೂರಾ ಬಡವೆರಾವೊಂದೇ ಪೋಯೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಬಡತನೊಡ್ದಾವರ ಅಕುಲು ಸಮಾಜೊಡು ತಿರ್ತ ಮಜಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತೆರ್. ಅಕುಲೆನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಹೀನ ಆದ್ ತೂಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಏಕವಚನೊಡು ಜಾತಿದ ಪುದರ್ದ್ ಲೆಪ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್, ದೈವ ದೇವರೆನ ಗುಡಿ, ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಚಾಕಿರಿ ಅಕುಲು ಮಲ್ಪೊಡು, ಆಂಡ ಅಕುಲೆಗ್ ಉಲಯಿ ಪೋಪಿನ ಹಕ್ಕ್ ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ್. ಬ್ರಾಣೆರೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬಾಕಿ ಜಾತಿದಕುಲು ಪೊಗ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಬ್ರಾಣೆರೆನ ಗುವೆಲ್ದ ದಂಡೆ ಮುಟ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಣೆರೆ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಸೂದ್ರೆರ್ ಉಂಡೆರ್ಂದಾಂಡ ಮಡೆ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಉಂಡ್‌ನ ಜಾಗೆಗ್ ಅಂಬಿಗಟ್ಟಿದ್ ಪೋವೊಡು. ಒಂಜಿ ಜಾತಿದಾಕುಲು ಕುಡ ಒಂಜಿ ಜಾತಿದಕುಲೆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಉನಸ್ ಮಲ್ಪುನ ರಿವಾಜಿಲಾ ಉಂತುದು ಪೋಂಡು. ಇಂಚ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಬಾರಿ ಕಠಿಣತೆಗ್ ಪೋಂಡು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ವರ್ಗೊಗು ಸೇರಿನ ಜಾತಿದಕುಲು ದಿಂಜ ತಿರ್ತ್ ಪೋಯೆರ್. ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನನೇ ಅಕುಲೆನ ಕುಸುಬುಂದಾಂಡ್, ಸಮಾಜೊಡು ಅಕುಲು ಬಾಕಿದಕುಲೆಡ್ದ್ ದಿಂಜ ದೂರ ಆಯೆರ್. ಉಡಲ್ದ ಬೇನೆತಡೆಯರೆಗಾದ್ ಅಕುಲು ಕಳಿ, ಗಂಗಸರ, ಎಚ್ಚ ಪರ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ನೆಡ್ದಾದ್ ಅಕುಲು ಬೊಕ್ಕಲಾ ದೂರೊನೇ ಉಂತೊಡಾಂಡ್. ಜೊತೆಟ್ ಅಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತಿನ ಮಾನ ಆರೋಗ್ಯನ್ಲಾ ಕಳೆವೊನೊಡಾಂಡ್.

ಕಾಸರಗೋಡು ಕಡೆಡ್ದ್ ಬೇರಗಾದ್ ಈಡೆ ಬತ್ತಿನ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮೊದ ಬ್ಯಾರಿಲು ಅಂಚನೆ ಗೋವಾಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಸೆ ಪಾತೆರುನ ಕೆಥೊಲಿಕ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿನ್ಸ್ (ಪೊರ್ಬುಲು) ಮೂಲು ನೆಲೆಯಾಯೆರ್. ಅಕುಲು ಬತ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಶ್ರಮಜೀವಿಲಾದಿತ್ತೆರ್. ನಡುವೆ ಮಲ್ಲ ಜಾತಿ ಭೇದೊ ಇಜ್ಯಾಂಡ್, ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ಪೊಂಜೊವು ಶ್ರಮ ಜೀವನ ಕಡಿಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಬಾಕಿ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುಜೆರ್. ಅಂಜೆನಕುಲು ಅರಬಿ ದೇಶೊಗು ಪೋದು ಎಡ್ಡೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಬೆನ್ಪುನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಎನ್ನೊಂದೆರ್. ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಲ್‌ಗ್ ದಿಂಜ ಒತ್ತು ಕೊರ್ಪೆರ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಕುಲೆಡ್ದ ದೂರ ಪೋವೊಂದುಂಡು, ಅಕುಲೆನ್ ಅರಬೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಬಿಯೊಂದುಂಡು.

ಕ್ರಿಶ್ಚಿನ್ ಧರ್ಮೊದಕುಲು ಶ್ರಮ ಜೀವಿಲು. ಅಕುಲು ಈಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಹಿಂದೂ ಜನಕುಲೆಲೆಕನ ದುಸ್ತೈತೊ ಮಲುನ್ಪುನ. ಆಣ್, ಪೊಣ್ಣ್ ನಡುವೆ ಸಮಾನತೆ ದೀವೊಂದೆರ್. ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜವುನ, ಪುದ್ದಾರ್ ಇಂಚಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಅಕುಲುಲಾ ನಡಪವೆರ್. ಬೇದದಾಂತೆ ಮಾತೆರೊಟ್ಟುಗೆ ಸೇರೊನುವ್ವೆರ್. ಅಕುಲೆ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆನ ಶ್ರಮಜೀವನೊನು ಮುಲ್ಪದ ಪೊಂಜೆನ ಕುಲು ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಪಿದಯಿ ಮೆಯಿಡ್ದ್ ತೂನಗ ಅಕುಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೇತೆಂದ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ್ ತೋಜುಜಿ. ಆಂಚೆನೆ ಅಕುಲುಲಾ ಮುಲ್ಪದ ಜಾನಪದ ಕ್ರೀಡೆ ಆಚರಣೆ, ಪರ್ಬೊಲೆಡ್, ನಾಟಕ, ಗೊಬ್ಬುಲೆಡ್, ಭೇದದಾಂತೆ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪೆರ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರಭಾವ ಅಕುಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಆತ್ಂಡ್ಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ತುಳುನಾಡ್ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬಾರಿ ಪಿರ ಒರಿದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಮೇಲ್ವರ್ಗೊದ ಜನೊಕುಲೆ ಜೋಕುಲು ಮಾತ್ರ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪೆದೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸೊ ಅಕುಲೆಗೇ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಬ್ರಾಣೆರೆ ಜೋಕುಲು ಕಲ್ಪುನೆಟ್ ಬುದ್ಧಿವಂತೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಬಂಟ, ಜೈನೆರೆಗ್ ಕಲ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅಕುಲೆಡ ಧಾರಾಳ ಸಂಪೊತ್ತು ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಕಲ್ಪಾಟಿಕೆಗ್ ಮನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್. ದಿಂಜ ಕಲ್ಪುನೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆಯರೆಗಾದ್ ಪನ್ಪಿನ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲೆನ ನಂಬಿಕೆ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗೊಡು ಮನಸ್ಸಿದ್ಯಂದಿನ ಬಂಟ, ಜೈನೆರ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊರ್ಯರೆ ಪೋಯಿಜೆರ್. ಭೂ ಮಸೂದೆ ಕಾಯಿದೆ ಜ್ಯಾರಿಗೆ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕನೇ ಅಕುಲು ತನ್ಕುಲೆ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪವುನ ಮನಸ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಮೂಲ್ಕಿ ಸುಂದರರಾಮ ಶೆಟ್ರ್ ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದಿಂಜ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಯಿಟ್ ಬಂಟ್ರೆನಕುಲು ದಿಂಜ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯೆರ್. ಬಂಟ್ರೆ ಸಮಾಜೊ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬಾರಿ ದುಂಬು ಪೋಂಡು. ಭೂ ಮಸೂದೆ ಕಾನೂನುಡ್ದಾವರ ಕಂಡ ಪೂರ ಒಕ್ಕಲ್ದಕುಲೆಗಾಂಡ್. ದನಿಕುಲಾದಿತ್ತಿನ ಬಂಟ್ರೆನಕುಲು ಬೆನ್ನಿದ ಕಸುಬುನು ಬುಡ್ದು ಬೆಂಗಳೂರು, ಮುಂಬಯಿ ಇಂಚ ಪಿದಯಿ ಊರುಲೆಗ್ ಪೋದು ಬೇರ, ಹೊಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮೊಗು ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಬಡತನ ಕಳೆವೊಂದು ಸಿರಿವಂತೆರಾಯೆರ್. ಅಂಚನೆ ಬ್ರಾಣೆರ್ಲಾ ಅಕುಲೆನ ಮೂಲ ಕಸುಬು ಪೌರೋಹಿತ್ಯೊನೇ ಪತೊಂದು ಕುಲ್ಲಂದೆ ಸರಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ, ಹೊಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮೊಲೆಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕೃಷಿ, ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಉದ್ಯೋಗ ಕೈಕೊಂಡೆರ್. ಮಡಿವಂತಿಕೆ ಜಾತಿದ ಮೇಲ್ಮೆನ್ ಬುಡುದು ಸಮಾಜೊದ ಸೇವೆಗ್ ಜತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ದುಂಬುದ ಸ್ಥಾನಮಾನೊನು ಒರಿತೊಂಡೆರ್. ಅಂಚನೆ ಮೀನುಗಾರೆರಾದಿತ್ತಿನ ಮೊಗವೀರೆರ್, ಮೂರ್ತೆದಾರೆರಾದಿತ್ತಿನ ಬಿರ್ವೆರ್ ಉದ್ಯೋಗ ಬದಲ್ತೊಂದು ಪಿದಯಿ ಊರುಲೆಗ್ ಪೋದು ತನ್ಕುಲೆನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಡೇ

ಮೇಲ್ಮಟ್ಟೊಗು ಏರ್ಯೆರ್. ಇಂಚ ಕಸುಬು ಬದಲಾವಣೆ ಆನಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲಮಟ್ಟ್‌ದ ಬದಲಾವಣೆಲಾತುಜ್ಜೊ. ಬ್ರಾಣೆರ್, ಬಂಟ್ರ್, ಮೊಗವೀರೆರ್, ಬಿರ್ವೆರ್ ಪಿದಯಿ ಊರುಗು ಪೋಯೆರ್‌ಂದಾಂಡಲಾ ಅಲ್ಪಲಾ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊನ್ಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಯಿನ್ ಒರಿತೊನ್ಯರೆ ಬೋಡಾದೆ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ್ ಕಟ್ಟೊಂದು ನಡಪವೊಂದು ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ 1994ಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದಾದ್ ಪಿದಯಿ ಊರುಲೆಡಿತ್ತಿ ತುಳುವೆರೆಗ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊನ್ಯರೆಗಾದ್ ದಿಂಜ ಸಹಾಯ ಆಂಡ್.

ತುಳುವೆರ್ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಕಾತೊಂದು ಬತ್ತಿನಕುಲು, ಮುಲ್ಪದ ಮೂಲೊಡಿತ್ತಿನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನಕಟ್ಟ್ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆನ ಮೇಲ್ಮೆಗಾದ್ ಬಾರಿ ಬೆರಿ ಸಾಯೊಕೊರುಂಡು. ಅಯಿನ್ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ಮುಟ್ಟಲಾ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಕಾತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಯೆರೆಗಾದ್ ಏತ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ಪೂರ್ತಿ ಪಲೊಕು ಬತ್ತಿಜಿ. 1974ಡ್ ಬತ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರೊದ ಭೂ ಮಸೂದೆ ಕಾಯಿದೆ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಒಂತೆ ಪೆಟ್ಟ್‌ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಸಾಧನೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ದುಂಬು ಉಲ್ಲೆರ್, ಕಲ್ಪಾಟಿಗೆಡ್ಲಾ ಆಂಜೊವೆಡ್ದ್ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆನನೇ ಮೇಲ್‌ಗೈ. ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಗ್ ಏತ್ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಉದ್ಯೋಗೊಡ್ಲಾ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಪಿರ ಒರಿತಿಜೆರ್. ಒಂತೆ ಒಂತೆ ಕಲ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲುಲಾ ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಉದ್ಯೋಗೊಗು ಸೇರೊಂದು ಅಕುಲೆ ಕರ್ಚಿದ ಸಂಪಾದನೆ ಅಕುಲಕುಲು ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಸಂಪಾದನೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಧೈರ್ಯ ದೆತೊಂದು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಬುಳೆಪವೊಂದು ಮುಂದಿಲ್‌ಡ್ದ್ ದುಂಬು ಪೋದು ಸಮಾಜೊದ ಬಾಕಿ ಜನೊಕುಲೆ ಒಟ್ಟು ಸೇರೊಂದು ಬೆಂದೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆನ್ ಒರಿಪಾದ್ ಬಾಕಿ ಸಮಾಜೊಗು ತೋಜಪವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ಲಾ ಒರಿತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಸೋಧನೆಲೆಡ್ದಾವರ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್‌ಂದತ್ತ್ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಿತಕೋಡಿಡ್ಲಾ ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬದಲಾವೊಂದುಂಡು. ಮಿಲಾವುದ ಪಾತ್ರ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರ-ಬಿಸಲೆ ದರಿದ್ ಪೋಂಡು, ಹಲ್ಲರ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಜ್ಜೆರ್ ಮಾಯಕ ಆಂಡ್, ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟ್‌ಲುಪ್ಪುನಗ ಪನೆಕೂಟುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಗ್ಯಾಸ್ ಬತ್ತಿನಪಗನೇ ಕಲ್ಲ್-ಮಣ್ಣ್‌ದ ದಿಕ್ಕೆಲ್ ಜರಿಂಡ್, ದಪ್ಪುನ ಎರ್ಲೆನ್ ಮಾರ್ದ್ ಮಿಶನ್ ಕನತೆರ್. ಇಂಚ ಕುಂಟುದ ಮಗ್ಗ, ಓಡುದ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಎಣ್ಣೆದಗಾಣ ಪೂರ ಉಂತುದೇ ಪೋಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಪರಿಪಿ ನೀರ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ. ಅಂಚಾದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಗ್ ಪರಪು ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಸಬ್ದ ಸರಿಯಾಪುಂಡು. ಪರಿಪುನ ನೀರ್‌ನ್ ಉಂತದೀದ್ ದಾಲ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ. ಕಸುಬುದ ವಿಧಾನೊ ಬದಲಾಯಿಲೆಕನೆ

ಅಯಿತ ಪರಿಕರೊಲು ಮಾತ ಬದಲಾವೊಂದೇ ಪೋಪುಂಡು. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ನೆಂಪುಗಾದ್ ಮಾತ್ರ ಅವೆನ್ ಮ್ಯೂಜಿಯಂಡು ಒರಿತೊನೊಲಿಯಾತೆ.

ವೈದಿಕ ಪುರಾಣೊಲೆನ ಪ್ರಭಾವೊಡ್ದಾವರ ಚೌತಿ, ಅಷ್ಟೆಮಿ, ಷಷ್ಠಿ, ಅನಂತ ಚತುರ್ದಶಿ, ನವರಾತ್ರಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಪರ್ಬೊ ವ್ರತೊಕುಲು ಆಚರಣೆಗ್ ಬತ್ತೊ. ಆತಾನಗ ಬಿಸು, ಕೆಡ್ಡಸ, ಪತ್ತನಾಜೆ, ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆ, ಕಾವೇರಿಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ತುಡರ್ ಪರ್ಬೊ ನೆನ್ನ್ ಪೂರ ಜನೊಕುಲು ಮದತ್ ಬುಡ್ಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ಇಂಜಿಪಗ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಚರಣೆಗ್ ಕನತ್‌ದ್ ಆ ಪರ್ಬೊಲೆನ ಮಹತ್ವೊಲೆನ್ ತೆರಿಪವುನ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿತೊನ್ಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಜನೊಕುಲೆನ ಸಹಕಾರೊ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಬಾವನೆದ ಜೊತೆ ಜೊತೆಟೆ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲು ನಾಗದೋಷ, ವಾಸ್ತು, ಜೋತಿಷ್ಯ, ಅಷ್ಟ ಮಂಗಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಂಚಿನ ವಿಷಯೊಗು ಪೂರ ಮಲ್ಲಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಈ ಕಾರಣೊಡ್ದಾವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಉಚ್ಚಯ ಜಾತ್ರೆಲೆಡ್ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶ, ನಾಗಮಂಡಲ, ಹೋಮ ಹವನೊಲು ಬಾರಿ ಜೋರುಡು, ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲೊಡು ನಡಪ್ಯರೆಗ್ ಸುರು ಆತ್‌ಂಡ್.

ಧರ್ಮ, ಆರಾಧನೆ, ಆಚರಣೆ, ಮಾನವೀಯ ಗುಣೊಕುಲು ಉಂದುನಾಲ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ದೆರ್ತ್‌ದುಂತವುನ ಆಧಾರ ಕಂಬೊಲು. ವಾ ಧರ್ಮೊ ಈಡೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲು ಮುಲ್ಪದ ಜಾನಪದ ಧರ್ಮೊನು ಬುಡ್ಡುಪಾಡುಜೆರ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಧರ್ಮೊ ಮೂಲು ನನಲಾತ್ ಮೆರೆವೊಂದುಂಡು. ಬಣ್ಣೊ ಒಂತೊಂತೆ ಬದಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬುಳೆಚಿಲ್ ಎತ್ತರೊ-ಬಿತ್ತರೊಗು ಪದ್‌ರೊಂದುಂಡು. ಮೂಲೊದ ಆರಾಧನಾ ಕಲೆಕುಲಾಯಿನ ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ನಡತೊಂದುಂಡು. ದುಂಬುಡ್ದುಲಾ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲೊಡು ಉಚ್ಚಯದ ಒರು ಪಡೆವೊಂದುಂಡು. ಜನೊಕುಲೆನ ನಂಬಿಕೆಗ್ ವಾ ರೀತಿಡ್ಲಾ ಕುಂದು ಉಂಡಾತಿಜಿ. ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊದರೂಪೊ ಪಡೆದ್ ಕಲೆತ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರ್ದ್‌ಂಡ್. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಲು ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಜನೊಕುಲು ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ಪೂರ್ತಿ ಮದತ್ ಬುಡ್ತುಜೆರ್. ಮಾತೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಮಾನವೀಯ ಗುಣೊಕುಲು. ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ದಾನ, ದಯೆ, ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆಲು ಜನೊಕುಲೆಡ ನನಲಾ ಒರಿದ್‌ಂಡು. ಮಾತಕೋಡಿಡ್ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ದಾವರ ಈ ಗುಣೊಕುಲು ಸಮಾಜೊಡ್ದು ದೂರ ಪೋಪಿನಂಚನೆ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕುಲೆನ ಉಡಲ್ಡ್ ಮಾತ್ರ ಅವು ಮಾತ ನನಲಾತ್ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ನಿಲೆ ಊರೊಂದುಂಡು. ಅಂಚಾದೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಗು ಪರಪು ಪನ್ಪಿಕುಳು ಸಬ್ದೊ ಸರಿಯಾಪುಂಡು.

*****

ತೂವೊಡಾಯಿನ ಗ್ರಂತೊಲು

1. ಡಾ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ - ತುಳು ಜಾನಪದ ಕೆಲವು ಮುಖಗಳು 2007. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ.
2. ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್, ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು 2006. ಕೆಮ್ಮಲಜೆ ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾಶನ ಉಡುಪಿ.
3. ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ - ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಕ ತುಳುವರೂ - ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ 1972 ಐ. ಬಿ. ಎಚ್. ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು
4. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ - ಜಾನಪದ ಮಿನದನ 1997. ಸುಪ್ರಿಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಪುತ್ತೂರು.
5. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ - ತುಳು ನಾಡು ನುಡಿ 1999. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಪುತ್ತೂರು.
6. ಚ.ನ. ಶಂಕರರಾವ್, ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಚಯ ಸಂಪುಟ - ೧ 1995. ಜೈ ಭಾರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂಗಳೂರು.
7. ಶಂಸ ಐತಾಳ್ - ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಕಂಡ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ ಜೀವನ 1982. ಐ ಬಿ ಎಚ್ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು.
8. ಡಾ. ಜಿ.ವಿ. ವೆಂಕಟಾಚಲ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಹೊಸಗನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ 1990. ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಬೆಂಗಳೂರು.

ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್ (ತುಳು ಮಾಲಿಕೆ)

01.	ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
02.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
03.	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ರಯ್ಯೆರ್	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
04.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್
05.	ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೇರ್	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
06.	ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
07.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
08.	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
09.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11.	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ	ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12.	ವಿಶು ಕುಮಾರ್	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17.	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18.	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19.	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
20.	ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಮ್. ಶೆಟ್ಟಿ
21.	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ [illegible]
22.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ

3

PAVAN GRAPGICS - 9242885743